

دیوانی صابری

۱۸۸۱ز - ۱۹۴۴ز

کتابخانه الحفید
فنی

محمد طیب

چاپی چوارہم

۲۰۱۷

دیوانی صابری

۱۸۸۱-۱۹۴۴

سلیمان ۲۰۱۷

چاپی چوارہم

ناوی کتیب: دیوانی صابری

بابه ت: شاعر

شاعیر: شیخ نه جمه دین (صابری)

سهر په رشتیاری چاپ: عبدالجبار البرزنجی

چاپی: چوارهم ۲۰۱۷

چاپخانه ی: ته ژنه

تیراژ: ۱۰۰۰

له به ریوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان

ژماره ی سپاردنی (۱۳۱۶) سالی (۲۰۱۷) ی پی سپیردراوه

له سهر نه رکی کتیبخانه ی (الحفید) چاپکراوه

کتیبخانه ی الحفید

که رکوک - شه قامی کوماری - نزیک گازینوی منوره

۰۷۵۰۱۹۶۷۳۵۲-۰۷۷۰۹۳۴۹۸۹۹

مکتبه الحفید
کتیبخانه ی الحفید

Hafeed_bookstore

nbrz66@gmail.com

ماfi چاپکردنه وهی ثم دیوانه پاریزراوه بو بنه ماله ی شاعیر

دیوانی صابری

نامی دلشاده بهم نامہ بہرزه
کہ مایہی ہیژی عہ قلی سہرئہ رزہ
قہ در و حورمہ تی نامہی صابری
بہ روح و بہ دل لہ سہرمان فہرزه

مہ لا عہ بدولکہ ریمی مودہ ریس

پیشہ کی چابی چوارم

بہ ناوی خوی بہ خشنده و میهره بان

لای هموان ناشکرایه کہ صابری ویستویہ تی شیعر لہ خزمہ ت ناین و چاکہ کاریدا
تہ وزیف بکا وہ لہ پیگہ ی شیعرہ وہ دہیہ ویت ناموژگاری نہ وہ کان بکات کہ نابی لہ پیناو
پوستو پایہ دا ناینی خویان لہ دہس بدہنو بہ شوینی دونیا بکہون، واتہ پھیامی شیعر لای
صابری دہبی لہ خزمہ ت ناین و نہ تہ وہ دا بیت.

بویہ پیمان باشبو وہ بہ پیویستمان زانی چابی چوارم بۆ دیوانی صابری بکہین
چونکہ چابی سییہ م نہ کہ وتہ بازارہ وہ بہ لکو (بہ پیوہ بہ رایہ تی چالاک و پیڑہیی سلیمانی)
خویان ہستا بہ دابہ ش کردنی بہ سہر ناوہ ندہ پوشنبیریہ کانی کوردستاندا.
لہم چاپہ یشد ا دیوانہ کہ وہ کو خویہ تی تہ نہا گوپانکاریمان لہ پیڑستی ناوہ کانو
شوینہ کانا کرد بہ گواستند، وہ یان لہ کوتایی دیوانہ کہ وہ بۆ ہامشی شیعرہ کان.
وہ سوپاسی (کتیبخانہ ی الحفید) نہ کہین لہ کہ رکوک کہ بہم کارہ ہستا.

عہ بدولجہ بار بہ رزنجی

کرکوک/۴/۲/۲۰۱۷

به ناوی خودای به خشنده و میهره بان

صابری وا دهناسری

به پینووسی کوپی صابری

نه حمده شیخ نه جمه دین

صابری (شیخ نه جمه دین کوپی شیخ عه بدولپه حمان به رزنجی) ه، دانیشستوی دیی شوریجه یه، نه ناسراوه له ژیانیدا، تاكو نه مپوش وا دهرده كه وی كه حه قیقه تی نه زانراوه و حه قی نه دراوه ته ده ست.

صابری زۆریکی نه وتوی نه خویندبوو، به لام زۆر زیرهك و تیگه یشتو بوو، دوور بین و قوول سهیركه ر بووه، صابری باوه پریکی زۆر به هیزی به خوی هه بوو، چونكه قسه ی نه ده كرد نه گهر به ته واوی تیبینی نه کردایه و نه م لاو نه و لای شته كه ی لیکنه دایاته وه، هه نگاه ی نه ده نا نه گهر پیی له سه ر نه رزیکی ره ق گیر نه کردایه، هه روه ها صابری به جه ساره ت و بی باك بوو، بی ترس و له رز و سه ربه ست بوو، صابری دوور بووه له عه قلیه تی سست و په شوکاو و چاولیکه ر و پاشكه وتوو، كه زۆربه ی مه لایان و خوینده واران ی زه مان تووشی بوو بوون، صابری به دلی نه نووستوی و روحی روون و به رزی، حه ق و ناحه قی هه ر زوو له یه ك جیا ده کرده وه و قسه ی خوی ده کرد، وه كو رم (رمج) جه رگی زولمی کون ده کرد، وه كو گولله ی پینچ تیر نه ینایه كه لله ی په قی بی دینی بوغراوه .

- صابری نه گهر چی (ته ریه تی قادری) وه رگرتبوو، به لام دوژمنی شیخی ریش شانكه ر و عه سا چه ورکه ری دل بی خه به ر بووه، دوژمنی شیخی خۆپه رست و ره وشت گپ و كه م "ته قوی" و عه قل بچوك و خۆ به رز دیوو نه فس نزم بووه، صابری ده یزانی كه پیاوی چاکی (ته ریه ت) به میزه ری سپی "كفنی" سپی یاد نه كا، و له ترسی قیامه ت له دونیا دا ناحه سیته وه، تا وه كو له ویدا "رووی سپی" بی نه م سی (۳) ره نگه سپیه پیکه وه ریکن، به لام دوا ی خویان نه گهر نه وه کانیا ن ئالانه خانووی گه چی سپیه وه و کراسی نایلونی سپیه وه، و (قه مه ره) ی ره ش و سپیه وه، كه به مالی هه ژاران ده یکه پ، نه م

رهنگه سپیی و رهشانهی دنیا له گه ل تاریکی ده رۆن و مردنی دلد، ده بنه هۆی رهشی
روو رۆژی قه یامهت.

صابری نه گه رچی به عه قل و دل و روحه وه "حه قیقهت" ی (ته سه وئی) چه شتیبوو، به لام
دوژمنی به رگی چلکن و پرچی ژاکاو و رهوشتی بی وقار و هایو هوی بی فه پ بووه:

هه رکه سی نه فسی شکانی سنگ و میخ

های و هیو و ته پل و ده ف نایکاته شیخ

صابری زۆر له ده روونه وه روناك و بووژاو بووه، زوو (ده رك) ی به گۆپانی زه مان کردوه.
صابری قهت پاشه که وتی نه ده کرد، هه رچی بووایه سه رقی ده کرد، به لام له جیی خویا،
هه ر کاتیکیش نه یبووایه نان و ئاوی سه ردی ده خوارد و ده ربه ست نه ده هات.

صابری زۆر ئیش گه یشته جه رگی و هه ناسه ی سه ردی کیشا، کاتی دیی و بیستی به چ
جۆریك نه وه کانی خانه دان و رۆله کانی پیاوه گه وره کان یه کاو یه ك له گه ل ئینگلیزهات و
ولاتی ئیسلامی داگیر کرد وه کو (عه نکه بووت) ده واری بی دینی هه لدا، نه ته وه و
رۆله ی خانه دانان و پیاوه گه وره کان قورئانیان شارده وه و به رمالیان پیچایه وه، خوانی
(عه رهق) و قوماریان رازانه وه له (مه جلیسیانا)، صابری ئاواتی نه وه ی نه خواست که
موسلمانان بگه پینه وه بۆ ریگای هه ق و روو بکه نه وه خودا، ده س بگره وه قورئان و
پیغه مبه ره وه، ته وه ی راست بکه ن، بانگیانی نه کرد بۆ فریدانی هه موو بیرو باوه پ و
رهوشتی کافری بیگانه، وا هینایه ولاتی ئیسلامه وه و موسلمانانیشی له به ر نه فامی و
نه زانیان پی هه لئه تاند داخی گرانم.

صابری ده لی: (هه ق وتن قانون نییه، ناهه ق وتن بی شه رعیه)،

صابری ده لی: (دینی موسلم وا له به رشیتی و نه زانیان نه ما)، یاخود ده لی:

موسلمانان موسلمانان نه مانزانی نه مانزانی

خه زنه ی دینی خۆماندا به جیفه ی عالمی فانی

صابری زۆر مامۆستا مه لا نه حمه دی گهره یه رقانی خوش نه ویست و زۆر نیش گه یشت
چه رگی به شه هید بوونی.

صابری قهت ئیدعای که رامتیی بۆ خۆی نه کردوو، نه گهر چی "فراسه" تی ناشکرا بووه.
صابری رق و قینی له و که سانه بووه که ده سیان رۆیوه و درێغییان کردوو و سه رفیان
نه کردوو و نعمه تی خودایان شارده ته وه که خودا پیانی به خشیوه، باسی یه کی له
وانه ی کردوو و وتویه تی: "هر له گرانیه که وه تاوه کو نه مپۆ بایی دوو روپییه که ده کا)
(۱۵۰) فلس که وای له بهر نه کردوو."

صابری له جیی خۆیدا قسه ی خۆی ده وه شانده، له جیی تیژا به تیژی، له جیی نه رما به
نه رمی، مام حاجیه کی پیر رۆژی تیکه ل ناو شه پ بوو بوو، له ژیر عاباوه ده سستی
ده ره مینا بووه ده ره وه، ده سستی کرده شه پ په ل، دوا ی ماوه یه کی دیکه (صابری) مام
حاجی بیانی به دوا ی بزنه شه لیکه وه یه، صابری وتی:

رۆژی به گهرمی له ناو شه پ په ل

رۆژی به نه رمی له دوا ی بزنه شه ل

مام حاجی وتی: "یا شیخ چی بکه م."

هه ره ها صابری شیعی و تووه بۆ نه وه ی:

- ۱- نه م باره گرانه و نه م نیشه سه خته له ده روونی به یینیه ده ره وه و دلی به سه یته وه.
- ۲- تاوه کو بیرو باوه پی بۆ عاله م ده رخا و بلاوی بکاته وه بۆ پاک کردنه وه ی ده روونیان و
راست کردنه وه ی ره وشتیان.

- ۳- بۆ نه وه ی نه م میراتییه به نرخه ی به جیه یلێت بۆ نه و که سانه ی لێی تیده گهن، وه کو
صابری ده توانن بازبده ن به سه ر ته ماعی دونیادا و سه ر هه لپن و به ره و تاسمان به رز
سه یرکه ن.

نیت من هه رچه ند بدویم ته سکینی دلم نایه ت و هه قی صابری ناتوانم بده مه ده ست میژوو،
مه گهر خودا هه ر خۆی خه لاتێ بکا، خودا له گونا می خوشبیت و لێی رازی بیت و رازی
بکا.

به ناوی خودای به خشنده و میهره بان

سهره تا

صابری: ناوی شیخ نجمه دین کوپی شیخ عه بدولپرهمانه، کوپی شیخ مه حمودی قوتبی شۆپریجهی (قهرهحهسه ن) ه، جه نابی شیخ مه حمودی قوتب دانهری کتیبی (بحر الانساب) ه که به راسترین سهرچاوه داده نری بۆ میژووی سادات.

صابری: له ساداتی به رزنجهیه، له سالی ۱۳۰۰ ی کۆچی به رامهر به ۱۸۸۱ ی زاینی له دبی شۆپریجهی " قهرهحهسه ن " هاتوته دونیاوه، ئهم دبی شۆپریجهیه سهر به پارێزگای کهرکوک و صابری له نه وهی شیخ محیدینی قوولهیه که مه رقه دی نیستا له گۆرستانی نیمام قاسم له کهرکوک نیژراوه، له ته مه نی ۱۸ سالییدا ژنی خواستوه.

صابری: نه گهرچی فه رموویه تی که پله ی خویندنم زۆر به رز نییه، به لام به هرهیه کی خوایی بووه، زیره کی و فراسه تی زیادی (فوق العاده) ی مه بووه، به چوار زمان شیعو هۆنراوه ی وتوو، به کوردی، فارسی، عهره بی و تورکی، به لام داخی گرانم له م دیوانه دا به شی عهره بی بلالونه کرایه وه، له بهر نه وهی به رده ستمان نه که وت، مه روه ها زۆربه ی شیعه رکانی له ناو چوو و به رده ستمان نه که وتوو، به لام ئهم به شه زۆره که یه تی.

صابری: له پاش ژنهنیان چهند سالیك له دبی شۆپریجه ده بی و به فلاحه تییه وه مه شغول ده بی و سه ره رشتی دییه که ده کا، جارجار شیخایه تی و نیمامه تی دییه که ی ده کرد، له ناو خه لکیشدا به زاتیککی ده م و نه فه س موباره ک مه شه ور بووه، زۆریش ئاگاداری بووه له پزیشکی، عاله می نه تراف زۆر به عه قیده یه کی ساف و پا که وه روویان تی کردوو و له هه ر چوار لای ولاته وه سوودیان لی وه رگرتوو.

صابری: ته ریفه تی قادریی بووه و زۆریش ئاگاداری شه ریه ت بووه، به یعه تی به کم که س داوه چونکه کم که سی به گهن کردوو له عیلمی (ته سه وف) دا، له شیعه رکانیدا ده رده که وی که وا ده ستیککی بالای مه بووه، وه کو ده فه رمی:

(صۆلی) نه بی له وحی دلی ساده و سپی بی شوبهی (بط)

ئه سا ره موه نی محصفی رووی یاری ته فسیرکا به (خط)

یان ده لئی:

مایى و هووی و پرچ و ریش و ته پل و ده ف بى حاسله
حوسنى نییه ت و عه مه ل ته و به ی نه صووح نه تکا خه لاص

صابری: له گوفتار و شیعره کانیدا دهرده که وئ ره وشتی شهرعی بووه، نه هلی شهرع و
خواناس و پیاوی راستی خوشویستووه، چونکه خوی زور بى ته ماح و راست و به غیره ت
و چاوتیر و دل فراوان و نه به ز و مه زن و به پیز بووه، له ناو عه شیره تی به رزنجه دا و له
مه مو ناوچه که دا قسه ی ره واجی بووه، لیږه دا به و که سانه ده لئی که بیانه وئ به پاستی
ریگه ی خودا بگرن:

نه ی دل نه گهر به پاستی نیقاعه تی خودا ده که ی
موتابه عه ی شریعت حه زره تی مصطفی ده که ی

صابری: وا دهرنه که وئ که زور زانایی مه بووی له ته ریه تدا وه کو لیږه دا ده فهرمی:

ته سوییه ی خاشاکی ریگه ی دین نه که ی بى حاسله
خو به به یداغ و عه له م نابیته شیخ و پیشه وا

یان ده لئی:

(لیس للانسان إلا ماسی) "صابر" وهره
همیه تی که گهرچی بوویه کورتی بى بال و په پ

مه روه ها ده لئی:

نه گهر خو تو خودا ناسی وه کو ماسی که پ و کاسی
وه نیلا وه ک سه گی پاسی چیه نالان له دهر مالان

یان لیږه دا چهند به جوانی ده لئیت:

تا دهر وونی دل له نه قشی "ما سوی" خالی نه که ی
نه قشی نه لالا له و دله جی ناگرئ نه ی جامیده
تو نیجازه ی زکری بى دهنکی له ماسی وهرگره
قیږه قیږی شه و وه کو قوپیاقه نادات فائیده

دووباره دهلی:

داخه گهم بق مونمنی ساغ و سه لیم و بی ریا

زور که به دهس ناکه وی له م وهخته نیلا به شان

صابری: به م هه لبه ستانه یدا وا دهرنه که وی که وا مهستی عه شقی حه قیقی بووه چونک دهلی:

نه ی موسته عید دهرسی له علمی عه شق نه گهر ته حصیل نه که ی

یه کسر علوم و دهفته ری (اثنی عشر) ده هاوینته شت

لیره دا دهلی:

صابری نه لبه ته لای نه و چاره دهرسی خویندوه

بویه وا سه ریهسته له م بهرقاپیه به م رادهیه

یان لیله دا دهلی:

نه ی موده پریس توله دهرسی عه شق تحصیلی بکه

تا به که ی "زید علی سطح" علی حه رفی جه ره

وا دهرده که وی صابری له علمی "لدنی" به هره وهر بووی ههروه کو خودا فه رمویه تی "و علمناه من لدنا علما" بویه دهلی:

عه قلت له نحو سه راه نه که ی حفظی که لام و حه رف نه که ی

بی دهرسی عه شقت پی بلیم علمیکه بی حه رف و نوقه ط

ههروه ها دهلی:

کلیلی صابری قاپی هه مووه قصودی هه لده گری

بجه مدلا با دهس گرتومه رهنجی خوم به با ناده م

صابری: له شیعره کانیدا دهرده که وی که وا ناسکی خه یال و تیژی بیر و وردی مه عنای زوری تیدا به کارهیناوه ههروه ها جوانی وشهیش و جیناسیشی زوره ههروه کو فه رمویه تی له م شیعره دا:

تو که بابت گندمیکی خوارد و خوا لیّ خوش نه بوو
تو که بابت خوش نه وی صابر خه سارعت ناکیه
لیّره دا وشه ی (که بابت) که له یه که م جار به مانای باوک هاتووه، له دووهم جار به مانای
که باب و ته ماعی دنیا و مال و داراییه، زور جناسیکی جوانه، یان ده لیّ:
که (لذاتی) له ذاتی شیخی دی ذاتی شکا بویه
که صاحب زاته صابر هره کو توتی سوخن گوّیه
دوباره ده لیّ:

تا نه ماتم بوو نه ماتی تا " تبین " بی به مات
تازه ماتی ماتنت " میهاته " بوی دلداره که ت
به راستی نه م همو مات و نه مات و میهاته که همووی هر له یه کتری ده چن، له
مه عناشا جیان زور بهرز و پر مانایه یا نه مه چن قول و پر مانایه: که ده لیّ:
سونی غمی تو گنمی دلمی به ته له فدا
نانی غزه لم شامیده بی قووه ت و بی رام
له م شیعه ده که جیناسی تیدایه ده لیّ:

بمکوژه به لکو حیاتی جاویدانم دهس که ویّ
چاک نه چم بوی چاکی چاکان چاک به دار و سینه چاک
یان لیّره شدا چن به جوانی، به ریکی، به قولییه وه، پر مانایه که نه لیّ:
تا به مغناتیسې چاوت ناسنی دل جه زب نه که ی
روحي عالم په په کایه و تو میسالی که هره بی
لیّره شدا ده لیّ:

له شمشیری برؤت ترسم نییه سه د جار نیشانم ده ی
له ریشه ی جهرگ و دل کالانی نه و شمشیره سه نه تمه
دوباره به مانایه کی جوانتر ده لیّ:

نہ مامی قہدی تو بہ لکو ہمیشہ تازہ و تہ پ بی

وہرہ جانا لہ سہر تہم دیدہی پارا وہ بینیزہ

ٹایہ چہن بہرزو بہ قیمہ تہ کہ دہلی:

تیری غہ مزہت رؤستہم و بہ ہرامی کوپی کرد تہ سیر

قہوسی تہ برؤت بی شک عاجز تہ کا سہ عدی "وقاص"

لہ بابہت چا وہ وہ دہلی:

چا وہ کانی وادیارہ دوڑ منیکی خوینہ

تیری موڑ گانی بہ تیڑی خہ نہجری قہ زوینہ

تہی تہمہ چؤن نہ ترسی و نازاییہ کہ کہ و بہ جوانی دہلی:

مہ حالہ عہ نہدہ لیبی دل بکا تہرکی گولی حوسنت

چ دہریہ ستہ نیہایہت مہرتہ بہی ہر سہر پرنیکہ

جا تہم جؤرہ شیعہ جوانانہی صابری کہ ہر وہ کو رؤز، رہوان و جوان بووہ وہ فکری

ہر وہ کو ٹاوتینہی بیگہرد بووہ و شوپہ سواری نوکتہ بیڑ بووہ، ہق بیڑو ہق پہرست

بووہ، راست گؤ و دل پاک بووہ، راست گؤ و دل پاکی خوشویستووہ، شہیدا بووہ بہ

نوری یہ زدان، سہر قافلہ چی دوپ ناسان بووہ، مہلہ وان بووہ لہ دہریای مہعنہ ویاتا ہر

وہ کو دہ فہ رمی:

دووپ و گہ و مہر کی لہ قوولی بہ حر و دہریا دہریہ کا

تا نہ کہن تہرکی وجود و مامہ لہ ک نہوعی غہ واص

دہ توانین بلتین شیعہ کانی لہ سہر ریگہی ہق پہرستی و باوہر و ٹاین و کومہ لایہ تی و

عہ شقیکی حہ قیقہ تہ، ٹاموڑ گاری و پہندہ، پہ پڑہوی ریگای راستی و رہ وشت باشی و

یہ کیتی و نہفس بہرزیہ، شہیدایہ بہ نوری پاکی ٹیمان.

صابری

صابری: بالای نه کورت و نه بهرز بووه، چوار شانه و گهنم رهنگ بووه، چاو گش و برق رهش و خوش خولق و نوورانی بووه، رووخوش و مه جلیس گهرم و به شوق بووه، همیشه دهم به پیکه نین ونوخته باز و حازر جهواب بووه، زور چاک فارسی زانیوه، جاریکیان قازی موسل که زور دوستی صابری ده بی و خزمیشی ده بی له سهرده می حکومرانی ئینگلیزدا که تازه هاتبوونه عیراق ته کلیفی له صابری کردووه که به مانگانه یه کی زور له و روزه یا بی به وهرگپر (مترجم) فارسی، کوردی عهره بی، به لام صابری ته کلیفه که ی قبول نه کردووه، هرچه نده پیوستیشی هه بووه به مال و پاره، که گوايه نه نیشه به خزمه تکردنی ئینگلیز ده ژمیری، هه روه کو رتباری ژیا نی له م باره یه وه وه له م هه لیه سته دا دهرئه که وی :

کلوی سهر دپاوی خوم به تاجی پادشا نادهم

که لاوه ی دوکه لاوی خوم به قه سرو گه نجی شا نادهم

به خوینی جیفه بهرگی زاهیدی نالوده که م، شیتیم

به ته وفیقی خودا دینم به دونان و عه با نادهم

هه روه ها تورکییه کی جوانی زانیوه، سه خاوه تیکی زیادی بووه، حاته می وه خستی خوی بووه، هه روه کو ماموستا مه لا عه بدول مه جید قوتب زاده شیعرکی بوی وتووه له پاش وه فاتیا که له کیلی قه بری له دئی شورپجه نووسراوه که ده لی:

شیخ نه جمه دین عالی هیمه ت وزهرا نه سه ب

حاته می نه هلی زه مان بود خاته می نه هلی نه دهب

به لی هه روه کو سه خی بوو، نه دیب و تیگه یشتوش بوو، هه مو کات میوانی زوری هه بووه و زور له پیاوه گه وره کانی نه و کاته سه ریان لی داوه و پتیا ن خوش بووه پیکه وه کات بهر نه سهر، پیاوی وه کو پایه بهرزی خوالیخوش بوو شیخ مه حمودی نه مر (مه لیک)، سه ید نه حه دی خانه قا، ره فیق نه فهندی خادم سوجاده، ماموستا نه حه دی روزه یانی، سید

محەد جەباری، شیخ عەبدولکەریمی قادریکەرەم، شیخ سەعیدی گۆپتەپە و شیخ قادری گوللەنەبەر و گەلێکی تر لە پیاوێ گەرەکانی ئەو کاتە، هەردەم تەکیە و دیوێخانەکی گەرم و بەجۆش بوو، لە مەجلیسی خۆیدا کەم و زۆر چەند دانیشتو و مۆریدی هەبۆبێ هەر یەکە لای خۆی وابوو کە رووی شەفەقەتی شیخ لەوێ هەموو کەس زیاترە، هەروەها شەفەقەتی وەک هەور وابوو وەک باران کە لە هەموو شوێنێ هەور دەبیارینێ بەو وێنەیە شەفەقەت و دڵسۆزی بۆ گشتی بوو، شەوقی وەک رووناکی هەتاو بوو، هەر کەسی گرتبێ بێ غەم و کەدەر بوو، زۆر حەزی لە شتی فەرەحی دەکرد و بەرگی پاک و جوانی خۆش دەویست، حەزی بە سەیران دەکرد و گەپانی جارجار هەبوو و گالته و قسەیی بە تۆکلێشی دەکرد، پێش کۆچی دوایی بە چوار پێنج سال ئەم شیعەرە فەرموو:

پایزی پیری پەیاوێ نەوجەوانیمان نەما
نەوبەهاری عەیش و تۆش و کامەرانیمان نەما
شیری پیری دەست و پێی ئاسکی جوانی تێکشکاند
قووەتی سەرپەنجە و باسک و زرانیمان نەما

لە پاش ئەم شیعەرە دووچاری نەخۆشی شەلەل بوو دەست و پێی راستی خۆینی تیا وەستاو زمانی گیرا، ئەگەر چی لە ناو خەڵکدا بە شەلەل دانرا، بەلام لەم شیعەرە کە خۆی فەرموویەتی وایارە کە لە لایەن دەستی پەریانەوێ تووش بوو، ئەم شیعەرە پێش نەخۆشییەکی داناوێ کە دەلی:

ئەز دەردی هێجرەت ئەم پەری گشتم چووقەیس عامری
ئەز لەطمەم دەست پەری شد دەر لوای عاشقان

وامان بۆ دەرئەکەوی ئەم ھەلبەستانە بەرامبەری کرد لە گەڵ ئەخۆشییەکی خۆیدا کە باسمان کرد لە سەرەو، ئەم ھەرموودانەیە، (خارق العادات) و کەراماتە، بەم ئەخۆشییەو ما، ھەتا سالی ١٩٤٤ی زاینی لە رۆژی ١٢/٩ واتە لە مانگی کانوونی یەکەم بەرامبەر بە سالی ١٣٦٣ی کۆچی لە ٢٣ی "ذی الحجە" کۆچی دوایی کرد، ئەمەری ھەقی بەجێھێنا ھەر لە دینی شۆریجە ی ناوبراو نیژراو.

ئەم شیعەرە لە لایەن مامۆستا عەبدولمەجید قوتب زادەو بە میژووی کۆچیدوایی دانراو کە ئەکاتە سالی ١٣٦٣ی کۆچی :

گفت تاریخ وفاتش یاری ئۆ عبدولمەجید

(شیخ نجم الدین عند الحق فی قصر رحب)

لە پاش خۆی نەوێ بە جێھێشتوو پێنج کۆر (٥) و سێ (٣) کچ بوون، لە کۆرەکانی سیانیان ماو، گەرەکانیان شیخ عەبدولرەحمان کە بە ناوی باپیریەو ناوێراو و جێنشینی خۆیەتی ئیستا لە دینی شۆریجە قەرەحەسەنە لە ناوچەی کەرکەک

زنجیره ی باوک و باپیرانی صابری

شیخ بایه زید	شیخ نه جمه دین "صابری"
شیخ عه بدولکه ریم	شیخ عه بدولپه حمان
شیخ عیسا به رزنجی	شیخ مه حمود قوتب
شیخ بابا عه لی هه مه دانی	شیخ عه بدولپه حمان
شیخ یوسف هه مه دانی (شهابه دین)	شیخ عه بدولعه زیز
شیخ محه مه د مه تصور	شیخ محیدین قووله (که رکوک)
شیخ عه بدولعه زیز	شیخ حه سه ن گله زهرده
شیخ عه بدوللا	شیخ محه مه د نویدی
شیخ نیسماعیل المحدث	شیخ عه لی وه نده رینه
نیمام موسای کازم	شیخ بابا ردسوول
نیمام جه عفر نه لصادق	شیخ عه بدولسهیدی ثانی
نیمام محه مه د نه لباقر	شیخ عه بدولپه سوول
نیمام زهینه لعابیدین	شیخ هه له ندر
نیمام حوسین کوری نیمام عه لی	شیخ عه بدولسهید
سیده فاته مه نه لزهرا	شیخ عیسا الاحدب
حه زرمه ت هه خری کانیات محه مه د	شیخ حوسین

پەسەند

بە پێنووסי پایە بەرز و زانا
مامۆستا عەلادین سوجادی

ئەم کوردە، لە لاپەپەیی دەورانی میژوویا، گەلی ناوداران و خاوەن قەلەم و خاوەن بەهرەیی شیعیرو
هۆنراوەی تیدا هەلکەوتوو، بەلام لە بەر ئەوەی کە لاپەپەیی ئەو رۆژانەی بەرامبەر بە خۆی و بەرامبەر
بە نووسەران و شاعیرانی لاپەپەیکی نەهاتیی بوو، بە نەمانی کەسەکانی قەلەم و چەشەکەشیان لە
بیر چوونەتەوە و کارەساتی پێچەوانەی یەک لە دوا یەکی ناھەمواری ھاپیونی.

ئەگەر ئێمە سەیریکی نەتەوێکی تر بکەین دەبینین مانەوێ ئەو نەتەوانە ھۆی ئەو مانەوێیان زۆرتر
بیری خاوەن قەلەم و خاوەن چەشەیی شاعیرەکان بوو، ھەر ئەوان بوون سۆزی دەروونیان کەوتۆتە کار
و سۆزی نەتەوێکیان بە زوبانی ئەو نەتەوێیە پیشانی عالەمی خۆیان و غەیری خۆیان داو، کە
ئەوان بەسەر چوون و رۆشتوون پاش ماوەکانیان نرخیان زانیو و گەلی جاری وا بوو بەرھەمی ئەو
نووسەر و شاعیرانەی خۆیانیان بە ئاوی زێر نووسیوەتەو، نووسیویانەتەو چونکە مانەوێ خۆیان
بە ھۆی زوبانی نووسین و ھۆنراوەی ئەو رابوردووانە یانەو دانائەو ئەو جۆرە شتانە و ئەو چەشنە
دەسۆزیانە کە نەتەوێکی ترمانبوو و نواندوویانە، ئەو شتانە بۆ ئێمە کورد داخی گرانم
رێنەکەوتوو، لە بەر ئەم رێنەکەوتنە، گەلی لە شاعیران و نووسەرانی ئێمە بوون بە ژێر لێوێو و لە
ژێر پەردەیی تاریکی لە بیرچووندا لە بیرچوونەتەو.

یەکی لەو کەسانە کە ھەموو جۆرە پەردەیی تاریکی کشابوو بە سەریا، خاوەنی ئەم دیوانە شیخ
نەجمەدین (صابری) بوو.

صابری : ھۆنەریکی گەلی بەرز بوو، کە لە سەدەیی چوارەمی کۆچیدا ھەلکەوتبوو، ئاوازی شیعیری
بەرز و تەپ و پەپ ماناکانی، نەوێ ھەر لە چوار دیواری ناوچەکەیی خۆیدا دەنگی ئەدایەو، بەلکو لە
گەلی لاو ئەو دەنگە لە گوێی گەلی کەسا ئەزینگیانەو، ئەو دەندە ھەبوو سۆزی ئەم زینگانەوێ ھەر
لە کاتیکیا بوو کە خۆی ھەبوو، کە خەرمانی تەمەنی کەوتە بەر شەنوبای نامرادی و بەھاری ژبانی
کەوتە خەزانی نەمانیی، ئەو سۆزەیش کپ بوو و ئەمیش تاییبەتی نەبوو بەو و بەلکو زۆری وەکو
ئەو بەر ئەو پایە کەوتوون، ئەمەش ھەر لە بەر ئەو ھۆیانە بوو کە ھۆی تیاچوونی کەسانی تر بوو،

بەلام ئەبێ ئەوەش بزانین، کە شیعەر خەیاڵە، خاوەنی ئەو خەیاڵە شاعیرە، صابریش شاعیر بوو،
شاعیر نامری، کەواتە (صابری وەک لە ژبانددا دەنگی هەبوو لە دواى ژيانیشى هەر دەنگى هەیه).
دەنگى هەیه، چونکە دەنگ لە شیعەرەوه دێت، شیعەریش گەلی کێشەى هەیه، لە گۆرانی ئەو کێشان
ئەم دەنگانە دەگۆڕێن، شیعەرە کانی صابریش چوونەتە ناو ئەو کێشانەوه، کە وا بوو صابری لە باتى
دەنگێک گەلی دەنگى هەیه، چونکە گەلی شیعەر و گەلی لە کێشى شیعەری هەیه، جا لە بەر ئەمە، ئەو
شیعەرە دەنگانە ئەوەندەى تر ئاوازیان پەیدا کرد، ئەدەبى کوردی لەم روووەوه پلەیهکی تر پێش کەوت
بەم دیوانە نایابە، ئەمەش لە بەر ئەوە چونکە ئەو شیعەرانەى (صابری) لە ژێر پەردەى شاراوەبییدا،
بە هۆى دلسۆزى رۆلەى پایە بەرزى کاک شیخ عەبدولپەرەحمانى کوپى و گەنجى بەنرخى ئەوەکەیهوه
کاک حوسێن بەرزنجیهوه، بە هۆى کۆشش کردنیان بۆ کۆکردنەوه و لە چاپدانیان دەرچوو، بەم ئیشە
گەشەیهکی تر پەیدا بوو لە ناو کتێبخانەى ئەدەبى کوردیدا، هیوادارم وێنەى ئەم جۆرە دلسۆزانە بۆ
بەرژەوهندى ئەدەبى کورد رۆژ بە رۆژ لە زیادبووندا بن و چاومان پێیان روون ببێتەوه.

بەغدا/ ۳۰/ ۱۰/ ۱۹۶۷

بە بالای برین

بە پێنوو سی زانای مەزن مامۆستا مەلا عەبدولکەریمی مودەریس (بیارە)
قەدری ھەر ئەدیب و ھونەر مەندێک بەو دەزانری و ھەقی خۆی بەو دەسگیر دەبێت، کە
ئەدەب و ھونەرە کە لە ناو دوو بەرگی کتێبیەک، یا لە ناو چوار دیواری ژۆریکا راگیر
نەکرێت، بەلکو بکەوێتە بەردەستی خوێنەرەکان و رەخنەگران و بیخەنە بەر تیشکی
لێکۆڵینەو و گەوھەرەکانی بدۆزنەو، یەکیەک لە ھۆ و ئەنجامەکانی دواکەتیی ئەدەبی
کوردی ئێمەش ئەوەتە بەرھەمی بەشی زۆری ئەدیبەکانی لە سنووریکی تەسک
دەرنەچوو، ئەو بوو بە مایە فەوتانی و کوێر بوونەو و ناوی خواوەنە کە بۆ
پاراستنی بەرھەمی ئەو ئەدیبانە و لە چاپدان و بە خەڵک راگەیانندن ھۆیەکی کاریگەر،
یە کەم بۆ زیندویی ھێشتەو و یادێ ئەو ئەدیبانە و دووھەم بۆ بەرز کردنەو و پایە
زوبان و ئەدەبی کورد و ئامادەکردنی گەلی کورد بۆ ئەو کە لە ناو ھەموو گەلان شانازی
بە کە لە پووری ئەدەبی خۆیەو بکات، ئەو ھەولە جەنابی کوێر بەرێز و خواوەن تەکیە
شۆڕیجە کاک شێخ عەبدولرەحمان و گەنجی دڵسۆز کاک حوسێن بەرزنجی داویانە بۆ
کۆکردنەو و شیعەرەکانی خوالێخۆشبوو شێخ نەجمەدین (صابری) کە یەکیەکە لە
شاعیرە بەرزەکانی و ئەدیبە گەورەکانی دوا چوری ئەدەبی کۆنی کورد، ھەولێکی
پێرۆزە و شایەنی قەدر زانیانە و ھەنگاوێکی بایەخدارە بەرپێگای راگرتنی یادێ ئەو
شاعیرە و بەرزکردنەو و گەشەپێدانی زمان و ئەدەبی کورد دا، خودا بکا ھەمیشە
وێنەیان ھەر لە زیادیی بێ، ھیوام وایە ئەم دیوانە بەرزەیش قەدر و حورمەتی شایانی
خۆی وەرگری لە ناو خوێندەوارانی کورد و بێ بە ھۆی چاویلکردن بۆ بلۆکردنەو و
پاش ماوەکانی تری دێرینمان.

بەغدا ۱۹۶۷/۱۱/۱۲

به ناوی خودای به خشندهو میهر دیوان

به یادی: جه نابی شیخ نه جمه دین صابری، به بۆنه ی ده رکه وتنی دیوانی پاک و موباره کی
چه ند وشه یه ک:

به دلّیکی پر له جۆش، جۆشی نه دهب و شیعر و فه لسه فه و ستایش و لیكدانه وه ی دین و
دونیایی له باره گاهی ئه م مه قامی پاک و پیروژه، که ته کیه ی دئی شۆپریجه یه که له
خزمه ت شیخ عه بدولپرهمان (یحی الدین) نه جلی پاکی خاوه ن ئه م دیوانه، هیوام وایه له
یه زدانی پاک، بۆ خاتری خۆشه ویستی خۆی "مه مه د" دروودی خوای له سه ربیت
فه خر المرسلین یه که م، دووهم بۆ خاتری ئه م مه قامه به رزه ئه م عومر و ژیا نه ی که له
مه ولا له سه رمان تیپه پر ده بی، روو له قاپی خوا بکه یین و له مه موو چه وتی و گێپری و
کۆسپی دونیا لا بده یین، به ریگه یه کی راست و به دلّیکی ساف یه زدان بناسین، به شکوله
روژی دواپی په شیمان نابین، به سه ر بلندی وه لّامی خۆمان پیده دریتته وه، ئامین.

تہ قریز

بارك الله "صابری" له م روحى پاك وخه لعته
لئت موبارهك بى موحه قهق مه سكنت ناو جه نه ته
مه دح ونه وصافى شعورت هيچ زوبان پيى ناكري
شيعر ونه بيات وقه صيدهت مه صده ريكي حكمه ته
نوورى قه لبث دهر نه خا بو عاله مى نه مړو به يان
كه رشعورى پييكه ين بو نيمه عيني فرصه ته
كه وهرو دوپن هه موو نه لفازه كانى خوشى تو
نوورى نيمانه نه كهر تيگه كن له بو نه م ميلله ته
لائيقى خوته به خوا هه رچه ند بلتي هيشتا كه مه
نه م كه رامات و حه ديث و موعجزات و نايه ته
با له ديوانت وهريبگري گه لي كه س حيسه ي
به شكو خوا رزگار يكا دهر چي له ناو نه م زيلله ته
من به مه حسوبانه وا تقريضي ديوانت نه كه م
"جاهديكى" بى نه وا موحتاجى لوتف وره حمه ته

جاهد : برهان دؤغره مه چى

۱۹۶۷/۷/۲۲

شیخ عبداللہ رحمان

باسی شیخ عبداللہ رحمان نہ جلی پاکی شیخ نہ جمہ دین " صابری " کہ مقامی
موبارہ کی لہ دیتی شوریجہ یہ و جینشینی جہ نابی باوکیہ تی و کورہ گہ ورہ یہ تی :

(تہ نا)

تہ نای تہم تہ کیہ ی مہ عمہ ورہ یاران
تہ نووسم بی پیا بۆ خزم و خویشیان
حہ قیقہ ت شیخ و تہ کیہ وائہ بیتن
نییہ فہرقی گہ داہ و شاہ و سولتان
مہ موو وەك یەك تہ بینری لہ و مہ قامہ
مہ قامیکی گہ لی بہ رزہ بہ قورئان
لہ سہیری بہ دری روخساری جہ مالی
لہ ئاسمانا مہ لائیک بووہ نہ حہ یران
لہ رہ رحمان عہ بدیکی وا موخلیس و پاک
نہ بینراوہ لہم عہ صرہ لہ ئینسان
زوبانی شیرینیکی زۆر مووعہ تہر
قسہ و گوفتاری خوشی عہینی دہرمان
کہرامت مہم سہ خاوت مہم بہ لاغت
مہ موو مہ وزوونہ لہم زاتہ بہ میزان
تہ گہر سہ د خامہ و دہفتہر لہ لام بی
بہ شم ناکالہ بۆ وەسفی لہ مہ یدان
تہ ریقہ ت یا شہ ریعہ ت یا نہ سیحہ ت

وہرہ لہم شوینہ وەر بگرہ موسولمان

لہ نووری شہوقی دیی شورپیجہ ئه مرق

مہ قالاتی شعورم کہوتہ جہ ولان

فیدای ئه م خاکہ بی سہد خاکی بی گول

بہ قوربانی ببی ئیران و توران

دہف و دہرویش و شیخ مہ سدی محمہد

ہہوا و ئاب و خاکی لوتفی یہ زدان

مناجات و تہ مہ نا بۆ تہ جہ للا

لہ قاپی صابری ئه پواتہ ئاسمان

رجام وایہ منیش بہم شیعہ خوشہم

کہ رزگاریی لہ غہم جہ معی رہ فیقان

نہ جاتمان بی لہ دہس زورداری زالم

بچوکتان شاعیری کورد ناوی بورہان

جاہد دؤغرہ مہ چی

كلمة...!

لفضيلة الأستاذ عبدالمجيد القطب

مدير معهد الأسلامي و رئيس رابطة علماء كركوك

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدا لمن جعل صدور الأدباء صحائف الحكم وشكرا لمن أذاقهم حلاوة التعبير المحكم، و الصلاة و السلام على سيدنا محمد الذي لا ينقطع نسبه ما أضاء النهار و الليل أظلم و على آله و صحبه صلاة و سلاما دائمين الى يوم يقال للظالم تقدم و للمظلوم قف و تحكم.

و بعد: فقد أطلعني الشاب النبيل الذي قلما يوجد في هذا العصر من له مثيل السيد حسين نجل المرحوم السيد عمر البرزنجي على ما خلفه جده السيد نجم الدين (صابري) ابن السيد عبدالرحمن من أثر تأريخي منظوم الذي قارن فيه ما عليه المسلمون في عصره من الانحلال الأدبي و العلمي والديني والأخلاقي والاجتماعي، و بينما كان المسلمون قبلا من التمسك بالدين و التحلي بالأدب و العلم و التخلي عن الرزائل الأخلاقية والاجتماعية بأسلوب طريف و تعبير قوي لطيف.

و الحق يقال أن الشاعر المرحوم غفر الله له كان من الأدباء البارزين المعروفين بمكارم الأخلاق والتمسكين بآداب الدين و أهداب الأدب والعلم فلم يستطع أن يسكت عما يرى من التدهور السريع المريع خلال فترة قصيرة من عمره الطويل، فنظم كلما رآه في عصره من انحراف المسلمين عن الصراط المستقيم، فعبّر بمختلف اللغات، الكوردية، العربية، الفارسية و التركية تعبيرا عن واقع الأسلام

و المسلمين خدمة للدين والتاريخ و الإنسانية، وكان بيني وبينه رحمه الله صلة (المودة في القربى) مودة روحية كبيرة الى أن أنتقل الى رحمة الله.

و حيث أن تاريخ الأدب يحتم على أهله أن يحترم أهله أمسكت القلم لأعبر عما في قلبي تجاه فراقه الأبدي من ألم ألم بي كان رحمه الله ممن درس عند والدي مدة من الزمن و بعد أن أذاق قسطا من حلاوة العلم والأدب، ترك مخالطة الناس و قضى أكثر حياته بالبر والتقوى و العبادة و مساعدة المستضعفين في الأرض بقدر ما يسمح له الدهر، و لا يزال يدعو الى سبيل ربه بالحكمة و الموعظة الحسنة) و يجادلهم بالتى هي أحسن (أقتفاء بسيرة جده (p)، المأمور بتلك الطريقة المثلى، و في الحقيقة والواقع كان رحمه الله نجما من نجوم الأدب اللامعة و علما من اعلام السجايا المرضية طول حياته.

و يقاسي من شدائد الدهر ما لا يقاسيه كل أنسان (صابر) على المكاره التي تعثره في الحياة أمثالا لقوله تعالى : " وأصبر و ما صبرك ألا بالله " فأرتأى لقب (صابري) وأرتضاه لنفسه أشعارا بأن يحذو نسله المبارك حذوه في الصبر و الثبات و لمان حاله يقول: " ولئن صبرتم فهو خير للصابرين " غفر الله له وتغمده في جنة النعيم.

سەرگۆزەشتە ی... صابری

نتیجە ی "افکار" و ئازاری دلی زامار و بیمارم به برادەرائی خۆم بلیتم : یا خودا له یاری
بێ وهفا و روژگاری پر جەفا تووشی دەردی سەر و زەرەر نەبن....*

"ئامین." *

و بعد : داعی که نه جمه‌دین وه‌له‌دی سید شیخ عه‌بدولپه‌حمان نه‌جلی سید شیخ مه‌حمود
به‌رزنجی قه‌ره‌حه‌سه‌نی شۆپه‌جه‌م، غفر الله لهم و لنا ولسائر المسلمين. "ئامین".

ته‌وه‌لدم (١٣٠٠) ی هه‌جری بووه‌، له‌ تاریخی (١٣١٤) ی هه‌جری باپیرم شیخ مه‌حمود
وه‌فاتی کرد و باوکم له‌ سالی ١٣١٨ ی هه‌جری وه‌فاتی کرد، ئه‌و سالا له‌ پاش وه‌فاتی
باوکم، (تاهل) م کرد، ژنم خواست، به‌ فه‌لاحه‌ت مه‌شغول بووم له‌ دێی شۆپه‌جه‌، حالێکی
(مناسب) م په‌یدا کرد، (اعتبار) ی زۆر به‌ (امر) ی قادری بیچون گه‌ردونی دوون په‌روه‌
به‌قانونی (سه‌فه‌ر به‌ر) مال و حالی وێران و په‌ریشان و خوشمی رووت و زه‌بوون کرد
(انا لله و انا اليه راجعون)، له‌ سالی گرانی به‌ ئاسانی چوومه (دیلیژنه‌) چونکه‌ مه‌مور
شیخانی دیلیژنه‌ خزم و ئه‌قره‌ با بوون مالا و بدنا...، ساعی و مکرم بوون خودا موعینیان
بێ زۆر موعاوه‌ نه‌تیان کردم (والحاصل) سالی پاش گرانی که‌ ئه‌کا تاریخ له‌ هه‌زار و سێ
سه‌د و سی و چه‌وتی هه‌جری بوو (١٣٣٧)، حب الوطن شه‌وقی که‌وته‌ سه‌رم، ئاره‌زووی
گه‌رانه‌وه‌م کرد بۆ دێی شۆپه‌جه‌، روژ به‌ روژ ئاره‌زووم زیاد ئه‌بوو، ناچار (استدعا)
(استرحام) له‌ خزمه‌ت مه‌رقه‌دی شیخ ره‌زای دیلیژنه‌ "قدس سره‌" کرد هه‌وای
نیشتمانم نه‌ما غایه‌له‌ی شیعر دانان به‌ دلما رانه‌بورد عاقیبه‌ت له‌ هه‌مه‌ت شیخ ره‌زا وه‌
زوو به‌ زوو هاته‌وه‌ بۆ شۆپه‌جه‌ ئه‌ما فکرم هه‌ر له‌ سه‌ر شیعر ده‌پۆیی، هه‌تا ئێستاش که‌
سالی ١٣٤٧ ی هه‌جریه‌، هه‌شتا نه‌تیجە ی و نه‌هایه‌تی نه‌هاته‌وه‌.

نه گهر چی قووه تی " علم " و خویندنم زور نییه، نه ما جار به جاری له هیمت و بهر ده که تی چاکانه وه شیعرم بو دیت، " هذا من فضل ربي "، " حمدا لك و الشکر لك یا ذا المنن "، نه ما رجام وایه به چاوی مه رحمه ته وه ته ماشای بفرمون چونکه " تأثیرات "ی وه یشومه ی سهردی پایزی مه یلی یاری بی وه فا و ته شویشات و موهاجه مه ی دهردی روژگاری پر جه فا باغ و بیستانی " نه قالیم " و " بلدان " ی نیشاط و " انبساط " ی دل و جانی به نه وعی فهوتان و سوتان مه گهر ره حمه تی ره حمان و نه سیمی " جنان " تازه ی کاته ره .

له پاش هه زار ئازار و ژاری مار که به دلی هه ژارم گه یشت و چه شتی به غهیری " صبر " چاره ی نه بوو، ناووم " ملقب " به " صابری " کرد شایه د جه ناب " صبار " جه زای " صبر " - أحسان - بکات .. ثامین.

شیواوم وینه ی قه یسی عامری	ناوم نه جمه دین له قه ب " صابری "
ئومیدم وایه ستار العیوب	بداته " صابر " سه بره که ی ئه یوب
یا دل غه مگین به وینه ی یعقوب	عاقیبه ت روژی بگاته " مطلوب "

صابری

نه م سهر گوزه شته یه به پینووسی دانه ره، له پیش وه فاتیا نووسیویه تی نه وا به بی ده ست کاری خستمانه پیش چاو.

(تکا)

تکا له خوینده وارانى به پښ وخوښه ويسته كانمان نه كه م كه وا به چاويكي
دلسوزانه وه سه يري نه م ديوانه به نرخه بكن، چونكه زور له شيعره كانى وه كو دووباره
وايه، يان هه ندى له قافيه ي شيعره كان دووباره يه، به لام هه سوي هه ر جه نابى صابري
خوى فهرموويه تى، واته جارى يه كه م به مسوده دايخواه، له جارى دووهم كه نه
مسوده ديه ي نه قل كرده، گه لى شيعرى جوانتر و ريكتري به و هاتوود، واته نسخه ي
مسوده ده كه و نسخه ي پاكه كه هيچ به يه كترى ناچن، ته نها له هه ندى شوينا نه بى، جا
له بهر نه وه وامان به چاك زانى كه وا هه ردووكيان بنووسرينه وه، له بهر نه مه تكاپ
سه رنجى بده نى.

دلسوزتان نه وه ي صابري

شېخ عه بدولپرهمان به ررنجى

بۆگه ورهیی یه زدان

"حمد" نه کهم بۆ "خالق" و په روهردگاری ئینس و جان
وا به لوتفی خۆی به ئیمه ی داوه "عقل" و دین و جان
نه و خودا وا تاکو پاک و بێ شه ریک و بێ غمه
بێ نیاز و رازقی هه شتا هه زار نه و عاله مه
"فرد" و بێ فه رزه ند و زهن، هه م بێ وه زیر و باب و داک
واحد و بێ جسم و صورته، هه م له "نقص" و عیب پاک
خه لقی کـرد (فی سته آیام) ئه رز و ئاسمان
هه م به قودرته نه و محمه د مصطفای بۆ کرد به جان
عالم و دانا به نه حوالی هه موو خه لقی جیهان
زه په یه نه شیا به بێ نه و قودرته تی نابێ نیهان
جمله مه علوماتی نه هلی ئاسمان و سه ر زه مین
قه تره یه ئاوه له به حری عیلمی (رب العالمین)
وه رگه پانی ئاسمان و نووری خورشید و قه مه ر
بۆ به یانی قودرته تی نه و شاهیدیکن "معتبر"
تۆ له "حیسیات" و ئاموشوی نه فس نابی جودا
یه عنی چی تیئاگه ی "آثار" ی نه سراری خودا؟
نه و خودا وا ئاده می خاکی وحه وای ئیجاد کرد
وا به نووری مسته فا دونیاو (عقبا) ی شاد کرد
قودرته تی نه و بوو محمه د مانگی چوارده ی کرد دوو نیم
قودرته تی نه و بوو عه ساکه ی بوو به مار(موسا) ی که لیم

قودرہ تی ئو و حہ زرہ تی "نوح" ی لہ تۆفان دا نہ جات
بی ئیرادہ ی ئو و نہ بوو "عیسا" بہ مردووی دا حیات

قودرہ تی ئو و بوو سلیمان عالمی ته سخیر ئو کا
ئاگری ابراهیم بہ گولزاری "جنان" تقدیر ئو کا

قودرہ تی ئو و یوسفی کردہ "قوت" ی زیندان و بہ شہر
"یونس" ی کہ کردہ "قوت" ی حوت و تاریک و کہ دہر

قودرہ تی ئو و دہست و پہنجہ ی تۆ قہ لہ م نزدیک ئو کا
قودرہ تی ئو و روژی ما رووناک و شہ و تاریک ئو کا

ئہ ی فقیہ ئاساری فضلی ئو و نہ بی "تصنیف" ی چی؟
ئہ ی حکیم ئتواری لوتفی ئو و نہ بی ته عریفی چی؟

قادر و عہ دل و تہ وانا ہرچی حہ زکا وا دہ کا
لطف و قہ ہری عالمی ئاباد و یا "افنا" دہ کا

من ئہ بی چیم لہ فضلی بی شوماری دہم بدہم
یا بہ یانی "معجزات" ی "انبیاء اللہ" بکہم

"صابر" م ناقص ترینی بہ ندہکانی حہ زرہ تم
کہ مترینی پاسہ وانی دہوری نان و "نعمت" م

الله

بیؔ ئیرادهی ئه مروت و فیقی خودای " ذو الجلال "
نیش و کاری هیچ کهس ناگاته سهر حه دی که مال
که پپ و فه پپی جنبشی جمله وحوش و هم طيور
هر له ئه وجی ئاسمان تا کو بیابان و "بحور"
ذی حیات و دار و بهرد و خاک و خۆل و ئاب و نار
قودرتهی ئه و خهلق و مه حوی گشت ئه کا لیل و نهار
یا خودا ته و فیق تا " منظومه " به تألیف بکه م
عیلهت و ئازاری بیؔ دهرمانی دل ته عریف بکه م
بایمینیؔ یادگاری دهردی " نه جمه دین نجل "
عهبدالره حمان ابن شیخ مه حمود به رزنجی ئه صل
کوشتمی ئازاری زامی تیغی جهوری رۆژگار
باهه موو کهس تیگا " أظهر من الشمس " ناشکار
هر کهسیؔ گوئی هونه ر دهرکا له مهیدانی " مصاف "
بو سهری ئه و تیغی دهوران بیؔ غیلاف و بیؔ خیلاف
ذوالفقاری عه شق تیغی چه رخی دهوران کول ئه کا
حوسنی جانان دهرکه ویؔ کیؔ سهیری باغی گول ئه کا
هر کهسیؔ عه شقی حه قیقی بیؔ ده بیؔ په روانه وار
خوی نه پاریزیؔ له سۆز و " اشتعال " ی شه مع و نار
هر دل و جانه " نثار " ی خاکی پیؔ جانانه بیؔ
دوو گومانه " صابری " ئاخو قبوله یا نه بیؔ

الله

ستایشی پیغمبر

(صلی الله علیه وسلم)

خوا که خه لقی کرد ه بیبی خوی له نووری زاتی پاک
نه وزه مانه هیچ نه بو " لا آدم و لا ماء " و خاک
عالمی کرده (جسد)، نووری ه بیبی کرده روح
بژی و هر ماه ناخنکی به سهد توفانی نوح
خوا به قورنانی موبین افضالی نه وئـه کا اثبات
کافیه شق القمر، معراج و باقی موعجزات
نایه تی " ما ينطق عن الهوى " صابر چییه...؟
هرچی پیغمبر نه لی بی شک که لامی ره بییه

دیوانی صابری

پیتی ئەلف (۱)

نەسیمی سووچدەم

نەسیمی "سووچدەم" موژدە ی بەهاری حوسنی یاری دا
نیشانە ی جەژنی نەورۆزی لە شاری دلی دیاری دا
کە داخڵ بوو بە شاری دلی سوپاهی حاکمی عادل
دزو جەردە ی غەم و (غصه) لە ترسی روحی غاریدا
(بحمد الله) سەفینە ی دلی لە گێژای بە لا دەرچوو
ئێتر ئاسوودە یه بی غەم لە بەحری لوتفی باریدا
نەما ئاساری غەیری حەق لە نیو شاری دلی (مطلق)
کە هەرکەس لێم قبول ناکا خودا تەوفیق و یاریدا
نەما دەرد و غەم و میحنەت لە مەولا شادیە و عوشرەت
لە نیو بازار و شاری دلی (مبشر) هاتوو جاپی دا
وەرە (صابر) دلی و جانت "نثار" ی پاییی دولبەرکە
نەوا بمری بلێن ئەو شیتە نەیزانی خەساری دا

نومیدی دل

دل به نومیده که شابی شان و شین خالی دهکا
مامه لهی فهرشی هریر و ناره زوی خالی دهکا
باوهرم نایه مه زهنده خوی دلی خوی خوش نهکا
کویر و کهر کهی ته رجمانی هه زه تی والی دهکا
جاهیلی نه بتهر (وصیت) بی عه قیده ی پی مه کهن
" صبر " نه کهر بیخه یته ناو هه نگوینه وه تالی دهکا
کهرچی نه مرق مه رته بهی ناکهس بلند و کهس نه وی
(کذب - ی محضه) کهر بلین عه للامه هه ممالی دهکا
کهرچی مشکی و خامه ک و نه تلهس هه موو کاری دهسه
کویری ماهر زاده کهی خورج و بهره و خالی دهکا
هم نوشینی وشکه سو فی قهت مه کهن نه فعی نییه
کهرچی (دائم) به حسی شیعی مه وله وی و نالی دهکا
(صابری) وریابه - أبناء - ی زه مان نزدیکه لیت
نه که بلین ناشی سواره روو له جیی چالی دهکا
(صابرا) تو چیت به سه ر دون په روه ری ده ورانه وه
گویدریژی خویه تی هه زکا به گوئی نالی دهکا

خودایه چ خوشه

چ خوشه که روخساری جانان خودایا ببینم فداکهم دل و جان خودایا
چ شیرینه خه سره و به چاوانی پر خه و نه زهر که له پاره و به دهریان خودایا
غریب و گه دابم غه ریقی به لا بم نه و له و جودابم به گریان خودایا
برینداری تیرم په ریشان (ضمیرم) ده واکه ی نه فیرم به (أحسان) خودایا
لیباسیکی چاکه خورشیدی حوسنت به (صابر) نیشانده ی زمستان خودایا
که تانی وجودم به (بدری) جه مالی که سووتا بسووتی هه میسان خودایا
برینم به سوویه په ناهم به توویه له چاوی نه خوشی فروشان خودایا
که یار مات له سه رخوی منیش چووم له سه رخوم چووشه بنم به خورشید تابان خودایا
نه ماوه سه بووریم په ریشانی دووریم که ره مکه ی شفایه به قورشان خودایا
له نالینی (صابر) چ جای هه کیمان چ بوو و جیهانی خریشان خودایا
وتی دیم له شه ودا شیفاکهم له خه ودا نه که ی یاری (صابر) په شیمان خودایا

دردی دل

دل نه خوشه ئینتزاری هاتنی دلدار نه کا
مهیلی سهیری میوه هات و سیبهری گولزار نه کا
"رینا" ساتو حکیمی "حاذق" ی چاری بکھی
وهرنه دهرمان و دوعای بی چاره کان که ی کار نه کا
خوشه سوتانم به شه معی روومعتی په روا نه وار
چونکه سفته م دهفعی له ککه ی ئاینه ی دلدار نه کا
چاوه که ی بیماری دلدارم مه گهر ره حمی بکات
وهرنه دهردم سهد چوو لوقمانی حکیم بیزار نه کا
تا نه دیبی چاری دهرسی (صبر) و حیلمی پی وتهم
دل له بهر نه و چاوه ته حمیلی هه زار نازار نه کا
یا خودا نه م دهرده تووشی دوزمنانیشم نه بی
چونکه "تأثیر" ی له دونیا و قیامت کار نه کا
نه ی موسولمانینه جه لادیکه مانه ندی نییه
هه ریه که دهم سهد هه زار نه کوژیت و زوو ئینکار نه کا
نه لبه ته خااکستهری پیلازمه بو ئاوینه
بو یه نه و دلداره بو سووتاندنم "أصرار" نه کا
"طرفة العين" ی به ناهق سهد برینم لی نه کا
تیره که ی ئاخر له "أول" دهفعه چاتر کار نه کا
دل هه زار نازاری بیننی یه عنی چلی خوشحاله پی
یار نه بی چی بیستبی "یا رب" که خوی بیزار نه کا

تا له کن دوختوری چاری دل "وثیقه" ی وهرنه گرت

سهر به خۆ که ی عزمی میوه ی گولشه ن و گولزار نه کا

"صابری، الحمد لله" یار "وثیقه" ی داوه پیی

سهر به خۆ هه ر نه مسهر و نه وسهر له نیو گولزار نه کا

"صابری" بی ئارده باراشی غمی ناکاته ئاش

شه و وه کو عاره ب - به "بالله الکريم" - ده ستار نه کا

په یامی بو موسلمانان

ئه ی موسلمانان خودا لیمان قه بول ناکا که وا

وا به جاری دینی خۆمان نایه سهر نان و که وا

حوببی دنیا زه وقی دینداری له دلمانا نه هیشته

شهرمه زاری هه ردوو دنیا تاببعی نه فس و هه وا

تا به که ی (عاصی) گه ری و بی تاعه تی دووری خودا

بو ته می نه گرین له بابا ئاده م و دادا حه وا

یادی حق و مردن و روژی قیامه تمان نییه

(جمله) مه علولی گناه و بی حکیم و بی ده وا

راستی دنیا هیچ وه فا و ئاساسایشی تیدا نییه

هه رچی تی فکری په ریشانه فه قیر و پیشه وا

دور له چاکانی له چاره ی بیفه پیدا سه د به لا

پادشاه موحتاجه بو دوو ئانه خه رچی بی نه وا

صابری نه حوالی ئه م دنیا مه گه ر خوا چاکای کا

تو مه لی عالم وه ها خه لکی نه لی نه وشيخه وا

بی قیامت دنیا

بہس بکہ مہیلی جہانداری لہ دنیا ی بی وہ فا
ناہنئی ئەم قیامتہ کہم بوی بخو جہور و جہ فا
ساعہ تی فکری قیامت کہ کہ سبجہینی ئە پوی
چی ئەکە ی جوابت چیبہ تو چی ئە لئی لہ و رۆژہ دا
تا وەکو ماوی لہ دنیا دا بکہ (أحسان) ی خۆت
گەر نہکە ی مەسئول دەبی کئی دئی جەوابی تو ئە دا
رێگە کە ت دوورہ عەجەب بی باکی چۆن پێیدا ئە پوی
بەم شەوہ تاریکە بی تو شەو دەلیل و بی چرا

روو لہ قاپی حەزرەتی مەولاکە نہ جەمەدین ئە تو
روح و مالت صەرفی ئە و کہ بە لکو دەسگرت بکا

خُور

خُور په نگی نییه عاجزو داماو له کتوا
نه لبت قه مری روومه تی توی دیوه له شتوا
لا سوورده مه گره روومه تی توی دیوه له شهرما
روو زهرده وهلی ناسک و نایابه له ستوا
حه دی چیه نه وغونچه ی گول لټوی ده بزوی
له و باغه که تَو زهرده خه نه دینیه لټوا
بیستومه زه ده ی گورزی ده سی روسته می عه شقت
بی باکه له نیو جن و به نی ناده م و دټوا
ناهق نییه (صابر) به خودا وا خه ره فاوه
کی بی (قمر) ته لعه تی توی دی که نه شتوا

یار نه بی چون بی...؟

سه د مه رته به یی شامی له توی به رگی قوماشا
ده رحق به گه دا لوتف و کهره م لازمه پاشا
زامارم و بیچاره نه هاتی که بپرسی
حالت چیه نه ی غه مزده ده له م کاو له ناشا
عنوان و (تکبر) مه که نه ی یاری خه رابات
چی (صاحب) ی عنوانه په شیمان له پاشا
هر ده سته و دوعا دیده به شارپوه نه هاتی
ته نسیری دوعا و عه دی من و تو نییه حاشا

ساتی وەرە بازارپەرە ئەی یوسفی مصری
عالم به سەر و مالهوه هاتوونه تهماشایا

ئارام و سه بووری نییه (صابر) وهکو ماسی
بی تونه که پ و گێژە پهریشانه له ماشا

پایزی پیری

پایزی پیری په یابوو نه و جوانیمان نه ما
نه و بهاری عیش و نوش و کامه رانیمان نه ما

شیری پیری دهست و پیتی ئاسکی جوانی تیکشکاند
قووهتی سەر په نجه و باسک و زرانیمان نه ما

ئیمه دونیایمان نه خست و نه و مه مووی خستینه ژیر
ئیهتبار و دهستلالت و پاله وانیمان نه ما

نا خه له ف بووین و رهوشتی باب و باپیرمان نه گرت
خوا شوناسی و ئیفتخار و خانه دانیمان نه ما

روو له چۆلی غهفلت و پشتمان له که عبهی مه قسه ده
ئهی موسلمانینه که لکی ئاوه دانیمان نه ما

چونکه (سجاده) ی پدهرمان خسته سەر جادهی عه
زهوقی دین و خویندنی (سبع المثانی) مان نه ما

خاوهنی خهрман و میگه ل بووین و روتبه و (اعتبار)
ئیهسته باشاری شوانی و ئاشه وانیمان نه ما

دزی پیری گه نجی عومری خوشه و یستمانی دزی
بۆیه و مات و کزین و شادمانیمان نه ما

گاورد و جوو واز له دین و مهسلهکی خۆی نایه نۆ
دینی (مسلم) واه بهر شیئی و نه زانیمان نه ما
(دائما) دهرد و به لاما ن زۆر و بی بارانییه
موسته حه قمان بی که ناوی حه وز و کانیمان نه ما
ئابروومان وهك عهرهق نه تکیته جام و باده وه
حورمه تی دینمان به قه د چایی به یانیمان نه ما
صابری فهقر و قه ناعهت فه خره بق دین په روه ران
سه د شوکر و مه رته به ی دونیای فانیمان نه ما

خۆت بناسه

ئه ی له چۆلی غه فله تا مه ر په وکه وانی چاره و
رۆژ و شه و وردی زویانت ئه م به رخه واه و کاره و
ئه سل و نه سلی خۆت بزانه هاتوو و چونت تی بکه
بابه گه ورهت حه زره تی ئاده م (صفی) داکت حه و
خالقت کتیه اطاعه ی پی بکه ئه ی بی خه بهر
حه یفه له و عاصی ئه بی که وتویه دوی نه فس و هه و
خه و فی مه ولا بی نه دل ئه ی غافل بی عه قل و هوش
تا نه بی رۆژی قیامهت تووشی ده ردی بی ده و
ئه لبیسه ی ته قوی له بهر که سونه تی پیغه مبه ره
پیای دانا دینی دانانی له سه ر نان و که و
ته سویه ی ریی خاس و عام و ته رککی ریگه ی دین ئه که ی
ئه ی (مهندس) ئه ی ته ریقی خاس و عام و پی شه واه

ته سویه ی خاشاکی ریگی دین نه کی بی حاصله
خۆ به به یداغ و غه له م نابی به شیخ و پیشه و
(صابری) تو ته سویه ی ری دینی خۆت ناکی نه لیر
ته م مه لا و شیخه و نه و جاهیل و ده رویش و
(صابری) و چاکه تا ماوی له دنیا عومری خۆت
سهرقی مه ولا که ی له مه ولا ترکی مال و (ماسوی)

سکا

ته ی موسلمانان بلین به و دولبه ره بـوچ و ده کا
"طرفة العين" ی هـزاران فیتنه ها به رپا ده کا
قه سدی خوینی بی گوناها ن بوچ نه کا روژی هـزار
ده سته و خه نجه ر غه رقی خوینه و سور به سورحاشا ده کا
هینده بی ره حمه له "عين الفعل" ی قه تلی بی خه تا
عاله می غه و غا ده کا نه و خه نده می قاقا ده کا
ره حم و (انصاف) ی نییه ده ر حق به مسکین و فه قیر
هیچ شه رمی نه له شیخ و نه له شاهه نشا ده کا
چون نه ترسم موفتی و قازی که چون بو خزمه تی
به نه قلم مه یلی له سه رچشتیکه "استفتا" ده کا
تیده گا بـو له رزو تا - عتاب سی لیو شافییه
بویه لیوی خوی گه زیوه ده ست و په نجه ی و ده کا
چومه کن نه وعی "أطبا" بو عیلاجی له رزو تا
"جمله" فه رموویانه هـر "عتاب" هـ ده فعی تا ده کا

شهو به هیواشی وتی مهگری بهدایم ناشکرا
نیش و کاری عاشقی لازم به "استخفا" دهکا
سه د فغانم کرد و لئی پارامه وه سوودی نه بوو
وهرنه سهیری جهوری نه م "سلطانیه- استغنا" دهکا
شهرق و غهریبی "استیلا" کرد و نه ما نهوعی به شهر
زاهیرا عهزمی گروھی عالهمی بالا دهکا
"صابری" کییه له بهحسی خهت و خالی دهم بدا
جار جارئ "شبه" ی شانیه زولفه که ی تاتا دهکا

شهو قی یار

شهو قی یاری و له شاری سینه ما
هر دهمی رهنگی دیگه ره وه ک سینه ما
هر که سی جارئ ببینی یاری من
خاوه نی سه د کیسه بی فلسی نه ما
چونکه یوسف هاته بازاری "مصر"
شیده تی قاتی نه ما برسی نه ما
بهنده که ی شوکری خودا دینیتیه جئ
وا ره قیبیش نیسکی قورسی نه ما
"شکرو الله" ناحیه ی دل "صابری"
تا بلئی ناسووده یه ترسی نه ما

چاوی یار

وا دیاره چاوی یارم مهیلی بیماری دهکا
دل که بی سهر و قه راره شیوهن و زاری دهکا
به نه قلم بادی " صبا " پئی که و ته نیوگو لزاری پوی
وا که ئیستهزا به عهتر و مسک و تاتاری دهکا
هر که سی جاری ببینی سوره تی یارم له خه و
تا بمینی زکر و شوکری نیعمه تی باری دهکا
هر که سی هوشیاره مهیلی یار و دلاری دهکا
بیته سهیری چاوی یارم مهیلی بیماری دهکا
خوشه شه و نالین و جهوری یار و زامی نادیار
" خاصه " بو نه و که سانه ی زیکری جه بیاری دهکا
گفتوگوی " صابری " بویه مه مووی مه ستانه یه
چاوی یاری کاروباری خه مری " خلار " ی دهکا
موده عی لومه م نه که ن سه د کاشکی تو یان نه دی
تا بزائن " صابری " هاواری ناچاری دهکا

بووکی دونیا

بووکی دونیا شوو به میړدی جاھیل و نه حمەق ئەکا
حەقیەتی بیزوو به خوینی جەرگی ئەھلی حەق ئەکا
وا جەھەنەم پەر لە جاھیل "لەھو لەعب" ی خۆی ئەکا
تێگەشتوو بۆچ لـە ژێر عەباوہ لـی ئیرەق ئەکا
ئەھ ی درێغ ئیستاکە ئەھلی حەق نەما ئەولادیان
غەیبەتی دین پەرورەران و کردەوہی ناحەق ئەکا
عالم و جاھیل لە مەعناو سورەتا فەرەقی نەما
چونکہ هەردووکی بە بۆیاغی سمیل دەق ئەکا
مەر موسلمانن "قصہ" ی حەق گەر لە جیگایە ک بکا
جیبەجی لەو جیگە خۆی بی حورمەت و جی لەق ئەکا
واعزى وەعزى بەدا زالم وەکو وکتکی قەلەو
کوشتی دابەستوو ببینی چاوی هەردوو زەق ئەکا
خـوانەخواستە "عالم" ی تەعزیری جاھیل بکا
ئەو مەلا تووشی بەلاو خۆی کافر "مطلق" ئەکا
ئەھ ی مەلا تۆ چۆلەکی زالم پشیلەھ ی مەتبەخە
تۆ نەچیتە مەتبەخی چاوی لە تۆکەھ ی زەق ئەکا
حەق و تن قانون نییە ناحەق و تن بی شەرعییە
شەققى شەفە "صادق" و "کاذب" نزیکى شەق ئەکا
تۆ دەلووبیەر نەخۆی تەئسیر لە داوینت ئەکا
لا جرەم سیر خۆر رەفیقانى کە لووتی رەق ئەکا
"طالب" ی ئاسایشی حیفزى زوبانت کافیه
وەرنە قەولی بی سەر و پا قەلبی ئینسان رەق ئەکا
"صابری" لەو ساوہ تەبعی ئەھلی دونیای ناسیە
نە بچوکی تێگەییو نەگەرەھى ئەحمەق ئەکا

چاوه پروانی

عومرتکه گه دا چاری به شارپتوهیه پاشا
سووتاوم سهری ناکه یه ئه م کاووله ئاشا
ئه و رۆژه له سهر ریگهی عه شقت که بکوژیم
سهیرانه ته که برمه که تۆش بیره ته ماشا
که وتومه له بهر قاپیه که ت سائیلی رووتم
ره حمت به مه ساکین و فه قیران نییه حاشا
عینوان و ته عه دا مه که ده ریاره ی ده رویش
هرچه نده که پاشای له توئی بهرگی قوماشا
ئازاری دل و دهردی سهرم بهس بده قوریان
چی زالم و غه داره په شیمانه له پاشا
ئازاری دلی "صابری" بی چاره ئه پرسی
بی شوپه ئه لئی ماسییه شیواوه له ماشا

پیتی بی (ب)

کابوسی فراق

عیلله تی کابوسی فراقی تہیب

جونہ تہ بۆ شیخ و مہ لا و تہیب

چار و عیلاجی نییہ سہودایی عشق

یا بہ دوعا یا بہ دہوا یا بہ تہیب

لادہ لہ - خاصیتہ تی - "استخروس"

مہ لگرہ ٹیہلیلہ ج و عود و صلیب

غونچہ ی لہ بی بۆ "مرض" م شافیہ

جاریّ خودا بیکرہ باری نہ سبب

زامی دلی "صابری" سارپژ نہ بی

گہر قہدہ می رہنجہ بکے ی عن قریب

جہنہ تی رووی یاری من

جہنہ ت و گولزاری جہ مالی حہ بیب
 ہم لہ بی لہ علی تو شفا بہ خشی دل
 رووی رجا ناکہ مہ شیخ و مہ لا
 سہیلی سروشکم وہ کو توفانی نوح
 زہرہ سیفہ ت عاشقی خورشیدی رووت
 ٹوجرہ تی ری حازرہ ٹہی جان و دل
 (حصہ) زہ کاتم بدہ تی ٹہی غہ نی
 زامی جگہ رچی لہ مہ کینہ و خہ یات
 تا گولی رووی یار لہ من غائبہ
 مہری روخی دہریکہ وہی من ٹہ کہم
 چار و عیلاجم کہ لہ رامی خودا
 یہ کہ نہ زہری تویہ عیلاجی دلّم
 با لہ تہ ماشای گولی باغی رووت

دافعی نازاری غہریب و تہ بیب
 یادی جہ مالی تو ٹہ نیسی غہریب
 ناچم و گوی نادمہ (وعظ و خطیب)
 ٹاگری دل - يجعل الولدان شیب -
 تیکہ ل ٹہ بی بی خہ بہر و بی شہ کیب
 گہر قہ دہمی رہنجہ بکہی عن قریب
 (واجب الأحسان) م و رووت و غہریب
 کوششی بی حاسلہ پینہ و تہریب
 حالی دلّم زاریہ وہک عہندہ لیب
 چہ شنی زہرہ رہقس و سہمایہ عہ جیب
 غایہ تی ٹیحسانہ بہ کویری رہ قیب
 لاوہ کہ ٹہی دولہری عابد فریب
 "صابری" بیچارہ نہ بی بی نہ سیب

بۆچی بئى سوچ و خەتا و ئەمکوژی

ئەي قەمەرى لەيل و بەرۆژ ئاڤتاب
عاشقى رووت بوونە کەتان و کەباب
عەكسى گۆلى روومەتى تۆى دى بەشەر
بـۆيە سروشكى بووہ عەينى گولاب
چا نىيە بئى سوچ و خەتا ئەمکوژی
رۆژى قىامت ھەيە ئەكرى حىساب
رەحمى خودا بئىنە دل و بەسيەتى
نیمە تـوانايى عىتاب و عـزاب
بەختى منە وەعدى تۆ ناکا وەفا
عەھدى توە نەبوو دوعا موستەجاب
بـهـم دلە بيمارەوہ دەستە و دوعام
يـەك لە ھەزاران نەبوو موستەجاب
ھاتە سەرينم وتى چى مەيل ئەكەي
ھاتە دەمى "صابرى" جوتى عذاب

دووری دولیہر

تو وەرہ ئه ی دولیہری روو ئافتاب
لاوہ کہ به بی پەرده و ناز و عتاب
بیڑه سه رینم (مرض) م تیڭه
وا له فیراقت جگہرم بوو کہ باب
وا له غمی دووری تووہ که وتووم
نه ک حوکه ما "قابض" نه کا (اجتناب)
ره حمی خودا بیڼه دل و به سیه تی
محنت و دووری و فراق و عذاب
سه د که پهرتم دهریکه ی و دیمه وه
تو که میسالی عه سهل و من (ذباب)
دهردو غه مت حاسلی عومری منه
وهرنه (ثواب) م نییه (عند الحساب)
عه کسی گولی رومه تی تو (باعث) ه
وا که سروشکم بووه عهینی گولاب
عاشق و غه مبارم و چاوت شه راب
خه سته و و تادارم و لیوت - عتاب -
فهرموو نه گهر جان و دلت پی دهوی
حازره (صابر) له بو ره دی جهواب

پیتی تی (ت)

به خیر هاتنی خوشه ویست

- جزاك الله - كه تو هاتی بکهی سهردانی بیمار
شفات هیناوه یه عنی میوه هاتی رووی گولزارت
به نووی حوسنی تو شمس و قه مهر بی نور و حیرانن
غه زال و له عل و گه وهه رسی له چاو و لیو و رهفتارت
له ترسی بازی چاوت پوپی دل چاری نه ما جانا
نه میستاکه په ناهی داوه ته جه ناتی روخسارت
أطبء دهردی دل مشکل نه زانن سه هل و ئاسانه
به نه وراقی گولی حوسنت به لیوانی شه که ر بارت
سه لا له و روزه ته شریفیت بجیته سه ر نه خوشانت
وه کو زه ره له ده ورت ره قس نه که ن سوتاوی دیدارت
ته ماشه له ئاوینه دیاره چاره یی دهر دم
نه که ر چی پیم نه لین خه لکی به لوقمان ناکری چارت
بهرموو با نه چم بی توشه بو سه حرای بی پایان
وه ئیلا خوت نه زانی ده بیه مایه ی رهنج و ئازارت
به قوربان نه و به تی ئنصافه عومریکه ته مه ننامه
ئیترو و عده و وفاکه با نه بیه مه حرومی دیدارت
عیلاجی زوعفی قه لبم مه یل نه فهرمووی سه هل و ئاسانه
به نه وراقی گولی حوسنت به لیوانی شه که ر بارت
دوعا ناگاته گوئی و دهستی که سیك ناگاته داوینی
چ عالی قه دره یاره ب بی به لا بی (صابری) یارت

هاڑہ ہاڑی سہیلی چاوم

مودہ تیکہ شوو ئہ نالینم لہ ژیر پاسارہ کہت
خوت نہ کردہ خاوهنی خہستہ ی لہ گیان بیتارہ کہت
وا لہ چاوم جارہ فرمیسکی خوین باوہر بکہ
پئ نہ ما خہیلی خہ یالت بیتہ لای بیمارہ کہت
تا خہ یالت پادشاهی شاری دل بی (مشکلہ)
قاسیدی خہ و روو بکاتہ چاوی خزمہ تکارہ کہت
هاڑہ ہاڑی سہیلی چاوم پر بہ عالم مہوج ئہ دا
قہ ترہیہ نایہ تہ بہر چاوت لہ سہختی قارہ کہت
تا نہ ماتم بوو نہ ہاتی تا (تہ بیون) بی بہ مات
تازہ مات ہانت ہہ ہاتہ بو غہ مبارہ کہت
حہ سرہ تا پوڑی نہ ہاتیتہ سہرینم پیم بلای
ئہ ی غہریبی شارہ کہم چونی لہ گہل نازارہ کہت
سہبرہ چارہ ی دہردی دووری زیکرہ دہرمانی گوناہ
زوو دہگاتی حاسلاتی سہبر و ئیستغفارہ کہت
(صابری) وریابہ خوئہ و شوخہ وہ عہدی دا بہ تو
نہک مہ میسان پرنجہ پو بی دہردی سالی پارہ کہت

توران و جنیودانی به پیلان

توران و جنیودانی به پیلان و سیاست
پیّم خوشه که بیگانه نه زانی به فہرست
سہد جار کہ به رووی ترش و قسہی سہرد دہرم کہی
ہہر دیمہوہ و ہک میّش بہ ہہنگوینی ہہناسہت
ہہرچہند کہ لہ بہر قاپیہ کہت خوار و زہلیل
نایدہم بہ ہہموو روتبہی شاہان و ریئاسہت
بہروانہ زہوی سینہ ہہموو نہ خلی ٹومیدہ
بیّ حاصلہ پوژئی نہ بوہ جیگہ پیاسہت
لہناکاو دہسی نایہ سہر چاوم و یہعنی
من کیّم و ئہ زانم بہ دہسی نہرم و ہہناسہت
عومریکہ گلاراوومہ شہو تاکو بہیانی
تاخہ و بزپینی بہ زہی تاس و ہہیاسہت
دوا گیانمہ ئاخرنہ فہسہ توبی و مہولات
دہم بیّنہ دہم بیکہمہ قوریانی ہہناسہت
عومریکہ لیباسی غہمی دووریتہ لہ بہرما
گورین و درینی نییہ ئہم کوّنہ کراسہت
سینہم بہ سروشک ئاوہر شین کرد و نہہاتی
فہرمو کہ پرتی ! فیّنکہ بو جیگہ پیاسہت
کہوتوومہ لہ بہر قاپیہ کہی تو کہر و کاسم

جاری گوزهری ناخهیه سهر نه م که پ و کاسهت

خه لکی گهنمی دووریه وه جو چوه خه رمان

تو هه ره په ریژ مایته و (تف) له و دهس و داسهت

هه ر دیته وه سو زامی دلی (صابری) قوربان

نارام و سه بووری نییه سوتاوه له تاسهت

حه سرهت له دلم ما که شه وی بیو له خه ودا

"صابر" به خه بهر بی له زپه ی تاس و هه یاسهت

نیگارا مه‌ست و بیمارم

نیگارا مه‌ست و بیمارم به چاوی مه‌ست و بیمارم
وه‌کو په‌روانه سووتاوم به نووری شه‌معی روخسارت
به شه‌و مه‌جنون و بیدارم به یادی زولفی (واللیل)ت
خه‌یالی رووت به روژ شیتیم ده‌کا (والشمس)ی روخسارت
له شه‌وقی عـ، ارزت شه‌مس و قمر حه‌یران و شه‌رمه‌نده
له چاوی تو خه‌جالت باره ئاهو که‌و له ره‌فتارت
نه‌ته‌نها (صابری) گیرۆده‌ی زنجیری گیسوته
ده‌بینم مه‌شرق و مه‌غرب په‌ریشان و گرفتارت
عیلاجی ده‌ردی (ضعف القلب) نه‌که‌ر چی سه‌خته ئاسانه
به گول قه‌ندی گولی روخسار و لیوانی شه‌که‌ر بارت
ده‌میکه عـاله‌می ئومیده‌واری لوتف و ئیحسانه
که تو پتیا نیشانده‌ی ده‌فعه‌یه روخساری گولزارت
که یارم هاته بالینم نه‌ما ئازار و نالینم
خودا لیکیان نه‌کا (صابر) حه‌کیم و به‌ختی بیدارت
مه‌سیح ئاسا به ئیمایه هه‌زار نه‌موات نه‌که‌ی ئیحیا
وه‌ره سه‌یریکه (صابر) با نه‌بی مه‌حروومی دیدارت

بۆ خودا

بۆ خودا دەرڅه ساعه تی نه و گولی روخساره که ت
با به کامی دل ببینی بولبولی گولزاره که ت
باوه پت بی وا له چاوم سهیلی خوینین جاریه
ناموشق ناکا له مه ولا قافله ی سالاره که ت
گر ده پرسی حالی دهردی عاشقی روخساره که ت
حاله تی بولبول ته ماشاکه له نیتو گولزاره که ت
سوبده م بادی سه با موژده ی وصالی دا به دل
جانی شیرینم - نثار - ی په یك خوش رهفتاره که ت
(فارغ البال) م له غه مزه ی چاوی خوین ریژی نه جهل
چونکه نه و نابیی موقابل غه مزه که ی خودخواره که ت
موده تیکه (صابری) وه عده ی به هاتن داوه یار
خو نه هات نه و بی وه فای غه داره که ی عه یاره که ت
سه د نه هاتی هات و سه د مه یهات هاتی تو نه هات
ناخ له جهرد و زولمی یار و تالعی غه داره که ت
موده تیکه (صابری) یارت وتی دیم و نه هات
به نه قلم پتی خوش نییه شه و شیوه ن و هاواره که ت

پیتی ٹی (ٹ)

شہوقی جہ مالی

شہوقی جہ مالی دولبرہ
سووتانمی سووتانمی
نہ لبہ ت گولی گولزارہ کھی
بویہ دہکا بولبول سیفت
من چیم بہ سہر لوقمانہ وہ
کہ ناگری نہ کوڑایہ وہ
دہردم مداوا ناگری
بی سوودہ حب و شہرہ ت و
دہرمانی دہردم چوولہ دہس
فلاحی دل و ناگری
زاماری شمشیری بروی
بیماری چاوی دہرکہوی
لوقمان و جالینوسی چھی
بی سوودہ حب و شہرہ ت و
دہرمانی چاوی (صابری)
چی بکہم کہ نیمہ قیمہ تی
(صابر) نہ گہر چاوی نیشہ تہ
وہرنہ لہ دہرمانی دل

یاماہی تابان - الغیاث -
مانہ ندی کہ تتان - الغیاث -
روخساری دیوہ دل
گریان و نالان - الغیاث -
بہم دہردی بی دہرمانہ وہ
سوتام وک خہرمان - الغیاث -
زومرہی حہ کیمان - الغیاث -
مہ عجون و لوقمان - الغیاث -
ہاواری من ناگاتہ کہس
بہربو لہ خہرمان - الغیاث -
یارم نہرستق شیت نہکا
حہیرانہ لوقمان - الغیاث -
ژنگار و مالینوسی چھی
مہ عجون و دہرمان - الغیاث -
خاکی بہری پتی دولبرہ
ٹیلا دل و جان - الغیاث -
دہرمانی ہر سہر و سکوت
حہیرانہ لوقمان - الغیاث -

هاوار

نا میهره بانی کوشتمی	نهی میهره بانان "الغیاث"
چار و عیلاجیکم بکهن	شیخ و حکیمان "الغیاث"
درد و برینم کاریه	نالاندنم بسی چاریه
بق چاره‌ی نه‌م بیماریه	حیرانه لوقمان "الغیاث"
گاهی به به‌ری روومه‌تی	یار نیوه سوتم وه‌ک که‌تان
گاهی نه‌و خورشید و منیش	وه‌ک زه‌پره ره‌قسان "الغیاث"
داوینتی یارم چو لاده‌س	تسه‌سکینی دل نایه‌ت به‌ک‌س
دل وه‌خته بشکینتی قه‌فه‌س	وه‌ک عه‌نده‌لیبان "الغیاث"
فرمیسکی خوینینم نه‌ما	چاوی جیهان بینم نه‌ما
وا روحی شیرینم نه‌ما	چیبکه‌م به‌قوربان "الغیاث"
(یا نار کونی مطلقا)	ئاگری دل نه‌کوژایه‌وه
نه‌م شه‌ودزی و ئاگری	به‌ردا له‌خه‌رمان "الغیاث"
هاوار و زاری پیشه‌مه	بسی شک نه‌لیتی چاو ئیشه‌مه
ده‌ردی ده‌مار و ریشه‌مه	جه‌معی موسلمان "الغیاث"
نیل و فوپاتی چاوی تو	خه‌رمانی پی ناکوژیتته‌وه
ئاوی سه‌بووری بیته‌ده‌س	بسی سووده‌گریان "الغیاث"
عومریکه‌واوه‌یلا نه‌که‌م	هه‌ر شیوه‌نی له‌یلا نه‌که‌م
"مه‌جنون" سیفه‌ت ویلی سه‌حراو	ده‌شت و بیابان "الغیاث"
(صابر) له‌به‌ر مه‌هتابی رووت	بوته‌که‌تانی نیوه سووت
فه‌رموو بلی نه‌ختی سکوت	تو بیو قورئان "الغیاث"
(صابر) به‌گریان و فغا	نا کوژیتته‌وه خه‌رمانه‌که‌ت
تا ئاوی سه‌بری پیا نه‌که‌ی	بسی سووده‌نالان "الغیاث"

پیتی (ج)، (ح)، (خ)، (د)

ئەى بە شیرینی لە مەحبوبان ئەسینی

ئەى بە شیرینی لە مەحبوبان ئەسینی خەرج و باج
وەى غولامى تۆ مەموو سولتانی خاوەن تەخت و تاج
ئەى بە غەمزەى چاوى بيمارت مەموو عالەم نەخۆش
وەى بە ئەنفاست (شفایا بن گروھى نامیلاج)
ئەى بە نیگامى چاوى بيمارت مەموو عالەم نەخۆش
وەى مەموو عالەم بە ئەنفاسى مەسیحت ئیحتیاج
تا لەسەر چاوى نەخۆشت بى (طیبب) بانى برۆت
مەرجى تیفکرى پەرىشان و بە لوقمان ئیحتیاج
نەقدى جان و دل و تم قوربانى بەر پیت کەم وتى
خۆ لە شارى ئیمە ناچى شیتە نەقدى بى رەواج
تا "صبا" ریی کەوتە ناو گولزاری حوسنت ئەھلى دل
ناخەون شەو تا بەیانى پادشاه و میر و حاج
(صابرى) مەر چاوەپى بوو تۆ کە ئیفای وەعدەکەى
مەر نە هاتى چارى دەردى کەى ئەنالئ نا عیلاج

عیلاج

نهی مه موو عالم به چاوانی نه خوشت نامیزاج
نینتیزارن نهی مه سیحا لهب بیاندهیتی عیلاج
تۆ که دهر که وتی مه و نه ستیره شه و نوریان نه ما
روژ که مه یلت بی له مه حبوبان نه سیینی خهرج و باج
بۆ غولامی تۆ به نی ئاده م مه موو گهردن که چن
(جمله) دهر ویش تا غه نی تا ساحیبانی تهخت و تاج
دهر د مه ند و موسته مه ند م تۆ که کیمی حازیقی
تۆ به ساغم سهر ف نه که ی که زکه ی به نه قدی بی ره و اج
تا ده ماغی دل له بۆنی جه نه تی حوسنت پره
شاد و سه ربه ست و (مجازم) بۆته داوی نا میزاج
نهی مه سیحا لهب به چاوی تۆ که روحم لیوه یه
تۆ وهره ره حمیکه یا روحم بستیته یا عیلاج
(صابری) له و ساوه سورمه ی چاوی خاکی ریگه ته
چاوی بینایه به به دری حوسنی پاکت له یلی داج

نیگامی تو

نہی نیگامی تو شیفایی تہندروست و نا میزاج
" عالم اللہ " نینتزارن تو بیاندہیتی عیلاج
شہو بہ میوانی دل و مالی فہ قیری خوش بکہی
لائقہ دہرویش و پاشای پی بسینئی خہرج و باج
بہندہ کی دہرگانہ کہت چاتر لہ روتبہی شاہیہ
بہندہ فہرمانن ہموو سولتانی خاوەن تہخت و تاج
والہ دووری تو پہریشانم کہ روحم ہاتہ لیو
تو وەرہ یا روحی شیرینم بسینئہ یا عیلاج
(صابری) حق ویزہ گہر خوینی بریژن (فی المثل)
نہقش نہکا رووی زہوی مانہندی (منصور) ی ہہلاج

نووری جہ مالت

نووری جہ مالت جہ لا بہ خشی تہ ماشایی روح
لیوی شہ کەر باری تۆ "ذائق" ہ بہ خشی روح
پرتہ وہی روخساری تۆ دیدہ یی بیماری تۆ
مورسی نازاری تۆ "منشأ" ی غہ و غای روح
عیللت و نازاری من قلبی برینداری من
دیدہ یی خونباری من شاہیدی دہ عوای روح
خہ لقی خودا ئہی پیری بۆ لہ بی تۆ موشتہ ری
ہم بہ سہ مہرقہندی دل ہم بہ بوخارای روح
دپکی غہ می عہ شقی تۆ وا چہ قیہ پای دل
قووتی نووری نہ ما دیدہ یی بینای روح
تہ رجہ مہی ئایہ تی "مصحف" ی رووت مہقسہ دہ
وہرنہ ئیجازہ ت نیہ گوفتنی مہعنای روح
یا بہ شہ کەر خہندہ یی لہ رزی دلّم چارہ کہ
یا بہ دوو عہ ننابی لیو واہیمہ ی شہ وتایی روح
باسی رہنگ و روو نیہ عیللتی مہجنوونہ
کاری ئہرہ ستۆ نیہ "جنۃ" ی سہ ودایی روح
"صابر" نہ گەر جان و دل سہرف بکہ ی لاثیقہ
بۆ "صنم" و دولبہری مہم دہم و مہمتایی روح

عەشقی پەری روویەك

لە تاوی ئاگری عەشقی پەری روویەکی قەد بەیداخ
خودا ئاگامە یەك لە حەزە نییە جەرگ و دڵم بـی داخ
کە زوڵفی روومەتی پۆشی سەراپا خەلقى مەجنوونە
کە دەرخوا رووی شیرینی وەکو فەرهاد ئەچن بۆ شاخ
بە غەمزە ی چاوی بيماری ئەزانن چەند پەريشانم
میسالی باخی بـی خاوەن وەیا بوستانی بـی چەرداخ
بە بالاسەر رووی بوستانە بە روخساری گولستانە
بە شەو "ساقی" مەستانە بە رۆژ بـی مەسکەن و سۆراخ
بە غەمزە ی چاوی سەحاری مەلەك رەقس و سەمایانە
لە شەوقی حوسنی شیرینی بە شەر کەوتۆتە شاخ و داخ
گۆلی حوسنی کە بنوینی بە شەر ئارامی نامینی
وەکو بولبول ئەنالینی لە شاخ و دەشت و باخ و شاخ
نیشانم دەن ئەگەر دیتان نیشانیكە لە مەردیتان
کە چونکە هیچ کەس نەیدیوە قەت ئینسانی وا گوستاخ
چ حاصل "صابری" هاوار ئەکە ی "قاتل" لە دەس دەرچوو
مەتا رۆژی قیامت قاتلت پـی ناکرێ سۆراخ

به قه سدی کوشتنم

به قه سدی کوشتنم نه و شوخه وا روخساری دا په رداخ
به ناچاری دهکا زاری که سیّ وا دهیده نه به رداخ
به غه مزه ی چاوی بیماری جگر زامار و بیمارم
به شه و نالان و بیدارم به روژ خوراکم ناخ و داخ
گه، ولی حوسنی که بنوینی به عاشق سه بری نامیّنی
بولبول تاسا ده نالینی به مه حزونی له سه حنی باخ
له چاوی مهستی مه خمووری له شوعله ی روومه تی سووری
نیگه همداری بکه ی ره بی له چاوی پیس و (ذی اوساخ)
نه گهر باوه پ ده که ی یارم به نه وعی زار و بیمارم
به شوعله ی روومه تی یارم وه کو فه رهاد نه چم بو شاخ
له بهر نه و خه سره وه شیرینه ژینم تاله فه رهادی
که چونکه ناله نالیم نابیه ناچار نه چم بو شاخ
به بی نه و خه سره وه شیرینه (صابری) ژینی لی تاله
له بهر نه و ره نجی فه رهادی ده دا دائیم له کیو و شاخ
وجود نه و جا عه زیزه تو عه زیزی لای عه زیزی بی
نه ئانکی باغچه ی شار و دهر و بی خواهن و چه رداخ
مه ناله (صابری) گریانه که ت تأسیری مه علومه
که تو هاوار نه که ی یار خه نه جهری موژگان نه دا په رداخ

گرفتارم

گرفتارم به داوی زولفی شیرینکی قهده به یداخ
به ته قدیری خودا نابی دلی دیوانه قهت بی داخ
له کن دهرکه وتنی له یلا ده موده س شیت و مه جنوونم
له کن ونبوونی نه و شیرینه فهره ادم له کتو و شاخ
ده بینی رهنگی زهر دم بوچ نه پرسی حالی دهردی من
که بی شه و قم (مثالی) دالیه ی بی خاوه ن و چهر داخ
نه خوشی سهر سهری (صابر) مه گهر چابیته وه روژی
که تو پییه بنییه سهر سهری کوتابی ئوف و ئاخ

له رزی پیری

نه و که سه وا زولفی خوی و عومری ئیمه ی دا به باد
هاته وه خزمینه با ئیمه ییش بخوینین "آن یکاد"
له رزی پیری نایه لی ده ستم عه سا بگری زه مان
نایه ده ستم کلکی ره شمه ی نه سپه سهرکیشی مورد
"شکرو لیلا" هه رچی مه قسوودی دلم بوو هاته جی
چاو و دل هه ردوو به ره و رووی یاره رووناکه و گوشاد
من که چاوم که وته یاری به اختیار نه وسا وتم
کامه کامه م پی ده کا دونیا خودا هاوار و داد
چاکو و دونیا هه ردوو خاتریان له حه ق یه ک چانیه
بونی گول نازاره بو قالونچه نه ی مه ردی جه واد

با له مه ولا عومری رابردوو قه زاکتینه وه
روو له مه ولا کهین و هم بگرینه وه ریگی ره شاد
سه ر برینی نه فسی "اماره" جیهادی ته کبه ره
شیره ته قوا نه فسه ریوی "صابری" روژی جیهاد

تابه کهی

تابه کهی قوربان له دوری تو بکه م فه ریاد و داد
تهن نه خویش و بی چه کیم و دل چه زین و ناموراد
یا خودا ئەم دهرده بی دهرمانه توویشی کهس نه بی
دوژمنانیشم نه کهی وا موبته لا - رب العباد -
دهرده دار و بی دهوا خویم تابعی نه فس و ههوا خویم
موسسه چه قم بی کهوا خویم کرده جهوتی بهد نه ژاد
چوو به زایه گه نجی عومرم له م مه راقه چاکه بمرم
روژ ئەلئی سه رخویشی چه مرم شهو له خه ودا وهک جه ماد
ئاخ له دهس نه فسی له ئیمه تابعی دیوی ره جیمه
لائقی ناری جه حیمه تابعی فیسق و فه ساد
"نفس" ی ئەماره هه میسه خواردنی لی بۆته پیشه
پیم ئەلئی قهت دامه نیشه بۆم په یاکه نان و زاد
بۆم په یاکه چای و شه کره مائی زهیدو عه مرو به کره
هینده چه بیال و به مه کره ئابروومی دا به باد
چا و قوبلیم بۆ په یاکه ته رکی ئیمان و چه یاکه
روو له جه ردهی پادشا که بیته هه رچی باد باد

بینه قاورمه به چهوری پر پیاز و پر به دهوری
نانی گهندوم بی له دهوری گهرم و نهرم و بی (رماد)
مال و عومرم چوو بهزایه (باعث) ی نهفس و هه وایه
یا خودا سا پایه پایه بیمه وه سه ریتی ره شاد
(صابری) پیری و فه قیری گهرچی نه قسن بۆ موجاهید
بۆ شکاری نه فسی ریوی جووته شیرن بۆ (جهاد)

په شیمانی

نا میزاج و بی دهوا خۆم دل چه زین و نام—وراد
تابعی نهفس و ههوا خۆم گهنجی عومرم دا به باد
غافل و غهرقی گوناوم عاسی و نامه سیاهم
روو رهشی دیوانی شاهم عاجزی (یوم التناد)
گورگی نه فسم خسته ناو (اغنام) ی عومری خۆمه وه
ره نجه رۆ خۆم وا به جاری عومری گهنجیم دا به باد
موشی نهفس و گهنمی نه عمال و کوردی دۆ نه دیوو
عه ره ب و چه لوا دز و چه رده و خهراپی و فه ساد
نه فسی بهد خوو دائیما هه ر پیت ئه لئ بینه و بخۆ
چه ور و شیرین و تورش و نه نواعی ئاش و نان و زاد
نه له قههری حق بترسه نه له گورز و شهق بپرسه
من نهوا بمرم له برسا عه یبه بۆ مه ردی جهواد
یا خودا دینم قهوی که ی نهفس نابوود و نهوی که ی
نهفس وهک میشووله و بی تاعه تم مانه ندی باد

(صابری) نه فسی خه بیس و دزده سته کی شه یقانی پیس
رئویه گهر تۆ به شیرری (صوم) بۆی دئییه جیهاد
شیرری پیری به رده ره سهر نه فسی رّیوی (صابری)
گهر تۆ (صیادی) بزانه هم شکار و هم جیهاد

نامورادی

عهنده لیبی دلّ که چاوی که و ته غونچه ی بامیداد
دائما ویردی زوبانی بۆته ئایه ی (آن یسکاد)
له رزی پیری عودی سیواکی له دهس به ردامه وه
تازه چهرخی بی وه فا بۆم زین ئەکا ئەسپی موراد
نامورادی پیری کردم موخته سهر لیّم ناگه پّی
کامه کامه پّی ئەکا دونیا خودا هـاوار و داد
عومری گه نجیمان به (غصه) و نامورادی برده سهر
وا له پیری هاته دهس سهر رشته یی کار و موراد
بـاوه کوژمان کرده باب و باوه ژنمان کـرده داک
گه نجی عومرو حاسیلاتی ره نجی خۆمان دا به باد
(یا الهی) خوشه ویستم ماری نه فسی نه یگه زی
چونکه تریاکی نییه نه وزه هره تا - یوم التناد -
کرده وهی نا پوخته گشتی بۆ ته ماعی پـوخته یه
رؤژ زیانت خوی حیوان شه و به خه وتن وهک جه ماد
زیکر و فیکری نه هلی دونیا نان و ئاشه (صابری)
یه عنی چی خۆ دوژمنیشیانه له ئەسلانان و زاد

یہ عنی چی خق دوژمنیشیانہ لہ ئہ سلاخان و زاد

لہ م نہ خووشی بی دہوایہ دادرہس "صابر" خودایہ

میمہ تیکہ پایہ پایہ بیمہ وہ سہر ریگی رہشاد

(صابری) عومرت بہ زایع دا ئیتر وریا وہ بہ

عومری رابردو و قہزاکہ بیڑہ سہر ریگی رہشاد

(صابری) دنیا لہ تو بیزارہ ئہ ممہ مہیلی تو

ہر لہ سہر ئہ و ماوہ بویہ ناگری ریگی رہشاد

پیتی ذ، ر، ز

یاری لذیذ

جه ژن و شادیمه ئەم شه و هاته وه یاری "لذیذ"
زیرهك و شیرین زوبان و ماهی روخساری "لذیذ"
تا بلایی خوێی هه سه ن نازك به دهن نادر ده هه ن
نیم نیگامی نازی چاوی مه ست و بیماری "لذیذ"
سوره تی گول فینکی دل چاوی كال و لیوی ئال
گیانی سه ر تا پا بلووره مه یل و ره فتاری "لذیذ"
چاوی بیماری هه کیمی "حاذق" ی دهر د و "مرض"
هاتن و ته شخیس و فکر و حب و ئازاری "لذیذ"
نا که سم سه ر دانه نیم بۆ به رده بازی ریگه که ی
یا نه که م روحم فیدای یاری وه فاداری "لذیذ"
هاته بالینم "طبیبة" تیگه یی دهر د و ده وام
خوا ده وامی دا "ده وا" میدا به گوفتاری "لذیذ"
دهستی نایه سه ر دلم "فی الفور" ئازارم نه ما
هیچ که سی نه یدیوه به م ده ستووره دل داری "لذیذ"
"صابری" جه ژنت موباره ك بی هه کیمت هاته سه ر
"حبذا" بوس و که نار و یار و شه و گاری "لذیذ"
"صابرا" شوکرانه ببژی ره له سه ر ئەم نیعمه ته
به لکو تا ماوی بمیئی له زه تی یاری "لذیذ"

دولبه‌ری عیشوه فروش

یاری کەس نابێ بە یارم "حبذا" یاری "لذیذ"
"غبطة" به‌خشای حۆرییانه رەنگ و روخساری "لذیذ"
دولبه‌ری عیشوه فروش و میهره‌بان و دل‌فریب
غەمزە و ناز و ئیشارە و چاوی بيماری "لذیذ"
گول‌عوزارە قامەتی شمشادە ئەندامی بلوور
دەست و پەنجەیی نازک و کردار و رەفتاری "لذیذ"
تەلەعتی "دار الشفا" یە چاوی بيماری حە کیم
حەبیبی ئەمسالیشی وەک مەعجونەکەیی پاری "لذیذ"
نیووە شەو بوو چاوە خەو بوو لەب بە ترم و تارەو
"حبذا" تۆران و عاجزبوون و ئازاری "لذیذ"
گولشەنی حوسنی شیفا بە‌خشی تە‌خۆشی بێ دەوا
ئەیی خودا حەزی بکەیی یاری وەفاداری "لذیذ"
"صابری" خۆشی لە خۆت ئەم شەو حە‌کیمت هاتە سەر
سەر لە بەر پێی دابنێ ئە‌توار و ئە‌فکاری "لذیذ"
"صابری" وە‌سل و فیراق و جە‌ور و لو‌تف و خار و گول
تۆ هە‌موو یە‌کسان بزانە جە‌ور و ئازاری "لذیذ"

به مه خسه د گه یشتن

" تعال الله " به نووری ته له عتی یار
مونه وهر بوو به جاری چهرخی دهوار
به حمله ی عه شقی یار نه غیار دهرچو
له شاری دل نه ما بیگانه ده ییار
که شادی یاری شیرین هاته بازار
غهمی فهرهاد کیوی بوو به یه کجار
خه رابه ی دل کرایه به ییتی مه عمور
چ حاجه ت " آلتجا " کردن به میعمار
فهره ح خورشید و غهم مانه ندی سیبهر
که نه مه لهات و نه ورووی کرده دیوار
نیتر خوش خوانه دائیم بولبولی روح
له دهشتی دل که بوته عه یینی گولزار
له جیگایه ک که به حسی عه شقی یاره
چی یاراییکه ئاموشوی نه غیار
نه سیمی زولفی عه نبر بوی یارم
خه جالته ت بار ده کا سه د میشکی تاتار
نه گهر چی سه د هزار دهفته ر بنووسم
له وه سفی یار که مه بو عوشری میعشار
نیتر با موخته سهر بی نا په سنده
له کن نه ریابی مه عنا که شفی نه سرار
دمیکه " صابری " هر چاوه پئی بوو
که یشته عه یینی مه قسه د ئاخری کار

چاوی بازی

چاوی بازی تا بخوینی ئایه تی " این المفر"
جان و دل بی فه پ ئه بن وهك كۆتری بی بال و په پ
خۆت ئه زانی به نده یه کم بی گونا ه و ده سته لات
یه عنی چی چاو و برۆت دائیم له گه ل من دینه شه پ
تا به نووری حوسنی تۆ رووناكه ئه رز و ئاسمان
هر وهكو تۆفان نه ما فه رقی میانی به حر و به پ
تۆ له سورهی "زه لزه له" تی فکره ئازارم مه ده
خه یر و شه پ ئیفشا ئه بی سوچم نییه میسقاله زه پ
من له شمشیری برۆ و لیو گه زنتت باکم نییه
شییتی سوردهت هیچه تی ناگا له مه عنای نه فع و "ضر"
"لیس للأنسان إلا ما سعی" - صابر - وه ره
هیمه تیکه گه رچی بوویه كۆتری بی بال و په پ

چاو و دل روشن و شاده

- بحمد الله - به نووری ته لعتی یار
که روون و شاده چاو و دل به یه کجار
به حمله ی عه شقی جانان (ما سوی الله)
له شاری دل نه ما (لا ریب دیار)
نه سیمی جه ننه تی حوسنی دلارام
که پهیدا بوو بلی چی می شکی تاتار
نه گهر روژی بنووسم سه د سه حیفه
هه تا روژی قیامت وه سفی دلدار
ته واو نابی وه لی با موخته سهر بی
ره وشتی چاک و پاکه که تمی نه سرار
قسه ی بی سهر فیه ناکه م باوه پرت بی
به پاره ی قه لبه وه ناچم بۆ بازار
نیک کاری له به د کاران مه حاله
به دی ناکاته خووقه ت مه ردی نیککار
ده میکه "صابری" هر چاوه پی بوو
شه وی بیستی خشی داوینه که ی یار

کۆتری دل له ترسی چاوت جیی نهما

تا بخوینێ چاوی بازت ئایه تی "أین المفر"

کۆتری دل لای نهما - والله - حه یاتی موسته قه پ

تۆ له سورهی - زه لزه له - تی فکره (من یعمل) چیه

بۆچی ئازارم ئه دهی سوچم نییه میسقاله زه پ

رۆژ و شه و خورشید و مه ه لاف و گه زانی زۆر ئه که ن

فه رموو فه رموو بابکه ن هه ریه ک به لایه ک که پ و فه پ

خۆ ئه زانی که هه ژار و دهسته لاتیشم نییه

پیم بلی وه جهی چیه چاوت ئه کا ئیعلانی شه پ

تا رموزی (مصحف) ی حوسنی له عاله م بوو عه یان

ئه هلی دونیا - جمله - مه جروون به وی ئه و حه رفی جه پ

تۆ که ده رکه وتی ئه زانی چی به سه ردی مه ردومان

خۆر هه لات تی فکره حالی شه ونم و میسقاله زه پ

خۆت ئه زانی بی گونا ه ئازاری خه لقی چا نییه

پیم بلی ئه ی تۆ له سه ر چی وا له گه ل من دیته شه پ

ئه ی به نووری حوسنی پاکت شه رق و غه رب و به حر و به پ

روون و داگیرساوه ئه رز و ئاسمان و وشک و ته پ

بازی چاوت پۆپی دلمی دی وتی (أین المفر)

لیی جودا بوو پۆپی بی چاره حه یاتی موسته قه پ

ئه ی له بهر ئه و جووته چاوی مه ست و بیمارت مرم

قاتیلانی بی دلان و مانیلانی شوپ و شه پ

گهر رموزی (مصحف) ی حوسنت ته وای تیښگا
عالمی عالم مه موو مه جرور نه کا وه ک حه رفی جه پ
نه ی که وان نه بری له بهر چی تیره بارانم نه که ی
چاوی تو خوش (صابری) نه یما حه یاتی موسته قه پ
(لیس للانسان الا ما سعی) نه ماما چ سوود
دولبه رم شابازه (صابر) کوتری بی بال و په پ

له سه فهر هاته وه

له سه فهر هاته وه سه ریوښی له روو کرده وه باز
قه مری ته لعه تی دهر که وت و دلم بورده وه باز
به سه لامي دلی ئاته ش گده ته سکینی هات
به که لامي جگه ری ریښمی چا کرده وه باز
نه مه جی سه جده یی شوکرانه و سه ردانانه
که خودا مه رحه مه تی کرد و گه یشتم به مه راز
(ذهب و فضة) ی جان دهر چو له بوته ی هیجران
نیه تی ترس و غه می ده ست و ده می مزگر و گاز
دل و جان گهر چی له دهر دو غه می دووری دوورن
هیچ فهرقی نییه که وتونه وه بهر غه مزه و و ناز
به خودا هر غه م و ئازاره چ دوور وچ نزیك
مه ردو هر قاتلی دوپاچه چ شاهین وچ باز
وه کو دنیا غه م و ئازاره چ بوون وچ نه بوون
مار هر ماری زه مرداره چ کو تا وچ دراز

فہرہ و راحت تیدا نییہ دنیا بہ خودا
بہ مہفادی خہبری سہییدی ساحیب نیعجاز
لہ پھنان و قومہ ئاوی کہ بہ ہر کہسی دابی
بہ یقین نانہ کہ زہ ہراویہ ئاوی کولہ گاز
بہ زگی مادہری دنیا دز و جہردہی ہینا
نہ لہ عہلامہ ئہ پرسن نہ لہ حاجی حیجاز
بہ خہبر ہاتم و زو سہجدہی شوکرم ہینا
کہ ہہموو زامی دلم خوش بووہوہ کوئہ و تاز
غہرہزت یارہ دیارہ مہکہ ہاوار و فوغان
غہرہزت مالہ بمالہ بہ عہبا جیگہ نماز
بہ خودا زہ حمہتہ دہرویش قہبول بیت و نویژ
کہ لہ بہر چاوی قبولی ئہکہی ئہم سوجدہ دراز
(صابری) مادہر و فہرہند ہہموو باوہ کوژن
عہجہبا باوہ کوژت کردوہوہتہ مہجرہمی راز

هاوار له داوی نه فسی پیس

(یا أله العالمین) و پادشاهی بی نیاز
 رستگارم که ی له داوی نه فسی پیس و حیل به باز
 دین و ئیمانی به دینار و درهم دا سهر به سهر
 ئابروی بردم له بهر ده رگاهی په تریق و په پاز
 قهسد ئه کا مه غزی سهرم ده رکا وه کو ماری (ضحاک)
 لا مل و چه رمی بنا گویمی هه موو بچری به گاز
 گاهی تیره مه زه بی نه مروود و فیرعه ونی هه به
 گاهی برسی مه شره بی دورپنده وهك گورگ و به راز
 قازی به فتوا ئه دا ئه ملاکی ئه یتامی عیراق
 موفتی به بو غاره تی ئه موالی (حاجی) حجاز
 تا بلی غه داره بی شهرم و ویقار و بی وه فا
 موخته سهر خو شه قسه ی نا سازه گو فتاری دراز
 تا وه کو به رخی ده ساژ و نانی شوانی نه فس ئه خو ی
 سه د به لا بو تو له پاریزایه وهك گورگ و به راز
 تا به گیانی جوجه له ی پیره ژنان کو لاره بی
 هه ر نه سیری نه گبه تی وهك کوتری ژیر چنگی باز
 تو که خزمه تکاری نه فسی نزمی ئازاییت نه ما
 لافی مه ردی لی مه ده پوری به خشل و چهك مه ناز
 ئه ی دریغا پیای ئازا و له دونیادا نه ما
 ته کیه چۆل و پر له ئه ولادی ئه وان ئوتیل (په لان)^(۱)

^۱ - ئوتیل پالاس: یه کێك بووه له ئوتیله ژۆر تازه کانی ئه و سهرده مه له که رکوک.

داخه که م بۆ موئیمینی ساغ و سه لیم و بی ریا
زۆر که مه دهس ناکه وی له م وهخته دائیلا به شان

(صابری) ته ن په روه ری تاکه ی ئه جهل نزیکه لیت

تۆشه یه په یدا که ئه ی بیچاره بۆ ریگه ی دراز

(صابری) تاکه ی مه راقی (مطم الغازی) ده که ی

(عارف یکفیک) ئه گه ر مه یلت حه قیقه یا مه جاز

ئه ی پرته وی حوسنت

ئه ی پرته وی حوسنت که ده کا دیده جه لا ساز

مایه ی ته ره بی عاشقی شه یدا و نه زهر باز

وه جه ی چیه ئه و دیده یی (فتان) ه به ئیما

مه ر له حزه ده کا سه د گله یی و عه ربه ده ئاغاز

به پروانه سه ما تا به (سمک) ی عولوی و سوفلی

مه جموعی له ده رگاهی تۆ پابوسو سه ر ئه نداز

تیفکره که وه ستاوه له ئه تراف به ملیۆن

کورده و عه ره ب و رۆم و عه جه م ساکنی شیراز

بیمار و بریندار و زه ده ی چاو و برۆتن

بی چاره و بی پاره و بی هم ده م و هم راز

تۆ دولبه ری نازک به ده نی شوخی شه که راز

حوسنت که جه لا به خشه له بۆ چاوی نه زهر باز

چاوت که دهکا هر دهه سده غمزه و ئاغاز
لیوت که به مانندی مه سیحایه بکه ئیعباز
(صابر) له گهل ئه م جه معه پهریشانه هه میسه
دیوانه لهرن دهفتیری ئسمه نده ئهن یاز

نازارم مه ده

نازار و عه زایم مه ده ئه ی یاری شه که ر راز
تا چند عتاب و گله ئه ز ماکنی ئه ز ناز
خۆت توو پر مه که سووچ و گونا هم نییه به خوا
زشت ئه ست که با بی گونا هان معرکه ئاغاز
ئه و جووته برۆت داوه به یه ک چیم ده سه لاته
ئان کیست کدام ئه ست باشه کند ئه نباز
دوختۆری برۆت دینیییه سه ر چاوی نه خوشت
زان ئه ست همه خلق بجان در زده ئاواز
لیو بۆچ ئه گه زی یه عنی که زاری مه که (صابر)
چشمی تو به من گفت شب و روز به پهرواز

غەم شادیه

تا نه‌وعی بشر در دوجهان چشم کند باز
نه‌ی دیوه که‌سیّ شانی تو چۆن لایقی مومتاز
تا شمس و قمر بر فلک چرخ دوارست
چاوت به مه‌سه‌ل قاتله بۆ رهند و نه‌زهر باز
تا هه‌ست به دورانی تو معلول و مریض
ئه‌نفاسی تو مانه‌ندی مه‌سیحایه به ئیعباز
تا دیر مفان ئه‌ست پرواز زمزمه‌ی عشق
په‌روانه‌یه بۆ شه‌مع‌ی روخت عاشقی جنباز
پیش نظرش سورمه کودا مست کسیرا
که‌ش خاکی ره‌هه‌ت دیده‌یی ئه‌و کرده جه‌لا ساز
تا ماضی حال ئه‌ست دگر مستقبل نیز
نامد بجهان هم چو توی مه‌حرم و دم ساز
ئه‌ز غنچه‌ی گولزاری رخت موهبتی کن
تا بلب‌ل بیّ چاره دلّ لا به‌کند باز
وه‌جه‌ی چیه ئه‌و دیده‌ی (غضب‌ان)ه به ئیما
هر له‌حزه ده‌کا ناز و عیتاب و گله ئا‌غار
شه‌و روژه، غه‌م شادیه، زیندان جینانه
له‌و ساوه که یادت بو‌ه‌ته مونیس و هه‌م راز
(صابر) نه‌زهرت باز و قسه‌ت شازه و لیکن
چاو و ده‌می خۆت بگره له به‌ر دیده‌ی غه‌ماز

پیتی ژ، س

په ریشانم

په ریشانم به تیری چاوی خوین ریژ
وه کو حوٰلی بیابانم وړ و گيژ
عیلاجم ناکړی دهر دم گرانه
به قورئان و حکیمان و به راویژ
نه زانی باعیسی شه و تاو له رزم
به تا تای زولف و چاوانی گه لویژ
مه تا نومیدی مانم بوو نه هاتی
که مردم بیړه سهرقه بران و بمنیژ
به بهرزی قامه تی کوتاهه ده ستم
به پاستی سه رووی قه دی تالعم لیژ
نه مامی قه دی تو با سه وز و ته پ بی
له کانی چاوی من پاراوه بینيژ
بپرسه "صابری" چونه له دووریت
په ریشانه میسالی بهرخی لا میژ

چاوی گه لاویژ

به خوری روومه تی چاوی گه لاویژ

به جاری عالهمی گپرا به شه و گپژ

به مانگی روومه ت و چاوی گه لاویژ

موسلمانان عیلاجی بوومه شه و گپژ

مه موو عالهم ته سیر و زامدارن

به داوی زولف و تیری چاوی خوین ریژ

له داوی زولفی دهرچوونم مه حاله

به قورئان و به لوقمان و به راویژ

له دهستی زور مه حاله رستگاری

به لوقمان و به دهرمان و به راویژ

ئهوا کردم له داوی زولفی دهرچووم

بو کوی راکه م له ترسی چاوی خوین ریژ

نه هاتی ده فعه یه دهر دم ده واکه ی

وه سیقتی وهره سهر قه بران و بمنیژ

له ترم و تار و تیرت تیر نه بوومه

به کاوی دل به چاوی تق به اوویژ

به غه مزه ی چاوی دل ته سکینی نای

وه کو بیستومه بوته به رخی لامیژ

خودا به ختی بلندی دا به ئیوه

به ئیمه دهستی کورت و تالعی لیژ

نہ ہاتیتہ سہر ئہم ناساغہ جاری
کہ مردم بیترہ سہر گورہ کہم بمنیژ
مہ پرسہ (صابری) چۆنہ لہ دوریت
پہریشانہ بہ وینہی ئادہمی گیز

مہ سیحا لہب

ئہی مہ سیحا لہب بہ چاوی تۆ عیلاجم چوو لہ دہس
بۆ خودا رۆژی نہ ہاتیتہ سہرینم یەك نہ فہس
من کہ مردم دیئہ سہر قہبر و جہ نازہم شین ئہ کہی
فائیدہی چی ئاوہ پشتینی خاک و خولّ و خار و خہس
بولبولی دلّ بۆ گولی روخسارہ کہت ئہی غونچہ لہب
شیوہن و زاری دہکا ہەر وہختہ بشکیئنی قہ فہس
حەز لہ یاری و تیکہ لی ئہ غیار ئہ کہی وہ جہی چیبہ
دہفعہ یہ بۆ جانبی یارانی خۆت نا کہی ھہ وہس
کۆمہ لی بیگانہ دائیم مہستی عہیش و عوشرہ تن
دوور لہ تۆ بۆ ئیمہ ہەر شینہ لہ جیگہی شہ و چہرہس
دہستی من کۆتاہ و خورما بہرز و بالای ئہی خودا
تۆ سہ بہب سازی بکہی رۆژی کہ خورما بیئتہ دہس
(صابری) تۆ فانی چاوی پپر بہ عالم مہوج ئہدا
نۆر نہ ماوہ کئیوی عومری دوور لہ تۆ بیئنی ہەرہس

چاوه کهم سه پیریکه

چاوه کهم سه پیریکه با خورشیدی حوسنت یه که نه فەس
دهرکه وی بۆ عاشقی رووت و فەقیری بی هه وهس
بۆ گوئی گولزاری حوسنت بولبولی دل دائیما
(مضطرب) حال و نه خوشه وهخته بشکینی قه فەس
بۆ بریندارانی چاوت مه ره می لستوتت نییه
که رچی وه ستاون له ده ورت - مشتکا - و - ملتس -
بۆ ته ماشا کردنت جانا که روحم هاته لیو
ئه ی (صنم) روژی بفرموو ئه م شەوی هيجرانه بهس
تهرکی عه شقت ناکرێ ته فرهم مه ده بی هوده یه
تا له دونیادا شه کربی ده وری نه و ده گری مه گهس
چاوه کانت (غضبان) ه فرموو روحه کهم با پیت بلیم
واز له ههنگوین نایه نی بی حاسله پاسی مه گهس
(صابری) ده رمانی چاوت توژی ریگه ی دولبه ره
جان فیداکارانه روژی دامه نی بگره به دهس
جان فیداکارانه روژی دامه نی بگره به دهس
جان فیداکارانه روژی دامه نی بگره به دهس
(صابری) ده رمانی چاوت توژی ریگه ی دولبه ره
جان فیداکارانه روژی دامه نی بگره به دهس

مەرحەمەت كە يەك نەفەس

ئەي مەسحەلەب بە چاوانی نەخۆشت يەك نەفەس
مەرحەمەت كە وا پەريشانم عیلاجم چوولە دەس
یارەكەم مەیلی رەفیقی ناكەس و ئەغیار ئەكا
ئەي دریغا ئارەزوو ناكە ببیتە یاری كەس
دائما كونجی دەروونم پەرلە خاری بی گولە
قەت بە دەستی خۆمەو نەمدی گولی بی خار و خەس
بۆ جەفاکاری مەمیشە خۆی موهەبیا کردوو
بۆ بەجیھەنانی وەعدە موتله قا ناكە مەوەس
خۆت دەزانی خۆ دەساژ و بەستنی پی ناتەوی
بۆ مریشك و جوجەلە نەجار ناتاشی قەفەس
خۆلە بەد بەختی شەو و رۆژیکی خۆشیمان نەدیت
رۆژگریانە بە شەو شینە لە باتی شەو چەرەس
كاروان دەرچوولە شار و (صابری) تۆ خەوتوی
وا دەزانم گویت گرانە نابیسی دەنگی جەرەس
بی بەلا بی حەزلە یاری و كۆمەلی ئەغیار ئەكەي
بۆ گروهي خۆشەویستت جاریکی ناكەي مەوەس
(صابری) تەعمیری نەقشی خانو مانو تا بە كەي
كۆی عومر و دین ئەوا مەردوو كە مینایان مەرەس

نہی تہیبی مہسیح ئاسا

نہی تہیبی مہحرہ می راز و مہسیح ئاسا نہفہس
تۆ وەرہ سہیریکہ ئیحسانہ عیلاجم چوولہ دەس
گولشہنی حوسنت بپاریزہ لہ ئاہی پایہزم
مومکنہ فہسلی زمستان خوشہ شہمع و شہو چہرہس
تۆ کہ سولتانی بپرسہ حالی مہزلۆمان چییہ
وا کہ وەستان لہ دەورت(مشتکا - و - ملتہمس)
نہی تۆ لوقمانی حہکیم و من نہخۆش و بی ہەودس
بۆ خودا چارہت نہکردم وا عیلاجم چوولہ دەس
رۆژی شینم دییہ سہرقہبرم نہپڑی ئہشکی سور
فائیدہی چی کیلی قہبرم تہربکہی یا خار و خہس
بولبولی دل بۆ تہماشایہکی باغی روت ئہوا
نہوعہ کرداری ئہکا ہەر وەختہ بشکیئنی قہفہس
دہستی ئاہم تا بگاتہ دامہنی رووی زہحمہتہ
سا خودایہ تۆ بکہ کاری کہ بیہیئیتہ دەس
خوا نہکا بہو رۆژہ ئہو چاوانہ وەرگیڑی نہوا
گشت موسلمانان وەرگہرین و دین لہ بن بیئنی ہەرہس
(صابری) رۆژ و شہوی خوشی لہ عومری خۆی نہدی
بہزمی رۆژی نالہ نالہ و ئہشکی چاوی شہو چہرہس
(صابری) دونیا پەرستی و نہوجوانی تا بہ کەئ
غافلی تا کیوی عومرت نا گہان دیننی ہەرہس

پیتی شین (ش)

شیون که نهی دل

ماته مه، شیوه نکه نهی دل، چاوه نه مجا بیره نیش
وا دلارام نه کا عه زمی سه فەر ری هاته پیش
نهی ره فیقان ئیختیاری خۆم نییه که وتوومه داوی
تۆ خودا مه نعم مه که ن یارم به زۆر نه مکاته کیش
که ر بزانی حالی من، مه علومه ره حمم پی نه که ی
گشت به بیگانه م نه زانن، ئاشناو قهوم و خویش
دل ته مای وابوو ئیجازه ی ماری زولفی وه رگری
ناگه مان دوو پیشکی نه گریجه ی هیلاکی کرد به نیش
ناری هیجر و سه یلی چاوه نه کوژایه وه نه برایه وه
خۆ سروشکم وا له مه ردوو لاوه گونای کرده ریش
مه نعی چی دهرمانی چی مه عجونی چی لوقمانی چی
قه تعی خوینی چاوی من ناکا خه نه و تورش و سریش
بۆ دهوای ئهم دهرده لوقمان و نه ره ستۆ عاجزن
وا جنونم ! ئیجتنا بملی ده که ن سه د قهوم و خویش
پیاوی سست و ترسنۆک ناگاته مه قسه د (صابری)
چاپک و نازا به که یف و مایه شا زوو که وته پیش
ئهم سه ر ئیشه ی (صابری) لوقمانی عاجز کردوه
پیم نه لاین ته وقی سه رت بگره وه سمه و (خل) و سریش

نہی شاہ تہ ماشاکہ

نہی شاہ تہ ماشاکہ لہ دەرگامی تو دەر ویش
کہ وتونہ مہ موو بی خہ بہر و عاجز و دل ریش
بو خاتری نہ و شہ وکەت و شوخیتہ کہ عالہ م
ہاتوونہ تہ خزمەت قہ دہمت جوملہ کہ م و بیش
بی بہرگ و نہ وا موستہ حق و (واجب الأحسان)
مہر یہ ک لہ ولایتیکہ وہ ہاتوونہ کہ مہند کیش
مہر روح و دلہ بیکہ مہ قوربانی بہری پیٹ
بیجگہ لہ مہ ہیچم نییہ خو بیکہ مہ پیش کیش
لہ م حوسنہ زہ کاتی بہ مہ ساکین و فہ قیران
نیعتاکہ بہ کویرایی رہ قیبانی بہ نہ ندیش
بی جہ ژنی ویسالت بہ خودا نہ بووہ و نابی
نازاری دل و زامی جگہر ساکین و ساریش
خاکی قہ دہمت تا نہ کہ مہ سورمہ یی چاوم
دل سہر و قہراری نییہ (واللہ) کہ موبیش
میروولہ مہ موو تالبی خہرمانی فہ لاجن
(لابد) لہ کن بوونی عہ سہل حازر نہ بی میش
سوتاندمی لہ و لا شہ وہ یارم نہ گہ زئی لیو
یہ عنی کہ مہ نالینہ لہ بہر دہرد و غہم و ریش
من سائیل و موحتاجم و توش شاہ و نہ میری
خیریکہ بہ تہ قلیدی نیمامانی لہ مہ و پیش
یہ عنی قہ دہمی بینہ سہرینم کہ نہ خوشم
نیحسانہ برینی جگہر و دل بکہ ی ساریش

جانا وەرہ با جہ ژنی ویسالی تـو ببینم

شادمکه نہ جاتم دہ لہ دہستی نہ لہم و نیش

تا زولفی سیاہی تو پہناہی دلّی من بی

باکم نییہ بی شوبہہ لہ سہد نہ ژدہری پر نیش

مہر کس وہکو (صابر) کہ زہدہی دہستی پہری بی

مہ جنونہ جگر خونہ دلّ توونہ جہ فا کیش

فہرمو بہ دلّ و جانہ وہ نامادہیہ (صابر)

جانا بہ خودا بیجگہ لہمہ نیمہ کہم و بیش

(صابر) تو نہ گہر عاشقی لہم دہردہ مہ نا لہ

نہ و شوخہ جہ فا پیشہیہ تو دہرد و جہ فا کیش

نازارت خوشہ بہ گیانم

توبی یو خودا نہی بوتی سورہت گولّ و دلگہش

بہندی جگہر و دلّ مہ پرہ مہ یخہرہ ناستہش

بہ وقہوسی برّو و چاوی گہش و زولفی سیاہت

زامارم و بیمار و پەریشان و مشہوہش

ہاتوومہ لہ بـو حیسہ زہکاتی لہ خہ بہردا

وا ہاتووہ، قہت سائیل و مسکین مہ کہہ بی بہش

باوہ پر بکہ نازاری تو وا خوشہ بہ گیانم

عومریکہ جہ فا کیشم و نابی لہ دلّم غہش

نیفتادہ و بیچارہ و مسکین و زہبوونی

(صابر) خوشہ لہ و یارہوہ نازار و کہشا کہش

چاوی تۆیه لوقمانی نه خوش

یا خودا خوش بی ! سه عاتی بیړه سهردانی نه خوش
خو خودا پیی خوشه تو خوشکه ی دل و جانی نه خوش
هر به ئومیدم که تو بییه سهرینم بو خودا
یا عیلاجیکم که ی و یا وهرگری گیانی نه خوش
عومری شیرینم به نالین و نه خوشی برده سهر
خوشی خوشیمه که تو پیته خوشه نالانی نه خوش
هر سهری موویه برینیکی موژه ی توی پیوویه
روو ترشی ناکه م که چاوی تۆیه لوقمانی نه خوش
تا له ویرانه ی دلم گهنجی غمت شارایه وه
به ردی بنچینه ی نه ما خانوی ویرانی نه خوش
تا نه خوشی عه شقی تو رووی کرده مهیدانی مه ساف
رۆسته م و به هرام په شوکاون له داستانی نه خوش
له زه تی دهر د و غمی عه شقت له شاهی خوشتره
چونکه تو پیته خوشه شه و نالین و گریانی نه خوش
(صابری) خاوه ن موغازهی شاری دهر د و میحنه ته
وهرنیه وه نه ی موشته ری کالای ههرزانی نه خوش

يار عه زمی شکار نه کا

ماتم و شيوهنکه نهی دل تاكو چاوم دیتته نیش
يار نهوا عه زمی شکار و راونه کا ریی که و ته پیش
نه قره با لومه م مه که ن ناچاریه که و توومه دوی
نیختیاری خوم نییه "والله" به زور نه مکاته کیش
خوت نه زانی من به ته خويف و هه را دور ناکه وم
ماده یکه زه حمه ته پاس کردنی هه لوا له میش
سه د جا به جه فا دورم نه که ی دیمه وه - فورا -
مانه ندی ده رویش و که ریم یا عه سه ل و میش

دولبه ری سه نگین دل

دولبه را روژی سه عاتی بیره سهردانی نه خوش
سونه تی "خیر الورا" یه خیره سهردانی نه خوش
من له ده رمانم که لوقمان و نه رستق عاجزن
فائیده ی چی - ألتجا - کردن به نامه ردان و خویش
یه ک نیشاره ی کافیه له و چاوه دل نه گرینجه بوچ
ده یگه زی وه ک نه ژده ها جاری وه کو دوویشک به نیش
دل به دویا رائه کا بو دل نه چم بیه ینمه وه
نیوه بو مه نعم نه که ن ناچاریه نه ی خزم و خویش
که و تمه دوی پاپامه وه نه یدایه وه نه و دولبه ره
هیچ ته نسیری نه بوو ده نگم وه کو ناوازی میش
یا خودا زوو بیته وه به لکو بداییم مه ره می
زوو به زوو دانیمه سهر چاوه ی دلی بیمار و نیش

داد و فہریادی زہ عیفان نابیسى سہ نگین دلہ
پادشاہی جابر و سہ ربہ ست و ہم بی دین و کیش
دل لہ بہد بہختی سہ عاتى خو لہ غہم فارغ نییہ
بویہ وا فرمیسکی چاوم روومہ تی کردوومہ ریش
وا بہ ماری زولفہ کانت بہندی جہرگم داپزا
دل ہہ راسانم ئەکا دووپشکی موژگانی بہ نیش
ترس و خہوفی ماتوچونت جان و دل بہرباد ئەکا
حہیفہ وا تو دل رہقی بی رحم و بی ٹاین و کیش
زامدارم و قیبلہ ی حاجات و دہرمانم ئەتوی
-التجا - ناکہم بہ لوقمانی حہکیم و قہوم و خویش
خو لہ بی چاری ئەوا کہ وتوومہ شوینی دولبہرم
ئیختیاری خوّم نییہ " باللہ " بہ زور ئەمکاتہ کیش
تہرکی سہر ئاسانہ ئەمما تہرکی دولبہر ناکری
تو لہ دوکانی شہکەر تیّفکرہ سہردانانی میّش
ئہی رہفیقانم مہکەن مہنعم کہ ناکہم تہرکی یار
تہرکی ناکا " صابری " میغناتیسہ ئەمکاتہ کیش

وہ عہد ہی کہ رہم

وہ عہد ہی کہ رہم و مہوسیمی نیحسانہ کہ دہرویش
ہر یہ کہ لہ ولایتیکہ وہ کردوتہ کہ مہند کیش
کہ وتونہ لہ بہر قابیہ کہ تونی و برسی
سہیریکہ مہموو " واجب الأحسان " ن و دل ریش
لہ و ساوہ برینداری موژہ و قہوسی بروتم
باکم نیہ نہی دوست لہ بیگانہ کہم و بیش
ہر کہس کہ ترا دیدکہ برادشت دل تہز جان
با نانکہ دوو تابروی تو گویند میندیش
روحم چو وہ لہ و شوخہ کہوا لیوی گہ زیوہ
یہ عنی کہ مہنالتینہ لہ بہر دہرد و غہم و ئیش
ہر کہس کہ زہدہی دہستی پیری زادہیہ (صابر)
مہ حزوونہ دلی توونہ بی آرام و سہر کیش

پیتی ص، چ، گ، ع

بۆیه کهس رزگاری نابی له زولفت

بۆیه کهس ناکه ی له حه لقه ی زولفی زنجیرت خه لاص
تیگه یشتی حاکمی مه رچی نه که ی ناکری - قصاص -
تیری غه مزه ت رۆسته م و به هرامی کوپی کرد نه سیر
قه وسی نه برۆت بیگومان عاجز نه کا سه عدی وه قاص
خوا جه فای قابیل به من دی بی وه فایی دا به تو
صابرم که رچی له ژیر باری جه فا نابم خه لاص
دل به شه معی رووت وه کو په روانه سووتا فه خر نه کا
دوکه لی مه ر دوو له هاتوچوونه مانه ندی - رقص -
یار نه گه ر لیم دووره ئازاری فیراقی نه مکوژی
یا به وه سلی گیان نه ده م مه علومه گیان ناکه م - خلاص -
شه معی روو هه لکا به جاری عاله می په روانه یه
گیژ و بی ئارامه شه و تاکو به یانی وه ک - رقص -
عاشقی و دانانی سهر شایسته یی مه ر کهس نییه
کێیه بۆ دوپ دانه ته رککی سهر بکا ئیلا - غواص -
"صابری" دوپ دانه داپۆشه له سهر خوشی عه وام
که وه ری خۆت ده رمه خه ئیلا له بهر چاوی - خواص -
هایوو هویو پرچ و ریش و ته پل و ده ف بی "حاصل" ه
حوسنی نیه ت و عه مه ل ته وه بی نه سوح نه تکا "خلاص"
تاکو ته رککی سهر نه که ی ده ستت به مه قسه د ناگه یی
مه ر وه کو بیستوته "صابر" که وه ری ده ستی "غواص"

غواص

ئەى جیهانی زەرپەیی خورشیدی حوسنت عام و خاص
عاجز و پیکایى غەمزەت رۆستەم و سەعدى وەقاص
تۆ کە لە یلى ناگرت بەردایە دل مەجنوونى خۆت
بۆیە وا ئیستاکى دەمبىنى وەکو دوکەل "رقاص"
تا نەسوتین لەشى خۆیان مەوادارانى رووت
شوبهى پەروانە لە خەوفى عەشقى تۆ نابن "خلاص"
دوێ و گەوهر کى لە قولیى بەحر و دەریا دەرى ئەکا
تانەکەن تەرکى وجود و "ماملک" نەوعى "غواص"
"صابرى" دوێ دانە داپۆشە لە بەر چاوى عەوام
کى لە قىمەت دوێ و گەوهر تیدەگا ئیلا "غواص"
ریش و پرچ و مەمەل ناتباتە جەنەت تیبگە
تەوبەیی خالیس مەگەر بتکا لە (نارالله) "خلاص"
واز لە سەرھێنان و بۆ گەوهر لە بەحرا غەرق بوون
"صابرى" نایى لە دەستى مەرکەسى، ئیلا "غواص"

ئەو شۆخە

ئەو شۆخە کەوا موسحەفى عوسمانە بە "عارض"
عیسا نەفەس و یوسفى کەنعانە بە "عارض"
خورشیدە بە خاسیەت و لوقمانە بە حیکمەت
ئارام و شیفایە خشى دل و جانە بە "عارض"

شمشیری برۆی فاتیحی سه داخه نده ق و خه ییهر

حه ییهر سیفه ت و رۆسته می داستانه به "عارض"

نا حق نییه گول غه رقی عه رقی بی له به ره و روی

یارم که نه لئی "روضه" یی - رضوان - ه به "عارض"

چاکانی جیهان نازی نه کیشن به دل و گیان

ناز په ره و نه سه که نده و سولتانه به "عارض"

سایه ی له سه ری خه لقی جیهان لا مه ده (ری)

پر مه نفعه ت و حیکمه ت و ده رمانه به "عارض"

(صابر) به ده و ده ردی دلی چاکه وه نابی

نیلا به که سی چه زه تی لوقمانه به "عارض"

* * *

نه و شوخه که نارامی دل و جانه به "عارض"

ته فسیری مه موو سوره یی قورئانه به "عارض"

غه رقی عه رقه میسک له به ر زولفی عه بیری

په ژمورده ده کا سونبول و ره یحانه به "عارض"

مه عنای روخی حوره که و شه رحی کراوه

بنواره که مه جموعی نمایانه به "عارض"

"شه رمنده ده کا" سه روو "به بالایی بلندی

"ماهی" به شوعاعی مه ی تابانه به "عارض"

که ی دی به سه ر نه م خه سته ی بیچاره خودایه

نه و خونچه له به شه ربه ت و ده رمانه به "عارض"

موره به که مهر، له عله به لیو، سهرووه به بالا
 بیچووه ئاسکه به چاو "روضه" یی رضوان - ه به "عارض"
 ده رکه وتنی مایه ی فهره حی خاس و عه وامه
 سهرداری هه موو له شکری سولتانه به "عارض"
 بو چیمه دل و جانم نه گهر نه یکه مه قوربان
 یارم که نه لئی یوسفی زیندانه به "عارض"
 ده رکه وتنی بی هوشییه، ون بوونی نه خووشی
 ته سکینی شیفا به خشی نه خوشانه به "عارض"
 "صابر" که پهریشانه نه سووتی به شهو و روژ
 زولفی شهوه یا میهری دره خشانه به "عارض"^(۱)

سۆفی

سۆفی ده بی له وحی دلی ساده و سپی بی شیبهی "بط"
 نه وسا رموزی موسحه فی روی یاری ته فسیرکا به "خط"
 نه یی موسته عید ده رسی له عیلمی عه شق نه گهر ته حسیل نه که ی
 به کسه ر علوم و دهفته ری "اثنی عشر" هاویته - شط -
 بو ده رسی دین ناکه یته بهر نه ی جی نوشینی پیغه مبه ر
 برسیته وهك "جوع البقر" هه ر نانه نه یخه یته ناو "سبط"
 تو "باغظ" ی مورشید مه به عه یبه له گه لیان زید مه به
 تا حوبی ده رویشته هه یه ریگه ی خودا ناکه ی "غلط"

۱ - عارض: واته ده مو چاوو پووی مروژ .

چاک پہ پڑھوی عالم نہ کہی مہر کاتبی زالم نہ کہی

مہر چا وہ پڑی چالم نہ کہی لیدہی بہ گو فتاری "سقط"

عہ قلت لہ نحوا سہرف نہ کہی (حفظ) ی کہ لام و حہرف نہ کہی

بی دہرسی عہ شقت پی بلیم علمیکہ بی حہرف و "نقط"

تا تو خہریکی غہیبہ تی بی ئیعتبار و مہیبہ تی

گہر تالبی ئاسایشی خاموش و "صابر" بہ فقط-

بہو موسحہ فی حوسنت قہسہم

بہو موسحہ فی حوسنت قہسہم بی عہیب و شاذ و بی "غلط"

نہ گہرچی چوارن موجتہید تہ فیسیری نازانن بہ "خط"

گولزاری حوسنی تو ئیرہم دل بولبول ئاسا "لاجرم"

زاری دہکا نہی "ذو الکرم" ناچیتہ نہو گولزارہ "قط"

نہوعی بہ شہر لہیل و نہ ہار گہرچی دہکەن مہیلی شکار

"صيد" و نہ چیری تون نہ گہر پییان نیشاندهی خال و "خط"

روژی و تم نہی غونچہ لہب مہ قسوودی دل کہی دیتہ جی

فہرموی مہ گہر وہختی کہ خویناوی سروشکت بی بہ "شط"

(صابری) بہسہ گفتوگو تیکہ ل مہ کہ مہردوو برو

گہر تالیبی یاری برو لادہ لہ گو فتاری "سقط"

سالیك ده بی دلی پاک بی

سالیك ده بی له وحی دلی ساده و سپی بی شوبهی "بط"
نه وسا ده بی سپری خودای تیدا بنووسن "خط به خط"
نه ی موسته عید ئوستادی تو به و جومله به حری عیلمه وه
چونکه سپری عه شقی نه بوو به و عیلمه وه خنکا له "شط"
هر کهس - سماع - ی مه دره سه ی عه شقی حه قیقه ت تا نه کا
ته رکیبی نه شیاکه ی ده کا بی عیب و نوقسان و "غلط"
نه حوت هه موو مه حویه ته سه رفت غم و بی سه رفیه
ئاداب و - منطق - ده ر نه خه ی ناکه ی به یانی عه شق "قط"
گر تو موسلمان ی له سه ر ریگه ی شه ریعت لا مه چۆ
روح و سه ر و مالت هه موو سه رفی مه ولات بکه "فقط"
شه خسی حه کیمانه وتی روژی به جی دی کامی دل
وا شیوه ن و زاری بکه ی فرمیسکی چاوت بی به "شط"
ناحق نییه نه وعی به شه ر دیوانه وا رو بی خه به ر
که وتونه کتو و دهشت و ده ر دیوانه حوسن و خال "خط"
له و مه دره سه ی پر وه سه وه سه سی سا له که سبی عیلم نه که ی
مانه ندی (طفل) ی نه بجه دی ئه رکان و ری دینت "غلط"
ئاداب و عیلمی هه نده سه هه ر (قیل وقال) ه و وه سه وه سه
تو وه رگره له م مه دره سه ده رسیکه بی حه رف و "نقط"
(صابر) به یار و ناشنا چاو و دلی بوو روشنا
حه مد و سه نا "یاربنا" لیم دوور نه بی نه و یاره "قط"

(صابر) نه گهر تو ناره زووی دهرسی نه دیبی عشق نه کهی

عیلمیکه قهت حل ناکړی بی حرف و ئیراب و "نقط"

(صابر) چپیه هاواری تو پئی خوش نییه دلداري تو

گهر هر زویانه یاری تو لاده له گوفتاری "سقط"

نور کس به ته حمید و سه نا چاوی دلی بوو روشنا

(صابر) نه بیته ناشنا دوور ناکه وی له و یاره "قط"

رؤښه و شهو

رؤښه و شهو "شمس و قمر" له و حوسنه وهر نه گرن "شعاع"

دولبه راتا "کل سر جاوز الأثنين شاع"

روو مه پوښه سهر زه مین تاریکه بی خورشیدی روت

نه ی جه مالی بی نه زیرت حکمه تی مه حزو "نفاع"

یادی حوسن و عشقی چاوت هم حریف و هم شهراب

کافیته ئیتر له سهر مولکی جیهان ناکه م نیاز

چونکه "دار المحنه" و دون په روه ره نه هلی هه موو

ناکس و بی شهرت و بهد خوو دین فروش و پر ته ماع

دوژمنی دنیا له گه له نه هلی شهره ف ناحق نییه

ته بی دونه وهك "جوعه ل" ده گری له بیینی گول "صداع"

هر که سی "فضل" و هونه ر دهرخا له بازاری جیهان

پئی نه لئین یاساغه سهد لیره جه زای خاوه ن "محتاج"

(صابری) گهر عاقلی تیکه له به دنیای دون مه به

مه رجه بای نه و زه هره، تو په یدا که تریاکی "وداع"

تۈرۈمى

اقتاب از روى رخشانى تو مىگيرد شعاع
"لاجرم" بلا نوشينت جيهان گيرد "نفاع"
كائينات ئەمپۇ غولامى تۆ بە جان و دل ئەكەن
چونكه تۆ روحى عالم تەن "أطعنا" ئەي "متاع"
تۆ كه غائب بى ئەمن ناچار ئەكەم مەيلى گرین
خۆر كه گيرا "عالم الله" دېنە گريان و فيزاع
لەزەتى دونيا مەمووزە هراويه سەر تا قەدەم
(صابرى) خۆت لادە گەر بووى بە شاوانى "متاع"

پیتی غ، ف، ق، ک، ل

عشق پیری کردم

پیری کردم دهر و زامی عه شقی جانان ئه ی دریغ
توشی من بوو داستانی پیری که نعان ته ی دریغ
مه حره می دهس ناکه وی شه رحی غه می دل "بالتمام"
پی بلیم به لکو ده واکا دهر دی هيجران ئه ی دریغ
بولبول و گول شه مع و په روانه مه موویان پیکه وهن
من وهکو یوسف به تنها چه پسی زیندان ئه ی دریغ
دل به دوتا هات و چاودیری که یا بینیره وه
با نه فه وتی میهنه تی کیشاوه بۆمان ئه ی دریغ
داد و فه ریادم له لای ئه و شوخه ته ئسیری نییه
که رچی فرمیسمک جیهانی کرده توفان ئه ی دریغ
تا به که ی قوربان بنالینم له ناو "بیت الحزن"
بۆنی جامه ی تو نه هات بۆ نووری چاوان ئه ی دریغ
مه حره می دهس ناکه وی ئازاری دهر دی پی بلیم
روژ و شه و یار و چه کیمم بۆته گریان ئه ی دریغ
ئه م هه موو گریانه یا (رب) بۆچی ته ئسیری نه کرد
شیوه نم مانه ندی توفان خه لکی شیوان ئه ی دریغ
"صابری" لا تقنطوا" موژده ی ته وای دا به تو
حه یفه قه لبیت "مطمئن" نابی به قورئان ئه ی دریغ

بوعلی سینا

بوعلی سینا له سۆز و ئاهی سینهم عاجزه
له م برینی بێ دهوا حهیرانه لوقمان ئههه درینغ
(طب) ی جالینۆس و لوقمان و ئهپهستۆ موشکله
تیبگهه له م عیلهته یاخود له دهزمان ئههه درینغ
چاوه پتی موژدهه نه سیمم تاقه تم چوو بۆ نه هات
به لکو بیتنه قالبی مردوو دل و جان ئههه درینغ
(صابری) ههه چاوه پتی جهژنی (وصال) ی دولبه ره
کاشکی روژێ ده بوومه قوچی قوریان ئههه درینغ

عومری شیرینم له ریگهه عه شقا روژی

عومری شیرینم له ریگهه عه شقی یارا بوو ته له ف
دائیمه دل ناموراد و پپر له ئازار و ئه سه ف
هه نه هاتی هه سه رتهه دووری له دل بیتنه دهه
خاکی بهه پتی نازکت بیتنم بهه چاوا بۆ شه ره ف
دل له کن ئهه چاوه خویندی ئایه تهه " این المفرد "
باوه پی نایه بهه ئه برۆی تو ئیشارهه " لاتخف "
شاهی حوسنی له شکر نارایی ئههه کا روحم چوو
بهه رچهه و موژگان و زولفی جومله وه ستاون بهه " صف "
شهه نییه شاهی خه یالی شاری سه برم مات نههه
روژ نییه روحم وههه شه ونم نههه کا مه حوو ته له ف

من له بهر له رزینی دهس ته رکی سیواکم کردوه
تازه دهوران پیم نه لئې فهرموو شهراب و نای و دهف
ساقیا هاواره وا غهم له شکری هینامه سر
تو له گه ل موترې وهره نه و دهس به دهف تو مه ی به "کف"
(صابری) تالیب به عهیش و له زه تی دنیا مه به
نا مورادی فخره بو نه ولادی سولتانی "نجف"

شه وکه سولتانی خدیائی

تا غوباری ریگه که ی دینم به چاوا بو شهره ف
چاوه که م بی مه یل و دل که یله له نازار و نه سف
شه وکه سولتانی خدیائی حمله دینئ سهری دل
نا یه لئې مانندی حوزن و دهنکی چنگ و نای و دهف
چهرخی کونه پیری کردم تازه ئیکرامم ئه کا
ساقی و مه ی موترې و چنگ و ره باب و نای و دهف
تا جووان بووم پیره دنیا کامه رانی پیم نه دا
پیری کردم تازه بوچی حه سره ت و ئاخ و نه سف
دولبه را له م خانه یی خه وف و رجادا تا به که ی
چاو و نه برؤ نه م ده لئې "أین المفر" نه و "لاتخف"
له و برؤ که چ کردن و لیو گه ستنه روحم چووه
به نه قلم که و ته دلی وه ک به دری روخساری "کلف"
من که له و چاوانه دیتم ئایه تی "أین المفر"
نا بیهم سه د جار بلئې نه برؤت "تعال و لا تخف"

(صابری) سه‌بری نه‌ما وه‌ك توشنه‌گانی كه‌ربه‌لا

لازمه‌ وایی سولاله‌ی تاهیره‌ی شامی "نجف"

ته‌یری دلم

ئه‌ز قه‌زا ته‌یری دلم وا كه‌وته‌ نیو داوی فیراق

ئاسکی روحم كه‌وته‌ نیوی ده‌ستی "ضرغام" ی فیراق

ئه‌ی دریغا بۆ چه‌کیمی ئاشنا و میهره‌بان

یه‌ك به‌ یه‌ك عه‌رزی بکه‌م ئازار و ئالامی فیراق

حالی ده‌ردم، ناله‌ نالم، ئه‌و كه‌سانه‌ تیده‌گه‌ن

زه‌هری هیجری چیشتبی، یا زامی سه‌رسامی فیراق

تابه‌که‌ی به‌دری جه‌مالت داده‌پۆشی به‌سیه‌تی

جه‌وری بی‌ پایان و هیجری میحنه‌تی شامی فیراق

شه‌و نخونی خۆشه‌ به‌و ئوممیده‌ (صبح) ی ته‌له‌تی

ده‌رکه‌وی هه‌رچه‌نده‌ نا مه‌علومه‌ "ایام" ی فیراق

(صابری) کۆتاکه‌ شه‌و نالین چونکه‌ وه‌سفی یار

ئینته‌ای نایه‌ و به‌ بی‌ پایانه‌ ئه‌نجامی فیراق

کوا موسلمانى بزانی چارم

یوسفی دلّ موزمہ حیل ماوہ لہ نیو بیرى فیراق
کوا موسلمانى بزانی چار و تہ دبیری فیراق
وہرنہ سہیری بہرقى تاه و رہ عدى نالہ و سہیلی تہ شک
ہر ئہ لئی توفانہ کھی نوحہ لہ تہ ئسیری فیراق
بو عہلى سینا و جالینوس و لوقمانی حہ کیم
عاجز و داماو و حیرانن لہ تہ دبیری فیراق
تا لہ توحفہ ی روومہ تی نوسخہ ی عیلاجم بؤ نہی
خوشہ وہ نابی برین و زامی شمشیری فیراق
شیخی روفاعی بہ عیلمی جہ لجلوتی (مشکلہ)
چارى دہردم کا دہرم بیئی لہ زنجیری فیراق
خورہ لاتى سیبہ ری ناخہ یتہ سہر سووتاوی روت
ئہی بہری پی و سیبہ رت قورسی تہ باشیری فیراق
قہت تہ باشیرت لہ سووتاوی لہ شی (صابر) نہ دا
تا بہ کھی قوریان بنالینم لہ تہ ئسیری فیراق
ئہی مہ سیحا لہ ب بہرمو با بہ جارئ عالہ می
شیت نہ کھم یہ کسہر بہ تاه و سؤزی دلگیری فیراق
والہ دوری تو لہ پا کہ وتم مہ سیحا لہ بہ بہ سہ
دہستی "صابر" بگرہ با دہرچی لہ نیو بیرى فیراق

تا به کە ی قوریان سروشک..۱

تا به کە ی قوریان سروشکی خوین و نالە ی دەرد ناک
و هە ک خە یالت بێ بە چاو و سینە دا "روحی فیداک"
فەرموو، فەرموو ! عاشقانت وا بە جان موشتاقی تۆن
گەرچی تۆ خۆری ئەوان شەونم ئەبن مەحوو هیلاک
خۆ بە ئوممیدی "وصال" ت وا حە یاتم باقییە
وەرته دووریت دەم بە دەم دەمخاته گێژاوی هیلاک
گەر بە قەسدی کوشتنم هاتی دەسم دامانی تۆ
چاکی نازک هەلکە، خویناوی نەبێ دامینی پاک
بمکوژە بە لکو حە یاتی جاویدانیم دەس کەوێ
چاک ئەچم بۆ چاکی چاکان چاک بە دار و سینە چاک
وا برۆی هێنایە یەک یار لیو گەزانە یەعنی چی
پێ حە زەر بە "صابری" بێ باکە با نەتکا هیلاک

خۆری یا پەری...؟

ئەى شووعاى حوسنى تۆ رۆشن دەکا تیرە مو غاک
خۆری یا خۆری و پەری یا روحى...! ئەى روحى فیداک
فەرموو سەیریکە نەخۆشانت کە موشتاقن بە جان
با وجوودى ئافتاب هەرچى دەبى شەونم هیلاک
کاشکى رۆژیک دەهاتى دەس بـە تیغ و خەشمناک
خۆم بە یەكجارى دەکرد خەلتان و غەرقى خوین و خاک
چاکى دامەن هەلکە با چلکەن و خویناوى نەبى
چونکە جىى بالایە دائیم ساحیبى دامانى پاک
بۆ نمایش خۆى پيشاندا عومرى خەلکى دا بە بـاد
عادەتەن وەختى کە خۆر هەلدى دەبى شەونم بە خاک
چاوەکەم ئوممیدی وەسلى تۆیە سايەى ژینمە
با بەرەو زەردى نەچى روحم بە نێو ئەرواحى پاک
"صابرى" تیفکرە یارت لیوى خۆى بۆچ گەستووه
یەعنى وسکت، ئەم قسە بى سەرفە نازانم بە چاک

شېخى تەكپە زل

ئەى شېخى تەكپە زل و خانومانى دىن بچوك
وھى پىرى دەعيە زل و گران جان و عەقل سووك
بۇ مەنفەعتت ئەچىتە پېشەوھ برا گەورەكەم
رۇڭى سەخا ئەكەويتە دووا وەك برا بچوك
ئەمپۇ بە بال و پەرى دەولەمەندى ئەفرى و سبەى
بال و پەرت لـ دۆزەخا ئەبى ھەلەپروك
چونكە خودا گرانى و حورمەتتىكى دا بە تۆ
لائىق نىيە پروانىيە ئىمە بە چاوى سووك
سەد كە ساحىبى دەرھەم و دىنار و شەوكەتى
ویرانە باغ و زەراعەتى دىنت بە دۆك و شۆك
ھەرچەندە گفتوگوم خوش نىيە لە كن عوام
بۇ عىللەتى دەرۋون خاسترە لە "حب الملوك"
باوەر بكة قسەكانم ھەموو كۆك و بى غەشە
گەر عەببى لى ئەگرى وەرە بكۆكە چرووك
ھەرچى بلىم بە قەوم و بىگانە فوجئەتەن
ئامادە لە سەر چۆك و ئەمدەنە بەرچەپۆك
ھەر پووكە پووكتە گۆتۈزى پووك ناشكى بـ پووك
ئەى پىرى سەر سېى سووكە سووك مەكە لە دەورى بووك
خامۆش(صابرى)كە نەسىحت شەنە و نەما
نووسراوى خۆت بشارەوھ "مظروف" و سەر بلۆك

چاوی خه شمناک

بۆ نه چۆ روحم که چاوم که و ته چاوی خه شمناک
خۆر مه لات و جی به جی بۆچی نه بی شه بنم هیلک
فه رموو سه بیرکه له ریگهی عه شقی تۆدا عاله می
عاجزو و بیمار و ماته م بار و غه رقی خوین و خاک
تۆ که رابوردی به سه رمانا، ده سم دامینی تۆ
چاکی نازک هه لکه ئالوده مه که دامینی پاک
(صابری) لیو که ستنی نه و شوخه بی حکمه ت نییه
یه عنی نالین و شکات و گریه نازانم به چاکی

ئه ی پیری ئیسک گران

ئه ی پیری ئیسک و گوئی گران عه قل و حۆقه سووک
وه ی میری ته کیه زل و خه نه ی دین بچووک
پووکت نه ما گوئزی پووک مه نی به ده م به ده
بۆ پیر و ریش سپی جووان نییه تازه بووک
روژی تیجاره ت و ته مه ع خۆت به برا که وره عه د نه که ی
مه ی دانی نوێژ و جه ماعه ت نه بی به برا بچووک
شوگری خودا شه و که تی داوه پیّت و شوکه ته
بوستانی دینی تۆ به ره لایه به دۆک و شوک
عاله م گرفتیان کردوو نه ناچه سه ر حه کیم
سه د کاشکی نه چوون و نه یانخوارد "حب الملوك"

نہم نالہ نالہ منالانہ کہ فہ خری پیوہ نہ کہن

بیٰ نیعتبارہ نالہی منالٰی نالہ فسوک^(۱)

(صابر) نہ گہر چی قسہ ت راستہ بہ سیہ تی مہ لئی

تہ عزیری ناس مہ کہ لہ مہ ساکین تا مـ لـ لـ لـ

ماشقان

عاشقان مہ دھوشی تہ ئسیری خہ یالٰی حوسن و خالٰ

(فارغ البال) ن لہ تہ ئسیری مہر ثافات و مہ لالٰ

عاشقان مہ سستی موتالای دہ فترہ ی (صنع) ی خودا

عاقلان غہرقی جہ مال و سورہ ت و مہ غرووری مالٰ

عاشقان بیمار و دووری یار و بیٰ سہ بر و قـ ہ رارہ

عاقلان جوملہ (صحیح الجسم) و مہ سرووری ویسالٰ

عاشقان پہروانہ ئاسا دوژمنی جان و وجـ و د

عاقلان تہن پہروہر و سووتاوی گرد و کوشی مالٰ

(صابری) بیٰ خۆت بناسہ عہ قلّ و عہ شقت کامہ یہ

عاشقیکی ترسنوک و عاقلی بیٰ حالٰ و مالٰ

۱ - نالہ فسوک: کابرایہ کی ہیچوپوچ و بیٰ دہ سہ لات و بیٰ خیر و ثایاغ بووہ.

بیابانی دل

(بحمد الله) بیابانی دل نه مسال
په له ی لیداوو بی مانه ندو (أمثال)
به پاچی تاعهت و جووتی ریازهت
موبه پا بوو موبه پا بوو له نه و بال
که خالی بوو له به رد و خاری نه غیار
مه قامی یاره پر ثالثون و کوتال
وه کو (باغی نیرهم)^(۱) خوش و دل نه فزا
نه مامی عه رعه ر و هم سهر و شمشال
به دائیم پر فریشته و بی شه یاتین
له کن ته عریف و نه وصافی زوبان لال
مه میسه بولبولی روحم نه خوینی
له نیو گولزاری دلدا (فارغ البال)
ده می روحم که شیرین بوو له مه ولا
مه سه لمینه له دل بگرم قسه ی تال
که من مه سستی شه رابی عه شقی یارم
به سه ریه سستی نه که م نیزهاری نه حوال
دل و دینی رفـــــاندم شوخ و شه نگی
به غه مزه ی چاوی بیماری لـــــه بی ثال

۱- شه دادی کوپی عاد داوای خوایه تی نه کرد، داوود پیغه مبر داوای لی کرد که خوی یه کتا بپه رستی و به لینی به هه شتی پید، به لام شه داد له جیاتی نه و به هه شته باغ و کوشکیکی دروست کرد که به ناو بانگه به (باغی نیرهم - إرم ذات العماد) به لام کاتی که ویستی بجیته ناوی گیانی ده رچو.

نیت زاری ئەکا تاجر به نـاچار

ئەگەر چی جەردە ناکا رەدی کوتال

لە لاشە پیسی دونیا لادە (صابر)

دەنووک نادەن لە چاوت سەرگەڕ و دال

عەجەب شیوەن ئەکە ی بۆ بەرگ و نانت

چاچ بێ باکی لە رۆژی مەرگ و ئەوبال

عەمامە ی پاک و پڕ پێچت دەلیلە

دلت بێ غەش نییە ئە ی شیخی بەرمال

بە ریش و پڕچ و تەسبیحت تەواوی

نمازت ناتەواوە ئە ی کۆپی خال

ئەگەر مەردی، لیباسی زوهدە بەرگت

لە بۆ ژن چاکە سورمە و خامەکی ئال

وێکو زەر خالیس و بێ غەش بە قوریان

وێگەر نە ئەتخەنە بۆتە ئەبی قال

لە بۆتە ی ئاگری دۆزەخ بترسە

بە ملیۆن پیاوی تیدا بۆتە زوخال

ئەگەر تۆ تالبی دونیای لە گەل سەگ

گەلی جار تووش ئەبی شەر و دەمەقال

لیباسی زوهد و تەقوا بێنە مەیدان

مەتالینە لە خۆت بەرگی شەر و شال

قسە ی پیاوانە نازانم بڵێم چی

دەسم پێکردوووە وەک شیت و مندال

لە بۆتە ی یار (صابر) تۆر بترسە

گەلی خەلکی لە ناودا بۆتە زوخال

ولاتی دن پہلے ہی داوہ

ولات و شاری و دیہاتی دل نہ مسال
پہلے ہی لیداوہ بی مانہند و (امثال)
به پـاچ و بیلی تهقوا و ریزاہت
(مبرا) بوو له دړك و داللی نه و بال
موہرایہ به جووتی زوہد و تهقوا
به سی گاسن نرایہ باغی شمشال
مه لائیک سہف به سہف بۆ باغہ وانی
که ناموشۆ نه کهن په یوہستہ و خوشحال
مه جالی تہنگ و باری سہنگ و بی رہنگ
شہیاتینی هہموو ماندوو ووی حال
خہ یاللی خام نه کهی کورتہک نه کهی نہ قد
خہ یاللی خام مه که نهی شیخی به رمال
له بۆتہی نار و ئازاری جہہ نہم
بترسہ خہ لکی تیدا بۆتہ زوخال
به پاچی زیکر و خاری (ماسوی اللہ)
برژاو وشک و سوتا شوہی زوخال
مه لائیک هاتووہ دہیکاتہ زہرعات
که بیبینی دہبی حہیران و خوشحال
مه تاعی چاکہ مه قبول و به قیمہت
که لائیک پادشابی نهی کہسی خال
له بۆتہی یار (صابر) پر حہزہر به
به ملیون خہ لکی تیدا بۆتہ زوخال

عاشق و عاقل

عاشقان دلّیان به دائیم پپر خه یال و پپر مه لال
بویه رۆژ و شه و ده کهن به حسّی جه مال و زولف و خال

عاشق و عاقل نه گهر چی رهنگ و سوره تیان یه که
مهریه کی تامیکی تیدایه تورنج و پورته قال

عاشقان نالان و بی سهر و قهرار و گوشتوگو
عاقلان دلشاد و خوهره نیکته دان و خوش مه قال

عاشقان مه جنونی دووری لهیل و بیمار و زه عیف
عاقلان ساغ و سهلیم و شاد و مهستی خهت و خال

عاشقان په روانه ناسا سهره نه کهن جان و وجـود
عاقلان (صابر) گه لی کوشش نه کهن بو (جمع) ی مال

پیتی (م)، (ن)

رؤئی کہ نہ بینم رووی یار

رؤئی کہ نہ بینم قہمہری رووی دلارام
روحم لہ جہ سہد دہرچوہہ بی شک لہ دل تارام
لہ یلی کہ لہ توئی خہیمہ وہ تیریکی لہ من دا
لہ و رؤژہ وہ مہ جنون سیفہ تم مائیلی سہ حرام
چاوی بہ ئیشارہ تہ لہ بی کردمہ قہا پی
(حاجب) بہ حہ قارہ ت دہری کردم و ہریگت پام
بہ و ناوکی موژگانی بہ نہ برؤیی کہ مانی
(وقاص) ی زہ بوون کردوہ ہم رؤستہم و بہ ہرام
ئہ و رؤژہ ئہ گہر روو بنوینی لہ شکارا
ٹاہووی بہ روو شیریں نہ پو و ہ حشی ئہ بن پام
بیستومہ سبہی دیتیہ سہرینم بہ تہ بابہ ت
ئہ مپو کہ سولیمان و کہ ئہ سکہندہر و دلارام
لہ و ساوہ سہ نا خوانی تو وا بؤتہ و ہزیفہ م
سہد شوکری خودا کافیہ بؤ و ہجہی ئیدارام
عومریکہ لہ ریگہی سہ فہر و کہ عہیسی رووتم
وہ ستاوم و بہ ستومہ لہ تہ وافی تو ئی حرام
لہ و ساوہ جگہر خہستہیی شمشیری برؤتم
برواکہ غہم و دہرد و بہ لا نابیتہ ئہ ارام
سوونی غہمی تو گہندمی دلمی بہ تہ لہ فدا
نانی غہزہ لم شاہیدہ بی قہوہت و بی رام
ہم چہندہ کہ (صابر) نیہتی خزمہت و تاعہت
ئہ ممہ بؤ دوعا خوانی ئہ و دولہرہ خیرام

وهره جانا

وهره جانا به لا گهردانی روویی دل فریبت بم
 مهتا که ی دل نه خوش و چاوه پئی چاوی طبیبیت بم
 مهتا که ی ئینتزاری چاوی عه ییار و طبیبیت بم
 نهوا کردم منیش بیگانه با ساتی (قرب) ت بم
 نهوا چاوم به شارپوهوه نهوا روحم له سهر لیوه
 مهتا که ی عاجز و بیماری چاوانی غه ربیت بم
 ره قییم دی له بهر پیتا وتم خۆزگه م به خۆی جانا
 که تو گولبی به قوربانی مه موو خار و ره قیبت بم
 به سهران و - تفرج - چویه نیو گولزاره وه جانا
 به سهر گهردی گول و گولزارو نه غمه ی عه نده لیبت بم
 ئیشاره ت کردم (عود الصلیب) په یداکه ترساوی
 فیدای غه مزه ی ئیشاره و په نجه ی (عود الصلیب) ت بم
 وتم که ی دئی و فهرمووت (یا نصیب العلم عند الله)
 مهتا که ی دل به داغ و ئینتزاری - یانصیب - ت بم
 وهره (انت و حلیبک) خو سهرم دانا له ریگه ی تو
 ته بیبا تا به که ی هر چاوه پئی مشتی زه بیبت بم
 ده میکه تن نه خوش و چاوه پیتم بی عیلاجم که
 به لا گهردانی نوسخه و شهربه تی چاوی طبیبیت بم
 به شه و وا شه معی نه غیاری به روژ بنوینه رووی یاری
 به زه پهی پرته وی خورشیدی حوسنی دل فریبت بم
 وتم که ی دئی و فهرمووت یا نصیب خو هر به ئومیدم
 فیدای هات و نه هاتی سوبح و شام و یا نه سیبت بم
 وتی (صابر) له به زمی عوشره تا سینه (مجم) که
 وتم فهرموو به قوربانی بخور و عود - طیب - ت بم

مہرحہ با تہ یاری شوخ و ٹاہو چاو

مہرحہ با نارامی گیان و روشنائی چاوہ کہم
شوخ کہو رہفتارہ کہم عہ بیار و ٹاہو چاوہ کہم
تہی برق شمشیر و لیو مہرجان و پەرچہم خاوہ کہم
قہ نہ مامی عہ رعہر و رومت تری کاژاوہ کہم
دولہہری گول رہنگہ کہم تہن نازک و دل سہنگہ کہم
نازہنین و شہنگہ کہم مہست و خودا پیداوہ کہم
یا خودا زوو بیتہوہ روحی رہوان و نووری چاو
یہ عنی کہو رہفتارہ کہم دل نازک و توراوہ کہم
مہستہ کہی مہی نوشہ کہم سہرہست و - مشرب - خوشہ کہم
جان و عہقل و ہوشہ کہم مہستور و روو پوشراوہ کہم
گوفتوگو شیرینہ کہی مایہی حہیات و ژینہ کہم
جوین و بوغز و قینہ کہی چای و جفارہ و قاوہ کہم
ہاتن و دہرکہوتنی دہرمانی دہرد و زامہ کہم
خاکی ریگہی سوورمہیہ بو نووری ہردو چاوہ کہم
تابہ کہی چاوہ بہ سہر شارپوہ بی مہیہات ہات
ناگری نہ کوژایوہ کورہی دلی سووتاوہ کہم
یوسفی "مصری" تہ ماشایہ کہ حالی (صابری)
پیرہ دل سووتاوہ کہی کہنعانم و بی چاوہ کہم

رہحمیکی خودا بیٹنہ دل

رہحمیکی خودا بیٹنہ دل تھی روحی شیرینم
 دوا گیانمہ فہرمووقہ دہمی بیٹنہ سہرینم
 دہستی بخہ سہر جہرگ و دل و زام و برینم
 بہو دہستہ بلوورینہ وہ گوتاکہ گرینم
 بہو روومہ تی دہرکہوتنی تو جہژنمہ قوریان
 تھو روژہ کہ لیم غائیپی غم بوٹہ قہرینم
 تھو روژہ لہ چاوم ون تھبی زہرد و زہ عیفم
 ہرچہ ندہ نزیکم تھکے وی سوور و سہمینم
 جانا سہبہ بی دووری و شیرینی توہ
 فہرہاد سیفہ ت و کڑھکن و تھلبیسہ شینم
 بنواریہ ناوینہ لہ ئازارم ئازانی
 تہ دبیری دلی پیش و لہ سہر جیوہ برینم
 (صابر) کہ گولی روومہ تی توئی دیی قہسہ می خوارد
 (فارغ) لہ گول و گولشہ نی فیردہوسی بہرینم

به تاجی پادشا نادم

کلاوی سهر درپاوی خۆم به تاجی پادشا نادم

که لاوهی دوکه لاوی خۆم به قهسر و گهنجی شا نادم

پالاوی سهر به کشمیشی فه قیری یسه عنی ئاسایش

خودا بیدا له مه ولا روو به ترشی و شۆربا نادم

که لاوی^(۱) خۆم به دهستی خۆی گولوم لسی بیه رژینی

ئیترا حاشا و که لا دهس له داوینی (صبا) نادم

به خوینی جیفه به رگی زاهیدی ئالوده که م شیتیم

به ته و فیقی خودا دینم به (دوونان)^(۲) و عه با نادم

کلیلی (صابری) قاپی مه موو مه قسودی مه لده گری

(بحمدالله) به دهس گرتوومه پهنجی خۆم به با نادم

- ۱- به واتای لاو دیت وه به واتای ئهستیل که ئاوه که کهلی کردوه و دیته خواره وه.
- ۲- واتای ناکهس ئه به خشیت، وه مهروه ها دو پارچه یا دوو پاروه نانیش، ئیشاره ته بق هه دیسی (یبیعون دینهم هرض من الدنيا قليل).

یاروتی گوئی رووخسارم ئەنوینم

وتی یارم لە جەناتی گوئی رووخسارم ئەنوینم
مەمووشەو تا سەحەر بۆیە وەکو بۆلبول ئەنالینم

لە مەغریب رۆژ مەلەت ئەم شەو و تەم رەنگە قیامەت بێ
موسڵمانان مەکەن مەنەم ئەمە عەقل و دل و دینم

بە غەداری دل و جەرگی بریم و پیم ئەلی: مەگری
نەوا لێشاوی فرمیسکت بکا تەقبیلی داوینم

لە ترسی سۆز و ئاهی ئاگرینم موشکیلە عەقلم
بدا رێگا کە ناوی نازکت بۆ ناوی دەم بێنم

بە چاوی مەست و مەخمورت ئەوەندە مەست و مەسروورم
لە سایەی تۆوە وەك شیرێ ژیان زنجیر ئەشکینم

بە تومیدم لە حالی نەزەدا تۆ بێیە بالینم
کە تۆ بخوین یاسینم ئەکەن حۆر و مەلەك شینم

بە زستانی فیراقت (صابری) وەك پایزی زەردە
بە روخساری بەهاری ئاهی کەرمم شیبەیی هاوینم

چی بکھم...؟

کہ نووری تہ لعتی یارم لہ توری دل برا چیبکہم...؟
تہ نووری میخنہ تی دووری لہ سینہم ھ لگرا چیبکہم...؟
نہ ھوا چوو بۆ سہ فہر لہ یلا بہ جیماوم لہ بن کہ یلا
دل ھے مہ جنوون بہ واوہ یلا بہ دویا ھ لخرہ چیبکہم...؟
مہ تاکو تاقہ تم مابوو مہ موو غہم نان و ھ لوا بوو
کہ خانہ ی سہ برہ کہم سووتا کہ پہ ردہ ی دل دپا چیبکہم...؟
بہ ئہ مری حق قہ لہم بۆ ئیمہ ھہر دہرد و غہمی نووسی
ئہ گہر شیوہن نہ کہم سہ بر و قہ رارم لیبرا چیبکہم...؟
قہ لہم روژی ئہ زہل بۆ ئیمہ ھہر دہرد و غہمی نووسی
مہ موو روژ گہر نہ نالینم لہ ناو خاک و قورا چیبکہم...؟
ئہ گہر چی شین و نالینم لہ کن تو پارہ یہ ناکات
لہ دووری تو ھہ موو شہ و خہ و لہ چاوانم زپا چیبکہم...؟
لہ باغی عومری خۆم و حوسنی تو بی بہ ھرہ بم تاکہ ی...؟
لہ بہر دہر گامی تو ھہر دابنیشم لہم قورا چیبکہم...؟
بہ بہرگی تازہ وہ ھہر کہس ئہ بینم مہ ست و مہ سروورہ
ھہمیشہ قانع و (صابر) لہ تقوی بہرگی شپا چیبکہم...؟

به چاوی مه ست

به چاوی مه ست و بیماری نه خوشم

نه ماوه نیختیار و نه قل و هوشم

به زامیر گهرچی مسکین و فه قیرم

له باطن دا دوپ و مهرجان فروشم

دوپ و مهرجان چیه یه عنی دل و جان

به چاوی تو له چاو نه رزته کوشم

نه گهر تو موشته ری مهرجان و دوپ بی

به گیانی تو وهره مهرزان فروشم

نه گهرچی عاجزو بی دهسته لاتم

به جان و دل به قوریان تی نه کوشم

مه تا کو تو نه یه ته سکینی نای

به روژو شهو ده میکه غم نه نوشم

گه لی نالاندم و سودی نه به خشی

له مه ولا (صابر) و مات و خه موشم

خودا ھاواره

خودا ھاواره تہم شہو دولہرم لی دابرا چی بکہم

شہراره ی ناگری دووری له سینہم مہ لگرا چی بکہم

له بہر دہردو غہمی یارم نہ خوشو خانہ بیزارم...

وہ کو مہ جنون دلم بو چول و سہ حرا مہ لخرآ چی بکہم

خودا روژی تہ زہل گریان و قورپیوانی پی بہ خشم

بہ تہ مری حق وجودم مہ تہ کیشم له م قورا چی بکہم

قہ لہم روژی تہ زہل بو نیمہ مہر دہردو غہمی نویسی

مہ مو روژ گہر نہ نالینم له ناو خاک و قورا چی بکہم

قسہ ی بی فائیدہ و بی جی زہرورہت پیم نہ کا نایکہم

تہ گہر گریہ و فوغان ناکہم کہ نارام برا چی بکہم

مہ مو عالم بہ بہرگی جہ تہ وہ سہرمہ ست و خوش حالہ

تہ گہر قانع نہ بم (صابر) له نیو بہرگی شرا چی بکہم

نہ گہیہ دامہ نی حوسنی مہ ناسہ ی "صابری" یاران

له دونیادا بہ بہد ناوی کہ من زہنگم زرا چی بکہم؟

پارانه وه له یهزدان

خودایا عاجزو بئی دهسته لاتم بگاته باره گامی تو شکام
سه راپا غه رقی عوسیان و گونا م عه فو فهرمو گونا م (سینات) م
به دهستی دهرده وه غایهت زه بونم به حول و قوه تی تو یه نه جام
نه گهرچی دهرده که ی من بئی ده وایه له کن تو سه هله (حلی مشکلات) م
خه زینه ی په حه تی تو بئی شوماره منیش مسکین و موحتاجی زه کام
له شوکری نیعمه تی دهرچم مه حاله وه کو (صابر) مه تا روژی مه ماتم

چاوت به کینایه توتی پیم

چاوت به کینایه توتی بی وه قتی زه کاته
موژده ت به سه راحت له منی دا وه ری گپرام
دوینن ووتی نهی خهسته سبهی دیمه عیاده ت
هه ی هه ی که چ به زمیکه ده لئی خوسره وو دارام
(صیاد) به سه د حيله ده که ن (صید) ی نه چیران
مه جموعی به یه ک غه مزه یی نه و چاوه ده بن رام
بی ره بتیی شیعرم سه به بی گه ندمی قه له به
سوونی غه می لیداوه بی قووه ت و بی رام
(والشمس) ی قه سه م (والقمر) ی روئی دلارام
روح له به ده ندا نییه "بالله" له دل نارام
روژی له توئی پی په رده وه تیریکی وه شانده لیل
له و کاته وه مه جنون سیفه ت و عاشق و شه یدام
فرمویه که حازریه شه وی دیم و نه خوشم
راوهسته له سه ره یته تی (حجاج) له ئی حرام
بیستومه که پرسویه له نه حوالی نه خوشیم
له و ساوه چ خوشیمه نه لئی شاهی بوخارام
هر چه نده که پایانی نییه بادیه ی عشق
مه داحیی تو کافیه بۆ وه جهی ئیدارام
له م مه زره عه (صابر) نیه تی که شتی عیباده ت
نه مما به دوعا گوئی بیی نه و شافیه خه یی رام
(صابر) تو نه گهر عاشقی نازار و جه فای دوست
وه ریگره به شوکرانه وه هر وه ک گولی ئیکرام

دهستی بخه ره سهر دلم

جانا وهره دهستی بخه ره سهر قه لبی حه زینم
دواگیانمه (تالوکه مه) کو تاکه گرینم
بنواریه ئاوینه ئه زانی چیه دهر دم
ئیحسانه که چاکه یته وه ئازار و برینم
هر چه نده که بی رهنگ و له پو زهر د و نه خوشم
هر له حزه به یادت قه له و و سوور و "سه مین" م
عومریکه گلارومه ئه ی یاری شیرینم
ره حمیکی خودا بیته دل و بیتره سرینم
بنواریه ره نگم که عه لاماتی دیاره
وه جهی چیه شه و تا کو سه حر شین و گرینم
ناید هم به هه موو نیعمه تی فرد هوسی سه عاتی
ئه و روژه که تو یاری وه فادار و قهرینم
فه رهاد سیف هت و (دائم الأوقات) له کتوم
ئینساف و وه فا عه یبه له لای یاری شیرینم
(صابر) له فیراق و ئه سه فی خیره تی له یلا
ناشوفته و مه جنون سیف هت و ئه لبیسه شینم

له هه وری دڼ

له هه وری دڼ په یا بوو باد و بهر ق و ره عده که ی جارن
فواره ی چاوی من فرمیښک نه پښتن هر وه کو باران
له تاوی ناگری دووریت نه ماوه سه بر و نارام
به سهر نه م ناگره ناوی له ری پیغه مبه را یاران
نه گهر نایاتی قورخانه نه گهر مه نگوینی لوقمانه
په یاکه ن گورج و نازانه له دهشت و شار و بازاران
خودایه تو چه کیمی (حاذق) ی بق خاتری قورخان
شیفایه زو به زو نازل بکه ی بق دهردی بیماران
له بهر له یلایه مه جنونم له بهر شیرینه فرهادم
مه کن مه نعم له گریه و شیوه نی سارا و کو ساران

شعر و دینم دی له خه ودا

له خه ودا شعر و دینم دی نه گریان
به دهستوری که مردو بی پدهریان
که چاوم که وته شین و باوکه پویان
دڼ و جهرگم له تاوا بونه بوریان
نه گهر چی دڼ رهق و غهرقی گوناوم
منیش بوومه شهریکی دهردی سهریان
له پاش نه م شیوه ن و گریانه پسریم
که چی بوو باعسی دهرد و که دهریان

جہا بیان دا بہ دہنگی نہرم و مہ حزنون
لہ بہر نازار و سووتاوی جگہ ریان
برادہر تہ عزیزی شیخ و مہ لایہ
لہ دنیا دا نہما شوین و نہ سہ ریان
کہ تہ ملی دین نہ ماوہ تہ ملی دونیا
مہ موو دوون لہ تہ مری پیغہ مہ ریان
چرا بکوڑیتہ وہ تاریکہ دونیا
پدہر مردو و ہتیو ما رووت و عوریان
نیر بی حورمہ تی شیخ و مہ لایہ
(خصوصاً) عالم و میزہر لہ سہ ریان
تہ وان بوون قہ دری شہر و دین بزائن
نہ مان و شہر و دینمان قوپ بہ سہ ریان
موسلمانن تہ میستا نیسم و رہ سمہ
پہریشانن بہ خزمہ ت گاو و کہ ریان
پہنا بہ خوا لہ شہری تہم زہمانہ
زوبان بگرن نہ بن تووشی زہرہ ریان
لہ تہ بنائی زہمان دل ہر تہ شیوی
نہ زیک و دوور حہ زہ ریان تا سہ فہ ریان
بہ شہریہ و شوریا رازیبہ (صابر)
بہ شہر بابینہ شہر دووری لہ شہر ریان

به یانیانی و تم نهی نازنین

سبه یانیانی و تم نهی نازنین و شامی لیو نالان
گوناهیکی نه بوو دل داوی زولفانت له پی نالان
هه زار نیفتاده له و مهیدانه وریا بوونه وه و تیان
نه مه شوینی که پ و لالانه نه ک بی نه قل و منالان
هه موو زامار و خاموشین هه موو هوشیار و سر پوشین
وه گهر نه شوبهی کویری بی عه سا نه پمیه نیو چالان
نه گهر تو شیخی به رمالی به نیمه ناکرئی حالی
گه لی که س هات و تاویدا و نه سپی زینی دامالان
نه گهر خو تو خودا ناسی وه کو ماسی که پ و کاسی
وه نیلا وه که سگی پاسی، چیه نالان له دهر مالان
به رهنگ و ریش دهر ویشی به خولق و خو به د نه ندیشی
عه جه ب نه سپیکی سه رکیشی خودا بتخاته ژیر پالان
گه لی که س (صابری) له م ناستانی یاره هات و چو
به هیواشی و بی دهنگی نه گریان و نه یان نالان
هه موو که س (صابری) له م ناستانه به هره وه ر نابی
مه گهر بیدهنگ و خاموشان و رووت و بی سهر و مالان

دهشتی سینه

له دهشتی سینه هه لگیرسا بلیسهی ناگری جاران
عیلاجی ناوی ته دبیری له ریی پیغه مبه را یاران
ئه گهر ته عویزی دهرمانه ئه گهر ته دبیری لوقمانه
په یا که ن گورج و ئازانه له دهشت و شار و عه تاران
له تاوی ناگری دووری به غایه ت دل پسه ریشانم
خودایه زوو بنیری تو چه کیمی دهردی بی دهرمان
شهراره ی ناگری کوورده ی دهروون نه کوژایه وه ئه سلا
که فرمیسم به دهشتی سینه دا ئه پژی وه کو باران
دوعا یا (طب)ی جالینوس موفیدی شهرعی یا کابوس
له دهردی عاشقان مه عکوس ئه بی دهرمانی عه تاران
له تاوی ناگری دووری سه بووری دل نه ما ره بی
سه به ب سازی بکه ی هر تو چه کیمی دهردی بیماران
عه جایه ب ناگری سینه به فرمیسم نه بوو ساکین
که (صابر) سهیلی ئه شکی وا ئه بارینی وه کو باران

روژیکیان شهر و دینم دی نه گریان

که روژئی شهر و دینم دی نه گریان
به هر دو دست به ربوبونه سریان
له تهئسیراتی شین و باوکه رویمان
برینی قهلب و ئازاری جگه ریان
وتم چیتان به سهرهات ئه ی عه زیزان
نه مابو قووه تی سمع و - به صریان -
خولاصه تیگه یشتم ما جه رایان
به جاری قهلب و جه رگم بوونه بریان
که وتیان : ماته می شیخ و مه لایه
مه تیو ماوین و بی خاوه ن و عوریان
ئه وانه کۆله که و فانتوسی دین بوون
له دونیادا نه ما شوین و ئه سه سریان
_ عموما _ مونکیری سادات و ده رویش
_ خصوصا _ جینیشینی پیغه مبه ریان
وتم : قهرموو شه وی میوانی من بن
ده ستم هاویده سهر ئه ستو و سهریان
رجام لیگردن و سوودی نه به خشی
منیش بوومه شهریکی دهردی سهریان
قه سه میان خوارد ناچینه ولاتی
نه زانن شهر و دین و پیغه مبه ریان

په نا به خوا له شه پری پیاوی نه حمه ق
 دیاره (باطن) و زامیر و زهره ریان
 بخوینن نایه ته لکورسی مننه ره
 له سه رکورسی نه که ن قانون له به ریان
 وهره (صابر) مه به ویلداشی جاهیل
 موبه پابه له نه خلاق و سه قه ریان

په نا به خوا له شه پری پیاوی نه حمه ق
 دیاره (باطن) و زامیر و زهره ریان
 بخوینن نایه ته لکورسی مننه ره
 له سه رکورسی نه که ن قانون له به ریان
 وهره (صابر) مه به ویلداشی جاهیل
 موبه پابه له نه خلاق و سه قه ریان
 په نا به خوا له شه پری پیاوی نه حمه ق
 دیاره (باطن) و زامیر و زهره ریان
 بخوینن نایه ته لکورسی مننه ره
 له سه رکورسی نه که ن قانون له به ریان
 وهره (صابر) مه به ویلداشی جاهیل
 موبه پابه له نه خلاق و سه قه ریان
 په نا به خوا له شه پری پیاوی نه حمه ق
 دیاره (باطن) و زامیر و زهره ریان
 بخوینن نایه ته لکورسی مننه ره
 له سه رکورسی نه که ن قانون له به ریان
 وهره (صابر) مه به ویلداشی جاهیل
 موبه پابه له نه خلاق و سه قه ریان
 په نا به خوا له شه پری پیاوی نه حمه ق
 دیاره (باطن) و زامیر و زهره ریان
 بخوینن نایه ته لکورسی مننه ره
 له سه رکورسی نه که ن قانون له به ریان
 وهره (صابر) مه به ویلداشی جاهیل
 موبه پابه له نه خلاق و سه قه ریان

عشق و وفا در این دلیلی است

بیتی و ه

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

یا رب

عشق و وفا در این دلیلی است

یاره ب په ناه نییه غهیره ز په ناهلی تو

به سه د گونا هوه رووم کرده باره گاهی تو

نومید نه کهم به عفو خه تام داپوشی

تو پادشاه و من بنده یی روسیاهی تو

عومری خدرو مولکی نه سکه ندهرم گهر ده بوو

سهرقم ده کرد به خدا هه مووی له راهی تو

نا شاره زام و ناشنایه نییه ده سم بگری

قهیدم بکا له ده فته ری تیپ و سوپاهی تو

یا ره ب بگاته دامه نی ناشنا ده سستی (صابری)

(ثانی) به جاهی نه نبیا نه وهل به جاهی تو

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

عشق و وفا در این دلیلی است

به یانی حیکمهت و ئادابی دهرسی شهرح شه مسی روی

له کن عه للامه ئیزهاری بکا فه تناریه ئهم شهو

گه زانی عه شقی لیدا "صابری" بیا موسته حقی بی

به چنگی شاهبازی عه شقه وه پاساریه ئهم شهو

رۆژ و شهو

بۆ چه کیمی تیگه یشتوو ئینتیزارم رۆژ و شهو

شیوهن و گریانه دائیم ئیش و کارم رۆژ و شهو

رۆژ خه یالی روومه تی شهو یادی زۆلفی نایه لن

خواردن و خهوتن نییه سهبر و قه رارم رۆژ و شهو

من له خۆشی وه عده که ی یه که له حزه ئارام نییه

(انتظار) و کاتبی له ییل و نه هارم رۆژ و شهو

خۆ له شمشیری برۆ و لیوکه ستنت بیا کم نییه

خۆت ده زانی بی شعورو بی و یقارم رۆژ و شهو

گه ر ته ماشاکه ی له ئاوینه دیاره عیله تم

خۆ به بی حیکمهت نییه به حرکه نارم رۆژ و شهو

ئه ی پهری روو، تو به شمشیری برۆ ترساندمت

هاته وه سۆ کۆنه زامی سالی پارم رۆژ و شهو

باوه پت بی سووره تی تو وا له دلما نه خشی به ست

زیکر و فیکری حوسن و خاله که سب و کارم رۆژ و شهو

یادی تو دائیم برینی (صابری) دینیته سۆ

یه که هه وایه زامه که ی ئه مسال و پارم رۆژ و شهو

دل

دل نه خوش و زامداری دهردی یارم روژ و شهو
 گریه و شینه له باتی که سب و کارم روژ و شهو
 روژ و شهو دینن خه یالی حوسن و زولفی بویه و
 بی قهرار و (غصه) بار و بی و یقارم روژ و شهو
 یا به ئومیدی و یسالم یا له بهر دهردی فیراق
 واده می شاد و زهمانی بی قهرارم روژ و شهو
 روژ و شهو ته فسیری ثایه ی حوسن و زولفی یار نه که ن
 واهه می فهرهاد گه مه جنون وارم روژ و شهو
 شهو له بهر عیدی و یسال و روژ له ئازاری فیراق
 خوا بو خوراکم نییه سهبر و قهرارم روژ و شهو
 پی و تم: مهگری که ئازاری دلّت ساکن نه بی
 هاته وه سو کونه برینی سالی پارم روژ و شهو
 له ودهمه له فزی که جاری بوو له چاوم سهده هزار
 جوگه له ی خوین جارییه به حر که نارم روژ و شهو
 خوی نوان و لیوی که ست و لیم بزربوو فوجنه تن
 فه تحی کرد و روحی بردو (غصه) بارم روژ و شهو
 دهستی نایه سهردلم پرسى له نه سبابی (مرض)
 تیگه یی وایده دا - نبض - وده مارم روژ و شهو
 خو له ناو ئاوینه واهه علومه دهردو عیله تم
 - انتظار - ی رهمهت ودهرمان و چارم روژ و شهو

چاوی نالۆزه برۆی جولانه وه لێوی گهزی

په نجه ده بزێوی شوکر مهسته خهسارم رۆژ وشه و

چاوه پێمه چونکه وه عدهی رۆژی وه سلیدا شهو

وا به دائیم کاتبی له ییل و نه هارم رۆژ وشه و

شه و له بهر جه ژنی و یسال و رۆژ له ئازاری فیراق

خوا بو خۆراکم نییه وه للاهی یارم رۆژ وشه و

شه و که دهنگی مه له لهی دل هات و (صابر) راچه نی

خۆ به بی حکمهت نییه وا - انتظار - م رۆژ وشه و

(صابری) له و ساوه ته و دلداره وه عدهی داوه پێم

"انتظار" و کاتبی له ییل و نه هارم رۆژ وشه و

نہی نووری رویی پاکت

نہی نووری رویی پاکت خوراک و بہرگی ناسہ
شہمس وقہ مہر "ضیا" یان لہ و نوورہ _ اکتباس - ہ
ہاواری رووت و برسی ئالایہ عہرش و کورسی
ئیحسانہ گہر بپرسی ئہ سبایی ئہم ئہ ساسہ
عالہم کہ نیوہ سووتہ سووتاوی شہمعی رووتہ
عینوان و ئارہ زووتہ بی حورمہت و کہ ساسہ
سہر بیئہ بالہ خانہ غہ و غایی عاشقانہ
خورشید و ماہ نیہانہ بہ دووکہ لی ہناسہ
عاشق دلی برینہ ہناسہ ی ئاگریینہ
شہ و خہوتنی گریینہ بہ رۆژ خوری لیباسہ
عاشق بہ سۆز و گریان دیوانہ رووت و عوریان
ئازار و دہردی سہریان ئاسایش و کراسہ
فہرموودہ ی حہ کیمہ ہر کہس دلی سہ قیمہ
معوالہ جہ ی عہ قیمہ تا ناخری ہناسہ
ناس "انتظار" ہ دائم میسلی ئازانی - صائم -
بق دہفعی لومی - لائم - جاری بلی چی باسہ
ہر کہس بچیتہ مہکتہب ناخر دہگاتہ مہتلہب
"صابر" ئہ گہر موختاہب پیری خودا شوناسہ

نہو دولبہرہ

نہو دولبہرہ قہد عہر عہرہ نہو پو گولہ باغہ
نارامی دل و جان و فہرہ ح بہ خشی دہ ماغہ
ہر وہختہ دہرین دیدہ و دل ہر دو بہ جاری
بو روی گول و زنجی وہ کو سیوی مہ راغہ
ہاوارہ بہ شمشیری برو جہرگی بریوم
چاوی بہ نیشارہت دلی ہینا لہ بیناغہ
نہم ماتہم و گریانہ کہ بو تہ مہرہزی عام
تی فکرہ مہموو قور بہ سہرو سینہ بہ داغہ
یا پہبی لہ ثافاتی بیاریزی بہ جامی
نہو زاتہ کہ سولتانہ لہ سہر تہختی بہ لاغہ
تادییری زہمان جہننہ تی روخساری بمینی
سہد ناوی خودا چہند بہ سرور بہ دہ ماغہ
صابر لہ دہس نہو شہو دزہ دہرچونی مہ حالہ
شہو خانہ برہوتہ پ دہس و خاوانی چراغہ

پرتہوی خورشید

پرتہوی خورشیدہ نہم شہو یا جہ مالی دولبہرہ
بو تی باغی جہننہ تی روی یارہ یاخو عہنبہرہ
جان و دل غہرقی "فنا فی النور" ی روخساری حبیب
عوسرہ تی دووری موبہدہل بو بہ وہ سل و مہیسہرہ

نہ لبتہ بیستوتہ تہرکی سہر نہ کا غواصی روت
وا لہ دہریا دیتہ دہر ساحیبی دوپو گہمہرہ
تا لہ سہر فی روحی وہک پہروانہ بیّ پہروا نہبی
سادقی مہروانہ جیتی پروا نیہ تہن پہرورہ
(صابری) گہر تالیبی یاری بزانیہ موختہ سہر
ناگہیہ مہتلوبی جانی تا نہبوری لہو سہرہ

دلی تہنگم

تہ ماشاکہ دلی تہنگم مہقالہی ئاتہ شینیکہ
مہچو نیوی وەرہ سہر چاوہ کانم شانشینیکہ
بترسہ ئاگری ئام بگاتہ خہرمہنی حوسنت
نہگہرچی خوّر لہ خورشیدی جہمالت خوشہ چینیکہ
مہحالہ عہندہلیبی دلّ بکا تہرکی گولی حوسنت
چ دہریہ ستہ نیہایہ ت مہرتہ بہی ہہر سہر برینیکہ
بریندارانی ئہ ترافت پہنایان بـردہ ئینسافت
بہ حہقی روومہ تی سافت تہ ماشایی بـرینیکہ
دہبی کھی دہرکہ ویّ روخساری شیرینت بکہم شورای
بہ عالہ مدا بلّین نہ لبتہ تہمیش فہرہادی چینیکہ
دہلّین رەحم و وفاداری نہ تیجہی حوسنی ئہ خلاقہ
لہ کن دہورانی چاوی توّ وفہا قاتہ چ دینیکہ؟
لہ دووری چاوہ کانت (صابری) یہک جار پہریشانہ
بہ چاوی توّ مہمیشہ چاوہ پیّ یاسین و شینیکہ

ههتاوی تهلهتی سوتاندمی

ههتاوی تهلهتی سوتاندمی نهو شوخه مه مدوحه
دلی عالم به غه مزه ی چاوی تیر نه ندازی مه جروحه
له تاوی ناگری دووری نهوا که وتم له دهست و پا
خودا مهرگی به ئاسانی ئیتر بو چیمه ئهم روحه
بفرمو وه عده که ی خوت بینه جی سه برم نه ما قوربان
که تاو په نجره ی حوجره ی دلم به بینکه مه فتوحه
ته نوره ی ناگری سینه م فواره ی نه شکی چاوانم
وه ره بنواره سه رچاوه ی نه لئی توقانه که ی نوحه
له دووری تو له پا که وتم نه هاتی دهستی من بگری
به چاوی تو هیلاکه (صابری) بیزاره له روحه

چاوت

به لا که ردانی چاوت بم نه لئی (نجم) ی گه لاویژه
دهمی عیساو لوقمانه ! دهمی سه فاک و خوین ریژه
به نه وه ل تیری داله رزیم و غافل بوم و نه مزانی !!
که من ئیستا که هوشیارم خه دهنگی تر بهاویژه
له بهر ئیشی برینی دل ده که م فرهیادی بی حاصل
به شیتم ناو ده بهن خه لکی، زه مانئ پیم نه لئین گیژه

نه مامی قه دی تو به لکو هه میشه تازو و ته پئی
 وهره جانا، له سهر ئهم دیدیهی پاراوه بینێژه..
 که سی خاری ته ریقی عه شقی چاوی توی به دلدا چوو
 وهکو وشر به ناچاری دهکا ئهم نه وعه کاوێژه
 طبیبی پر فه نو حازیق مه بهن بو خزمه تی عاشق
 که دهرمانی دلی عاشق وه رائی عه قل و راوێژه
 حه کیمی میهریان جامی گولاب و قهندی بو هی نام
 ووتم: ئه ی بئی خه بهر له م دهرده ئه و دهرمانه بیرێژه!
 سه با تو مه حرمی رازی ده خيله ک عاره ب ئاسایی
 که یشتی به و ته بیبه، له م نه خوشه شه ممه یه بیژه..
 بلێ: مه جنونه که ی سه حرانشین.. ئهم شه و له دووری تو
 له حال (نه زع) داماره! برۆ ئیحسانه بینێژه!
 چ غه و غاییکه "صابر" به سیه ئهم نالانه کو تاکه
 قسه ی بئی ره غبه ته هه رکه س وه کو تو تالعی لیژه
 دلی کرده نیشانه ی تیری غه مزه ت تی گهی "صابر"
 که غه مزه ت هه روه کو تیری ئه جه ل چالاک و خوین ریژه
 حه کیمی دهردی "صابر" موشکله ده س ناکه وی ئیلا
 له فه یزی مه رقه دی سه یید "رضا" ی قوتبی دیلیژه
 عه جه ب بوچی به بئی عیلمی که "صابر" شیعر ی داناوه
 به فه یزو یومن و ئیستمدادی "قطب" و پیری دیلیژه

تابکھی قوربان

تابکھی؟ قوربان به چاوی تا سهحر بی خوابه وه
به م دلّی پې سۆزو سینه ی پې شه راره و تابه وه
بیّمه بهر ده رگانه که ت شه و تا سهحر خوارو زه لیل
دهس بئالیم به چاکی دامه نی "بواب" وه
مونتّه زیر بم، تو به سهرما رابیوری ئه ی طیبیب !!
تی بگهی ئه م خهسته بوچ؟ ئالاه ته خونابه وه
دهفعه یه نه بزی ده ماری دهستی راستم ناگری
سهیری رهنگی زهردی من ناکه ی به ئیستغرابه وه
به و ئومیده تا شهوی بهدری جه مالت ده رکه وی
جان فیدای ئه و خاله که م به و روومه تی مهتابه وه !
چه رخی دون روژی له گه ل که س مهیل و فکری چا نه بو
سه د خه لاتی وا به شانی دوونی ناکه س بابه وه
ناکه سان سه رمهستی به زم و وه سلّی یارو که س هه موو
دلّ پهریشان و به داغ و سه سره تی ئه حبابه وه
بوّ گه دایی چومه قاپی دولبه ری لوتفی نه کرد
گه رچی بیمارم دلّم زۆر هابه دوو عوتنابه وه
گه ر ده پرسی چۆنه حالّم هه ر زه مانّی ده رکه وی
گوسفه ندی خهنجهری دیبی به دهس قه سابه وه !
بوّ گه دایی چوم و سهیری کردو نه یناسیمه وه
سههیری یارم چهند شیرینه، هه ر به ئیستغرابه وه !
دائیمه روحم به لیوی ته شه و ئومیده وار
چاوه پتی ئه مریکه ده رچی، له و له بی سیرابه وه
دولبه رم روژی له په رده ی نازه وه سه یریکی کرد
"صابری" هاوینه نیو به حری غه م و گه ردابه وه

جہ بیبا نوری پوخسارت

جہ بیبا نوری پوخسارت له باتی بهرگو نیعمه تمه
ته بیبا چاوی بیمارته دهوایی دهر دو عیله تمه
ته گهرچی خواړو سوتاوم له بهر چاوت (بحمد الله)
مه موو عالم نه زانی مایه یی فه خرو سه عاده تمه
له شمشیری پروت ترسم نیه سه د جار نیشانم دهی
له ریشه ی جهرگو دل کالانی نه و شمشیره سه نعه تمه
به شمشیری پروت گهر بم کوژی یا تیری موژگانته
مه داری نیفتخاره هم سه عاده ت هم شه هاده تمه
له بهر خورشیدی حوسنت دائیما وهك زهره -رقسا- نم
له شه ودا مه روه کو پـــه روانه خو سوتانن عاده تمه
به نوزی حوسنی! سه رتاپا وجودم...، گهر بسوتینی
که بم هارپته وه وهك کل به سه ر جیگای عیزه تمه
له هر شوینی که دانیشتی به هه شتو حوری په یدایه
دهمی وون بی له بهر چاووم وه کو روژی قیامه تمه
که یوسف هاته نیو بازار په مو که س تالیب و کپیار
منم بی دره هم و دینار غه زهل خوانی "بضا عه" تمه
به بی حکمه ت نیه "صابر" وه کو قه یسی به نی عامیر
به روژ (والشمش) ه نه و رادم به شه و (واللیل) تاعه تمه

قہسادی پوحم

بہ چاوی قہسادی روحی من ئەکا دائیم لە پارێزە
خودا یارم لە فیتنە و من لە چاوی ئەو بپارێزە
بە تیری غەمزەگە یارم پەریشان و بریندارم
خەریکی نەزم و ئەشعارم ئەگەرچی دەوری ئینگلیزە
لە جیگایە کە سولتانی جەمالی لە شکر ئارابی
چ جیگە ی سەلم و تورو جامی جەم یا تاجی پەرۆزە
لە کەن تیغی برۆی بەحسی "علی" یو ذو الفقاری چی
لە کەن موژگانی ئەو بێ عەقڵی یە بەحسی رم و نێزە
عەجایب دل رفینیکە بە نازی چاوی عەبیاری
کە نیمە قیمەتی ئیمایەکی شیرینو شەو دێزە
چ یارایکە تەقدیری بەها بو چاوی مازاگی
کە ئەدنا قیمەتی رۆم و عەجەم کوردان و تەرۆزە
لە دوو جادوی سوخەندانی لە غونچە ی لیوی خەندانی
ووتی: (موسی) کە یا (عیسا) منی ئاسا بپارێزە
لە کەن ئارایشی حوسنی زولایخا دەس بە ئاویئە
کل و شانە ی لە کەن لە یلایە مەم شیرین پەرۆزە
لە هاوارو فیغانم پیکە نینی دی چ بێ رەحمە
موسولمان ئیشی واکا مەزەننە روس و ئینگلیزە
خودایە چاوی، چاوی من لە چاوی بەد بپارێزە
ئەگەرچی چاوە کەم چاوی پەشو و فەتتان و خوین رێزە

غەزەل بېرپیتەوہ چاکہ بە یانە، وەختی ئیمساکە
لەمەولا روو لەمەولاکە زەمانی وەرعو پارێزە...!
دڵی "صابر" برینداری خەدەنگی چاوی دڵدارە
سروشکی چاوی دائیم جاریە مانەندی کارێزە

فیدای روتە مانگ و خۆز

فیدایی روتە مەھرو ماہ بە چەرخێ حوققە بازەوہ
نەساری پیتە رووی زەوی بە مەعدەن و رەکاژەوہ
نیمە بەهای نیم نیکامی تۆیە ئەرژ و ئاسمان
نمایشی ئەگەر بکە بە چاوی مەستی نازەوہ
مەوہس بکە بەیەکدەمی دەوا ئەدە بەعالمی
بەو نەفەسی مەسیحی تۆ بە پیکەنین و نازەوہ
ئاوینەداری دەستی تۆ شانە بەدەستی مویی تۆ
بە شەرقلەوہ بە غەربەوہ بە مەکو و حیجازەوہ
حوورو مەلائیکی سەما لە تاوی تۆ روویان نەما
زەوی بە ئینس و جنەوہ بە جاھیل و موجازەوہ
تۆ بە جەمالی حوورەوہ ئیمە بە چاوی سوورەوہ
بە سۆزی جان گودازەوہ بە سەد ھەزار نیازەوہ
بە ئافتابی رووی تۆ کە نیوہ سووتە (صابری)
بە زوڵفی میشتک بویی تۆ پۆرە بە چنگی بازەوہ

ئەى بە ھەشتى ډوو ئىلتىفاتىكە

ئەى بە ھەشتى رووبە ھەقى ئەو جەمال و شىۋەيە
ىلتىفاتىكە بە چاۋى تۆكە ھەقلىم لىۋەيە...
ئەى مەسىحا لىب بىفەرموو دەفعى ئازارم بىكە
مەلھەمى زامى دلىم مەعلومە ئەو دوو لىۋەيە
تا لە باغى رووى تۆ ھەنئاب و سىۋوم دى بىچاۋ
دل نەخۆشە ھەر خەيالى ئەو ھەنئاب و سىۋەيە
مەيل ئەفەرموۋى تىيگەى ئەحوالى دەردم دوور لە تۆ
ھەر سەرى موبى وجودم سەد برىنى پىۋەيە
(ضعف) ى قەلبى ئىمە دەرمانى بە لوقمان ناكرى
چونكە موشتاقى گول و گولزارى ھوسنى ئىۋەيە
تا بە لەفزی نەرم و شىرىن ماھ روو بانگم نەكا
ھەر ۋەكوفە رھاد رەنج و مەسكەنم ئەو كىۋەيە
چىم بە سەر دوختەر و ئەجزاخانە ۋە ئەى گول بە دەن
چونكە دەرمانم گولى گولزارى ھوسن و شىۋەيە
(صابرى) بىمار و دل سىۋوتاۋى دوورى دولبەرە
ھەر بە داخى پورته قالو ناسكە ھەر مىۋەيە

زکری دِل

تا زکری دهم و فیکری دلت ناوی خودایه
سهرپاکی وجودت له به لا دوور و جودایه
ده رویش نه گهر خزمه تی خالی له ریایی
سولتان له بهر قاپیبه که ی رووت و گه دایه
نه وهخته که تو خوقی خودا بیته خه یالت
سولتان له بهر چاوی دلت رووت و گه دایه
دهستی ته مه عت خستوته گه ردنی دنیا
روحست به سهر و ماله وه قوربان و قیدایه
نه ی مەردی خودا دهستی ته مه ع به رده له دنیا
بی فائیده یه باوه ژنه مه یکه به دایه
هه رکهس به دهس نه فه سه وه داماو و زه بوونه
سه د شیخ و مه لا بی به خودا دووری خودایه
له وساو ه سکه سی لیره نه خوینیتته وه چاوت
تاریکی ته ریقی ته رده فی دینی هوودایه
زه پهی "کهر" و زپهی درهم و زپهی که پی کردی
نابینی له مه لا روژی جهزا مه ول و سه دایه
کوا گه ندمی چاکه ی تو له تو ماری عه مه لدا
سه د خانه برنجت له قه باله و سه نه دایه
(صابر) به که وای تازه وه تو چاکیری نه فه سی
نازا نه وه یه حوپه له بهرگی شپه دایه

عاشقی فرمیسکی سوور

عاشقی فرمیسکی سوورو پرهنگی زهردی شاهیده
قیل و قالی زاهیر و ته سبیحو ویردی زائیده
تا نه که ی ته رکی وجود و جان و دل ناگه یته یار
باوه پرت بی خاریقی عاداتی شیخ و زاهیده
تا دهر وونی دل له نه قشی (ماسیوی) خالی نه که ی
نه قشی (الله) له و دلّه جی ناگری ئه ی جا هیده
تا نه ناسی ئایهت و ساعاتی ئه وقاتی دوعا
فائیده چی (ربنا أنزل علینا ماء) هیده
تا به حوسنی نییهت و ته قوا دهر وونت پاک نه که ی
دل له یاسین بی به شه (لا صیحه لا واحد)
تو ئیجازه ی زیگری بیدهنگی له ماسی وهرگره
قیره قیپی شه و وه کو قورباقه نادا فائیده
یاری من هه رچی نه کا مه نعم مه که ن من وائه که م
(لا علی الأعمی حرج) چاوم نییه ئه و قائیده
(صابری) مه سرووره و ه عده ی هاتنی جانانه یه
باوه پرم نائی له یارم دووره ته رکی قاعیده
حوبی دنیا نایه لئی (صابر) له دلدا زهوقی دین
به هره وهر نابی مه گهر لاجی له سهر ئه م قاعیده

دیده‌ی من جیگه‌ی ناشتنی نه‌مامه

سه‌د نامی خودا رومه‌تی وه‌ک ماهی ته‌مامه
له‌و چاوه نه‌خوشانه ئه‌لئی مه‌ستی مودامه
روخساری گولی نازک و ده‌م غونچه‌ی ته‌نگی
له‌و زولف و خه‌توخاله ئه‌لئی دانسه‌وودامه
واچاکه نه‌مامی قه‌دی توّ تازه ووته‌پر بی
بینیژه له‌سه‌ر دیده‌یی من جیگه نه‌مامه
له‌وساوه که توّ رومه‌ت نه‌شاريته‌وه گیانه
مه‌جنونی بیابانم و شه‌و شین و هه‌رامه
به‌و غه‌مزه دلم کون کونه وه‌ک خانه‌ی زه‌نبور
به‌و قه‌وسی بروم هه‌م جگه‌رم له‌ت له‌ت و زامه
سه‌د جا که دلم عاجزو بیماره له‌ دووریت
یادت ته‌ره‌بو شه‌و چه‌ره‌سو به‌زم و چرامه
ساقی به‌ فیداتم بده ئینساف و مه‌یی ساف
ده‌رمانی دلی خه‌سته به‌لئی باده‌وو جامه
موترب وهره توش ئه‌م غه‌زه‌له تازه له‌به‌رکه
لوقمانی هه‌موو ده‌ردو غه‌م و مه‌ره‌می زامه
حیفزی بکه (یاربی) له‌ چاوی هه‌سه‌دو به‌د
ئه‌و دولبه‌ره قه‌د عه‌ره‌ره ئه‌و که‌بکی خه‌رامه
عه‌یبت نییه غه‌یره‌ز ئه‌مه بی ره‌حم و وه‌فایی
بوّ شیمه‌یی توّ چانیه ئه‌م ره‌سم و نیزامه
تا ناوی خوشت ویردو دوعای (صابره) قوربان
ده‌رمانی هه‌موو ده‌ردو غه‌م و مه‌ره‌می زامه

نہی دل صابرو رەزابە

نہی دل بە بە لا سابیر و خوش نود و رەزابە
یاتاغی غەم و غصە و قەلغانی قەزابە
بێ یادی خودا عومر بە زایع مەدە سوۆ
شیرانە لە گەل رێوی نەفسا لە غەزابە
قاپی ئەگری یەعنی ریاژەتمە بە پۆژوم
سەر قاپی پالو زێرە و کشمیش و کەبابە
شەو ئیشکی بێ شک ئەگری و گریه چ حاسل
گریانی کوپت راستی ئەلی بابە کەزابە
تەسبیحی دەس و ویردی زوبان ناوی خودایە
دوینا بە دەس و دەم مەگرە خویە خەرابە
مەرکەس لە خودا غافل و مەغرورە لە دوینا
مەحرومە لە دوینا و قیامەت لە عەزابە
فەرقی چییە ئینسانی دز و "شخص" ی "مبذر"
مەردوو لە سەر ئەم چەوتیە بە دنام و کەزابە
(صابر) مەکە ئیسراف و مەبە یاری درۆزن
مەر (لحظة) لە خەوف و خەتەری رۆژی جەزابە

برا شیئی به سه

برا شیئی به سه عه قلی په یاکه
له خولق و خوی حه یوان خوت جیاکه
ده میکه وا نه سیری نه فسی نزمی
وهره حه ربی له گه ل نه فسی و مه واکه
به ته بیاره ی (صیام) و توپی ته قوا
غه زای پاته ختی نه فسی روسیاکه
به مه تره لوزی ویردی زیکر و فیکرت
به ره نگاری ختوره ی ما سیواکه
به غه فله ت چوو برادره ر عومری گه نجی
له مه ولا عومری رابردوو قه زاکه
مه تاکه ی لوقمه بادیان و چلیسی
به سه ته ن په روه ری هوشی په یاکه
حه ساری شاری دینت نه ی موسلمان
به زیکر و فیکری ته سببچی خوداکه
قسم بق دین و دونیا سوودمه نده
ره فیقی چاک و تاعه ت بی ریاکه
له خه لقی خاک تی فکره سبه ینان
به شه و سه یرانی نه ستیره ی سه ماکه
له خه و مه لسه بشوره ده ست و چاوت
ته ماشایه کی نه سراری خوداکه

به (ئیستغفار) و گریانی سبهینان
برین و دهردی عوسیانت دهواکه
نه گهر تانه ی گوناخت که و ته سهر چاو
عیلاجی توتیای پای نه ولیاکه
تسه ماشاگردنی ناوینه یه عنی
له ریش و ئیشی نارپکت حه یاکه
ئسه سف بۆ که نجی ئه یامی جوانیت
که فه وتانت لسه پیریدا رجا که
سمیل و ریشی وه ک ماش و برنجت
نه لئن نه ی خه سته ته رکی زولبیا که
چرا و عومری شهوی (صابر) به سه رچوون
له مه ولا زیگری بیچوون و چرا که

مهوسمی گول

نه و به هاره مهوسمی پشکه وتنی گول هاته وه
ئیعتیباری شیوه ن و هاواری بولبول هاته وه
خوینی چاوی عاشقانه رووی زهوی نه خشان دو وه
زه حمه ته سهیلی به هاری نه قشه که ی بشواته وه
حه زه تی لوقمان (فرضنا) ئیستا زیندوو بیته وه
باوه پم نایه برینی عاشیقان چاکاته وه
که ی نه بی (یاره ب) سبهینانی نه سیمی _ ناه ناه -
سا له باغی جه نه تی حوسنی گولی که شکاته وه

ئەو بە تیری غەمزە کە ی جەرگی بپریم و تیری من
هەر مەناسە ی سەردە هاوێتم ئەویش بۆم هاتەو
ئەهلی دنیا بۆ پالووە جۆ بالۆی لی ئەکەن
دابنیشە نانە پەق بوولۆوە ناو شۆریاتەو
راحتی ئینسان لە بێ دەنگی ئەبێ (صابر) خەمۆش
تۆ کە عەبدی حەیفە رووناکە ی بەلای مەولاتەو
(صابری) یەعقوب ئەگەرچی (هێجر) ی یوسف کوێری کرد
حەمد و سەبری کرد بە عادەت یوسفی بۆ هاتەو

عەشق بازی راستی سەردانانە

دل نەخۆشە ئینتزاری هاتنی جانانە یە
با وجود بە هاتنی ئەو شەمە ئەم پەرمانە یە
ئافەرین ئە ی دل سەرت دانا لە رێگە ی عەشقی یار
عەشق بازی راستی ئەم نەوعە سەردانانە یە
هەر کەسێ لاشە ی بە سووتاوی نەبینن ئەهلی دل
ئاشنایی قەت لە گەل ناکەن ئەلێن بێگانە یە
تا لە وێرانە ی دڵم گەنجی غەمی شارایەو
هەر ئەلێم ئاوانە بێ یارە بێ ئەم وێرانە یە
تا بە شمشیری برۆی ئەو شۆخە جەرگم قیمە بێ
چاوەکانم هەر بەشی ئەم لیزمە ی بارانە یە

دردی عه شقت ئه ی پهری

دردی عه شقت ئه ی پهری دهرمان و ته دبیری نییه
هر که سی مه جنونی روتنه بـاکی زنجیری نییه
چه نده لیت پارامه وه تو بی بـه تیرت مه مکوزه
ئاخیری خوینی رژانم مروهت و بییری نییه
تیری غه مزه ی هه روه کو تیری ئه جهل موسته عجه له
بی به لابی سه عاتی ته قدیم و ته ئخیری نییه
ئاگری بهردایه عالم خوی به سورعت تیپه پری
حه یفه بو برژانه وه ی قورسی ته باشیری نییه
مه حره می دهست ناکه وی دردی دهررونی پی بلیم
دهست و په نجه م قووه تی نووسین و ته حریری نییه
حالی (صابر) که وتوته مابهینه که ی خوف و ره جا
چونکه ناله ی کهس له کن نه و شوخه ته ئسیری نییه
تو حه کیمی (حاذق) ی دهرمانی دهردم تیپگه
(صابری) سه هودا زه ده دهرمانی تیماری نییه

ناھمواری دنیا .. ۱

حیکمەتی دەرکەوتن و وون بوونی خۆر و شەب پەپە
ئەم خودا پێداوێ ئەو بێ تالە و ئاخەر شەپە
تاج و تەخت و نەعمەتی بەخشی بە پاشا (ذو الجلال)
شەو لە برسا ناخەوێ دەروێشی بێ لێفە و بـ
داری توو مەردوو بەیەك ئاب و زەمینێ سەوز ئەبێ
داری تو بەردار و خۆ بەرداری ئێمە تووی زپە
مەر دوو مەنجیرن ئەگەر کێویە گەر مەنجیری باغ
ناوی شا مەنجیرە باغی ئەو تەریش کێوی و کەرە
مەپمەرم دی بێ گوناھ وەستا فەرە دایە خەلا
مەنبەر و میجرابی مەزگەوتیش ئەکا لەو مەپمەرە
باز بە ناز گۆشتی قەلەو ئەخوا بە دەستی شامەو
پاشماوەی گورگ و سەگ خۆراکی زاغ و سەرگەرە
ئەهلی دین حەرفی جەرە شەیتان کەبەو مەجرور ئەبێ
حەسرەتا ئێستا کە تو مەجروری ئەو حەرفی جەرە
دل کە حەوزی فیکری خوا زیکری زوبانە جۆگەلە
حەیفە بۆتە جێی گەلە زیکریش مەموو بزن و مەرە
دل کە حەوزی رەحمەتە زیکری زوبانە جۆگەلە
دل کە بۆتە جێی گەلە زیکری زوبان بزن و مەرە
ئەو خودا ناسانە و تەعیزی ئەجناسیان ئەکرد
ئەکسەری ئەولادیان ئێستا کە زۆر ناباوەرە
(یاإلهی فتح بابی) نیمە تابێ سی ٣ عەدوو

(ئەو لەن مەندوب و سانی جۆرج و سالس میجرە)^(۱)

حەق تەعالا حەزەرەتی نووحی لە تۆفان دا نەجات

غەرق ئەبێ وەک پەسەری بێ شک کەسی ناباوەرە

نەوکی لوقمان و ئەرستۆ بۆ عیلاج مەت ئەبێ

تۆ دەلتی پۆستەیی عەسەل دەرمانی برگو باپەرە

عەشق نازانی وجودی ئاگر و تۆفانی چەرخی

ئەو برادەر گەر بە ئیبراهیم و نوح بـاوەرە

قەت غەمی مەرگت نییە هەر هەولێ نان و بەرگت

عومری گەنجی تیپەری، تیپەرنەبووی لەم لاپەرە

شەو تەواو بوو (صابری) گریانێ تۆ نەبـاوەرە

هەلسە وەختی بانگ و نوێژە بۆ جەماعەت راپەرە

۱ - جۆرج: مەبەست لۆید جۆرج سەرۆکی وەزیرانی بەریتانیا لە و سەردەمەدا.

مەندوب سامی بەریتانی: پرسی کۆکس، سیاسەت مەدارێ بەریتانی لە خەلیج کە دواى داگیرکردنی
عێراق سالی (۱۹۱۸) بوو بە (مەندوب مەدەنی) لە عێراق و بەرزترین پلەى دەسەلاتی لە ئیدارەى
مەدەنى هەبوو. مێجر: مێجرەرسۆن : ئەفسەری موخابەرەتی بەریتانیا دواى شەری جیهانی یەکەم
کرایە حاکمی سیاسی سلیمانی، رۆلی زۆر خراپی بینی دژی میلەتی کورد و شۆرشی شیخ مەحمود.

بهو چاوه که لوقمانه ته ماشاکه

بهو چاوه که لوقمانه ته ماشاکه بزانه
وه جهی چیه نه خسته که هم رنگی خه زانه
خانهی به دهن و عومرم به سه یلاوی سروشم
ویـرانه له بنچینه وه نزدیکی خه زانه
خورشیدی جه مالی که جیهان گیره عه جائیب
بی چاره بیابانی دلم خورنه وه زانه
زامارم و بیمارم و لوقمان و فلاتون
مهردوو له دهوای دهردی دلم په نجه گه زانه
من به ندهیی گهردن که چ و تو شاه و نه میری
گهردن بیره بمـکوژه نه ماما به سزا نه
نیواره که نه برقی هیالالت بنوینی
نیفتاری شهوی عیدی - صیام سی ره مه زانه
بو بیستنی ئاوازی خوشت گوچکی خه لکی
مانه ندی - صائم - که خه بهرداری نه زانه
بهو چاوه سه بوریم نییه تا تو به دهمی خوت
ته نبیهی نه که ی (صابری) خو شیت و نه زانه

نه ختی بترسه له ئاهی صابری

دلی ته نگم مه قاله ی ئاته شینه	وهره سهر چاوه کانم شانشینه
له شهوقی حوسنی شیرینت نه نالم	به نهوعی پیم نه لاین فه رهادی چینه
له تاوی ته لعتی شیرینت نه ی جان	سه راپا خه لکی کوهو که ژ نشینه
مه ناسه ی من نه گاته خه رمه نی پوت	نه گهر چی خۆر له روتا خوشه چینه
به به دری رومه ت و(واللیل) ی زولفت	که فرمیسک و لیباسم سور و شینه
وهره سه یرکه سه راپا گشت وجودم	به چاوی تیروه شیئی تو برینه
عه جه ب بیبک و سه ربه سستی ودل رهق	عه زابت دۆزه خی (عین الیقینه)
(جزاك الله فی الدارین خیرا)	(مساک الله) که هاتی به م سه رینه
له ئاهی "صابری" نه ختی بترسه	به چاوی تو مه ناسه ی ئاگرینه

بۆچ چاو و برۆت مائیلی دهعوايه

نه ی یوسفی گوم که شته سه ری دهر که له په رده
ئیحسانه نیشاتی به دل و جانی به شه رده
فه رموکه به شمشادی قه د و ته لعتی به درت
په سستی به سنه و په رده شکستی به قه مه رده
به و چاو هه کیمانه ته ماشاکه له په نگم
بۆچ وایه که چوار فه سلّه وه کو پایزی زه رده
قه ند و شه که رت هه ر به شی نه غیاره به فه رغون
سه وقات و به شی ئیمه غه م وده رده به فه رده
کی بی که به شمشیری برۆت سهر نه خه وینی
بۆچ چاو و برۆت مائیلی دهعوا و نه به رده

شاهم نه مه گت زوره نه و توشی زیان بی

شاپی بگره نه و دزه پی ناحقه بهرده

تیکه ل بکه ماچیک و جنیوتک موته ساوی

ماچت شه کهره و له فزو جنیوت گول و وهرده

(صابر) سهری ته سلیمی که دانا له بهری پیټ

بو کوشتنی بهس دامه نی نازک له که مه رده

کاتی به هاره

جهن و تهره ب و شادییه نه ییامی به هاره

واده ی گول و باده ی مول و نالینی هوزاره

تا مه دی نه زهر سه بزه و گولزاره سه راسه ر

نورین و موعه تهر به روخ زولفی نیگاره

نه حباب مه موو جه معه له بن سیبهری دارا

سه حرایه ته ماشایه له بو جویو و که ناره

مه عشوقه به کامی دلّه - المنه لله -

خوسره و که نه لپن نه یبووه نه م بوس و که ناره

عاشق دلی وه که مه جمهره پرئاکر و پشک

مه جنون سیفیه و بی خه به رو سه برو قه راره

ساقی وهره ئاوی به سهر نه م ئاکره داکه

روحم به فیدای گهر دوشی نه و چاوه خوماره

ریشه ی دل و جه رگم به غه مو غه مزه به جاری

دهر هاتوره بو م تیکه شه رابیکی دووباره

له وئاوه که تریاکه ئه با زه هری غه می دل
له وئاوه که وا مه سقه لی ئه کدارو غوباره
دهرمانی غه مو دهردی دلن ساقی و موتریب
خوژگه م به که سی مه ی له یه مین نه ی له یه ساره
ئازابه به خوڤایی نه چی عومری عه زیزت
بی ساقیی و مه ی موتربو نه ی سهرنی خه ساره
مشتیکه نمونه ی غه می دل دینمه ده فته ر
وه رنه غه می (صابر) به عه مارو به ته غاره

قسه ی شیخ و مه لا حیکمه ت و په نده

مه رچه نده قسه ی شیخ و مه لا حیکمه ت و په نده
یاساغه له کن تورک زویان و مه مه وه نده
مه رچه نده دوپو که و مه ره گو فتاری مه شایخ
دیوانه شعوری نه میسقالی به چه نده
دهردی که نیشانه ی نه جله ی پیوه چ جیگه ی
ته رکیبی معاجین و شه راب و گول و قه نده
مه ر که سن که برینداره به شمشیری (أحباء)
داپوویی نه تیبا به جه پراحتی گوزه نده
کاریکی به من کردوه نه و شوخه به نه برو
نه یدیوه که سی ئه م زامه له شمشیری برنده
بازاری نه بات و شه که ری - مصری - شکاوه
له و شوینه که غونچه ی ده می هیئاوه به خه نده

مہرچہندہ کہ تھو خہ سرہوہ نازاری دلی دام
گشتی بہ دلی (صابر) شیرین و پے سہندہ

تیری موژگانی خہ نجہری قہ زوینیہ

چاوه کانی وادیارہ دوشمنی کی خوینی یہ
تیری موژگانی بہ تیژی خہ نجہری قہ زوینیہ
قاتلو بی رحمہ ناحق قہ سدی جان و دل تہ کا
ناحقم مہ گرن موسولمانان کہ روحم پینیہ
حاجیبی سہ دجار بخوینی (لا تخف) گوئی نادہ می
تا لہ چاوی ئایہ تی (این المفرد) م خوینیہ
گہر دہ پرسی شو لہ بہرچی تا بہ یانی ناخہ ووم
دل بہ تومیدی نہ سیمہ چاوه پئی مزگینیہ
دل لہ بہ حری غہین و میمہ ساقیانی میم و بی
موتربیا چہنگو روبابی لیدہ دال و فی نیہ
مہروہ کو مہ جنون مہ میشہ چول و سہ حرا پے تہ کہم
دل بہ داغ و پر لہ حہ سرہت سہیر تہ کہم لہ یلی نیہ
وا لہ دوری تو پہ ریشانم سہ عاتی سہد کہرہت
روو تہ کہم بو ئاسمان چی بکہم خودا مہرگی نیہ
(صابری) بی چارہ زور موشتاہ بو گولزاری روت
خو بہ چاوی تو لہ من چاتر تہ زانی ری نیہ

هاته وه دل بهری

هاته وه دل بهری به شه و دزی به دوو چرایه وه
شوگری خودا به هاتنی قاپی دلم گرایه وه
به روی ئافتابه وه به چاوی نیمه خوابه وه
به جامی پیر شه رابه وه هات و خه و م زپایه وه
هات و به نامی سه رکه شی به چاپوکی و دل گه شی
غاره تی به سته ته رکه شی پوچی په وان گه پایه وه
له هاتو چون و مه تله بی مه پرسه مه یل و مه شره بی
مه سیحه دین و مه زه بی کیفایه ته برپایه وه
موژده درا به (صابری) تو ئه بی یه موسافیری
ئه شک و غوباری کافری له چاوو دل سپرایه وه

ئه ی یار خوٚ له من عاجز مه که

یاری من تویی خودا زامی دلم مه کولینه وه
خوٚ له من عاجز مه که دووباره مه مسوتینه وه
ئه م کوژی روو وهر ئه گیری یاری من حاشا ئه که ی
چی له موژگانت ئه که ی گشتی به گوشت و خوینه وه
دل رفین و سهف شکین و خوین رژین ئازا وهره
جان و دل برفینه سهف بشکینه خوین برژینه وه
تو که رویشتی به ده ستوری سروشکم دی له دووت
باوه پرت بی نووری چاوم جان و دل ئه توینه وه
ئاگری بهردایه ئیقلیمی بیابانی وجود
یاری (صابر) نایه تی "یا نار کونی" خوینه وه

قہدی یارم سہروی باغی جہنہ قہ

قہدی یارم سہروی باغی جہنہ تو نازادہیہ
تہ لہعتی مانہندی خووری زور لہ تیفو سادہیہ
چاوہ کانی دائیما مہستی شہراب و بادہیہ
بی بہ لابی یاخودا بو کوشتم نامادہیہ
مہرچی تی فکری پەریشان و نہ خوش و زامدار
دادو ماواری لہ زولم و جہوری ئہ و جہللادہیہ
سہد مہزار ئہ سفہندیارو روستہ می مازندہ ران
ماتہ مہیدان و سہری بی لہ ش کرا لہ م جادہیہ
مہرکەسی دہرسی لہ کن ئوستادی چاوی وەرگری
کہترین (طلاب) ی ئہ و ئوستادہ ناخر مادہیہ
بو (العجب) ئہ فسون گہرو چاپک سوارو سہف شکین
خەلکی حەیرانن لہ مہکرو نازی ئہ و شازادہیہ
"صابری" ئہ لہ تہ لای ئہ و چاوہ دہرسی خویندوہ
بوئہ وا سہریہ ستہ لہ م بہرقاپیہ بہم رادہیہ

گەر ده پرسی بوچی بی خهوم

گەر ده پرسی سه به بو حیکمه تی ئەم بی خهویییه
سه قهرو سوننه تی ئەو ماه رووه شه و رهویییه
حه ز نه که ی تی بگه یه ی له زه تی شه و بیداری
له مه مو له زه تی دونیا که جیایی نه وی یه
له شه پرو فیتنه یی نه فست مه به ئەمین وه کوو مار
له ملی مه رکه سی ئالا سه ری خووارو نه وی یه
تو که ئینسانی ته وه لاله له خووی حه یوانی
وانه بی تابیی شه یقانی له سه ر ئەم زه وی یه
له سه را زه وقی گونا مه له دلا حوی فسه ساد
ئەمه بو زوعفی دیانته چ ده لیلی قه وی یه
فلسی خیری به دوو سه د میننه ت نه به خشی هیشتا
به ئومیده له خودایه ک به ده ئەو مل قه وی یه
هونه رت ناوه ته سه ر ده سته وه عه بیت ژیریا
ده گه لته شه و ده فروشی ئەلیی خه سته وی یه
عه مه لی چاکه ی تو سیوه به کتو ئەی ژمیری
جه به لی عه یبو گونا مه ته به قی به دره وی یه
کوپی سووق ده گه لی مالی خه لیفه ی ئەفه وشت
قه سه می خووارو به ئەستیره وتی خه سته وی یه
راستی که س هونه رو عه یبی ته ماشا ناکا
ئەمه بو جه له وه یا شیخ حه سه نی به سه ره وی یه
(صابری) خاس نه وه تا عه یبی عه وام داپوشتی
عه ره بو رومیه یا کوردو عه جه م په له وه یه

خوا که عه قل و دینی داوه پیمان

ئە ی موسولمانان خودا بە م بئ شەرێک و تاکێه
روح و عه قل و دینی داپیمان نیهایه ی چاکێه
تا ئیتاعه ی پئ بکهین و تالیبی دنیا نه بین
کرده وه ی ئیمه غروری و غافیل و بئ باکیه
داری دنیا میوه هات و سبیری زه هراویه
خواردن و لی خه وتنی هه ردو و له بئ ئیدراکیه
فیکری سونمی خالیق و شوکرانی نیعمه تمان نیه
بویه دنیا حاسلی بو ئیمه هه ر غه مناکیه
خه وی غه فله ت هه ردو چاوی عیبره تی داپوشیه
تئ بگه شه و بوچی واتاریک و روژ روناکیه
خواردن و خه و بئ که مال و بئ شعوری کردوین
زه حمه ته خوا چاکی کا ئەم عیله ته زگ ماکیه
یاری خویمان کرده دوشمن باوه کوژمان کرده یار
ناخه له ف خویمان که بابی ئیمه ئاده م خاکیه
بو گونا می که ندمی ئاده م له جه ننه ت ده رکرا
با وجودی ئەو هه مو عیززو و یقارو پاکیه
تو که سه رتا پا وجودت غه رقی زولم و بیدعه ته
موسسه حقه ی جه ننه تی به م پاکیه به م چاکیه
عاقیبه ت (طوعا و کرها) گشتمان نابوود ئەکا
چونکه دنیا کرده وه ی هه ر کوشتن و سه فاکیه
تو که بابت گه ندمیکی خواردو خوالی خۆش نه بو
تو که بابت خۆش ئەوی (صابر) خه ساره ت ناکیه

روژمه لات

روژمه لات نه ستیره ونبو کویره چاوی شهب په پره
عوشره تی سیمرخو بازه شینی زاغ و سه رگه پره
له و مه قامه جوششی گریان و زاری عاشقه
بی ره و اجه ئاگری نه مرودو ئاوی باسه پره
من که تینوی دولبه رم ئاوی حیاتم بوچیه
دل زه عیفم که ی عیلاجم قهندو بادامی ته پره
اولا (تشخیص) دهر دو (بعد) ترکیبی ده و ا
وه رنه که ی راجه ی قهوی دهر بریته وه پشستی هه پره
نه سبابو علاماتی نه خوشی تی بگه ی
شهر به تی تو تیغی بران و مرض تربی ته پره
نه ی موده پریس تو له دهر سی عشق ته حسیلی بکه
تابه که ی (زید علی السطح) علی حهری جهره
معجزاتی مرسلینو موعظه ی اعلامی دین
زکریان زاکر ده گیری وه ک ته شیلو و فریره
یه عنی ئاگاداری دونیاو نه فسو شهیتان بن هه مو
خه سمی بابا تانه نه م دونه اماره و به د فسرره
نه و که سه نه حوالی عاشق تی ده گا شه و بی خه وه
لیوی وشکو په نگی زه ردو دائیما چاوی ته پره
حاشاله قهندو گول نه مړو بدا ته سکینی دل
چونکی من شه و تانه دلم مشتاقی عه نابی ته پره

نہی جوان

نہی جوان نہو بہدري حوسنه گہر ببینی شہو لہ خو
فیکری بیکری نازہنینو ماہ جہ مالت کھی دہبی
(حنظلي) دہستی بلورینت لہ شہ کەر خوشترہ
باستوقو حلوا بہ زہوقی جوینی تالت کھی دہبی
باعیسی ژینم ٹومیڈی وہ سلی تویہ بت گہمی
پیٹ بلیم سا بمکوڑہ خوینم حالالت کھی دہبی
گہرچی ٹومیڈی ویسالت قوہ تہ بو جانو دل
مہم ترازوی لہ زہتی شہرتی بہ تالت کھی دہبی
پادشاما (صابری) عومریکہ دہریانی دہکا
داخلی خدامہ کھی صفی نہ عال کھی دہبی
دولبہرہ مہستو فہ لہ ک کہرو بہختی شومت خہوتوہ
(صابری) نہ فعی شکاتو عہرزو حال کھی دہبی

دوری خودا و په یغه مبهری تاکه ی

موسولمانان له ریځه ی شه رعو دین دوری و بهری تاکه ی
حه یاو شهرمی بکن دوری خودا و په یغه مبهری تاکه ی
له شاری عوشره تا مهستی له بازاری ته مه ع چوستی
له خانه ی تا عه تا سستی میسالی سهرسهری تاکه ی
به زاهیر ره ننگی نه ییوبی به باتین جه نگو ئاشوبی
به سوره ت حه زره تی - موسی - به سه نعت سامری تاکه ی
ده مت ته سبیح و ته هلیله دلّت بازارپو ئوتیله
ته ریقی لای (محمد) بی به - عیسی - موشته ری تاکه ی
به روژ ته سبیح و سجاده به شه و ته دبیری سهر جاده
خه جالّه تی نه جیب زاده له ئیرسی - آب - بهری تاکه ی
له بی هوشیو سهر گهرمی له مه غروری و بی شهرمی
له دنیاوو قیامت بی خه بهر ئاخر شهرپی تاکه ی
به دهم سوږی به دلّ عاسی ته ریقی عامیو خاسی
له چوئی غه فله تا کاسی که روگا په روهری تاکه ی
له ته علیمی سواریدا جوان و چاپکی نه ماما
لغاوی نه سپی نه فستکه بلّی تن په روهری تاکه ی
به روژ مه ردی خوا ناسی به شه و جه رده ی دزو عاسی
وپو ناباوه پرو کاسی ره وشتی کافری تاکه ی
کوپپی نه فست له شیری دایکی دنیا بپروه (صابر)
له میوه و مهویباتی ره حمه تی ره حمان بهری تاکه ی

چاوی مہ ستت عالہ می مہ خمر کرد

نیگارا چاوی مہ ستت عالہ می گپرا بہ مہ خموری
وہم بہ و چاوہ بیمارہ شیفایی دہردو رہنجوری
شوعاعی شہمسی روخسارت شکستی دا بہ مانگو خور
بہ نوری حوسنی بیچونت کہ تو سہر تا قہدہم نوری
بہ ناہو شیوہن و سوژم بہ چاوی سورو ئالوژم
وہما ویرانہ خانہی دل نہما ئومیدی مہ عموری
کہدایی ئاستانت خوشترہ بو من لہ پاشایی
بہ ئومیدی کہ روژی پی بہ سہرما نیی و رابوری
وہرہ ئہی دل قہلادہی بہندہگی شامت لہ گہردنکہ
وہسیقہت تا نہبی زہحمہت قہبولتکہن بہ (مأموری)
لہ قہولو فیملی شہیتانی لہ خولق و خویی حہیوانی
موبہرابہ کہ ئینسانی چ نادانی و مہغروری
جہپاحتی دہرونی (صابری) ساپیژ ئہبی روژی
کہ تو دانئی ید ی بیضا لہ سہرسینہی وہکو توری

ویسالت

"یا طبیبی" نینتزارم - اتصال - ت کھی دهبی
زه هری دوری گوشتی شه هدر ویسالت کھی دهبی
شه که رو گول پیکه وه ته سکینی دهردی دل نه دا
روح که م ماچو جنیوی لیوی نالت کھی دهبی
له م شهوی ده یجوره هیجرو حالی سرکه ردانیه
پرته وی خورشیدی حوسنی بی میسالت کھی دهبی
شیوه نی شامی فیراقت بوته خوراکو خه وم
نینتزارم جه ژنه کھی سوبخی ویسالت کھی دهبی
بو گرومی روت و قوتی تالیبی موحتاجی روت
حاسلاتی عوشری خهرمانی جه مالت کھی دهبی
بو مه زهی مه ستانی چاوت میوه هاتی باغی روت
نه وپه رهی عیناب و سیوو پورته قالت کھی دهبی
موده تیکه تهیری دل چه پس و نه سیره بی خه تا
رستگاری داوی زولفو دانه خالت کھی دهبی
دل به داغو نینتیزارم دائیما دهسته وه دوعا
تو له نیو جه معی ره قیبان (انفصال) ت کھی دهبی
بی به لابی وه عده کانت سه دیه کی نایه ته جی
روح که م برها به پهیمانی به تالت کھی دهبی
(صابری) باری جه فا راکیشه بی دهنگو خه موش
تا جه فا کیش و ره زابی قیل و قالت کھی دهبی

نہ ماتی بو تہ داوی زامانم

نہ ماتی بو تہ داوی جہرگو دل سوتاو و برژاوی
دہمیکہ چاوہ پیمہ تو بہ سہریانا بکھی ناوی
رہ فیقانم مہ کن مہ نعم بہ رویہ یار سوتاوم
کہ سی ناگر لہ مائی بہ ردرا ناچار ئی ناوی
خیلاقی عادہ تہ قوریان کہ تو رہ حمی بہ من ناکی
بہ حالی رہم ئەکا عالم ببینن خانہ سوتاوی
بہ چاوی تو گہ یشتومہ بہ حالی جانبی مہرگم
لہ لام راحت ترہ سہ دجا ئەلیم ئەم ژینہ مہ ناوی
کہ رابوری بہ سہرما دامہ نی پاکت بے داراکا
نہوا ئالودہ بی ئەو دامہ نہ پاکت بہ خویناوی
دلہ تہ سکینی نایہ چاوی من فرمیسکی ناوہ سستی
مہ گہ روژی بہ چاوی مہرحمہ ت سہیرم بکھی تاوی
شکاتم لای حہ کیمی کردو گریاو پی و تم (صابر)
عیلاجی عاشیقان سہ برہ ئیتر دہرمانی پی ناوی

خوا ناسین

نهی دل نه گهر به راستی نیتاعه ی خودا نه که ی
موتابه عه ی شهریه ت حه زره ت مصطفی نه که ی
فه رزی خواو سوننه تی حه زره تی موسسته فا بکه
تصویری له داستانی ناده م و حه ووا نه که ی
نه گهر ناگر نه ماویه دل و نه بیته ماوی یه
(وما أدراك ماهیه) به ده ست و پی سه ما نه که ی
شه و به کللی زیکره وه تا به سه حه ر بیاره وه
گهر ته له بی خزائی مه راحیمی خودا نه که ی
سه ماوه ری ده رونی خو ت به ناری عه شق بیته جوش
شه کرو چایی حازه (صابری) گهر مه یلی چا نه که ی
نییه ت و حوسنی کرده وه فیکری نیهان و زیکری سر
وه رنه خودا به ته پلو ده ف ناخه له تی رییا نه که ی
یادی خودا نه گهر بی مه یلی گونا ه که ی نه که ی
دووری له ناهه ت و به لاهه لق و خودا ره زانه که ی
فیکری خودا ده لیلی تو زیکری زوبان کللی تو
رووبکه بابی مه رحه مه ت تا هونه ری په یا نه که ی
ژهنگ و غوباری قه لب و روو چلکی لباسی ده ست و پا
بشق بشق گهر ه وه سی مه جلیسی پادشا نه که ی
نه گهر شه وی (تفرج) ی بکه ی له سونعی کردگار
عه زیزی من له گورگی خه و میسالی مه پ هه پ نه که ی

خودا نہ زہر لہ حوسنی نیت و دلی بہ شہر نہ کا
چاکہ نیشانی خہ لک نہ دہی تو خراپہ ژیر پا نہ کہی
خہ شہیت و خہونی ذوالجلال عہ شق و حوی موسیٰ
تا نہ چہ قی لہ سینہ کہی موخالہ فہی مہوا نہ کہی
تیبگہ (عزمن قنع) لادہ لہ (ذل من طمع)
حاصل نہ کہی رہ زای حق، حق لہ بہ تال جودا نہ کہی
عہ شقت نہ گہر حہ قیقہ تہ مہ نالہ گہر شہ قیقہ تہ
وہرنہ مہ جاز و بیدعہ تہ (صابری) موی و مادہ کہی

نیشانی عاشق

نیشانی عاشقی وایہ کہ ساتی یاری لی ونبی
دہ بی دہر لہ حزہ نہ حوالی بہ سہد گونہ مولوہن بی
دلی پپ دہرد و رہنگی زہرد و لیوی وشک و چاوی تہ پ
سیا پۆش و جہفا تۆش و سہراپا غہرقی ناو خون بی
جہفا و لوتف و میجرو و ہسلی یار و شیوہن و شادی
لہ لای یہ کسان و دل و ہک خانہیی زہنبور کون کون بی
کہ دولبہر مات و روحم چوو کہ رویشٹ و دلی بر دم
نیتر جان و دلی بیچارہ چۆن نیسکان و ساکن بی
أطباء عاجزن بیشک لہ دہرمانی دلی "صابر"
نہ گہر لوقمان و جالینۆس نہرہستق یا فلاتون بی

پیری ناخر شہر

نہ لا، نہی پیری ناخر شہر، رہنسی قہوم و سہر خیل
مہتا کھی غافل و مہستی، لہ سہر تہخت وقہراوئلی ؟
شہوی گہنجی نہما، مہلہ لہ خہو، سہیریگہ ناوینہ
نہلی: نہی پیری نازیرہک، مہتا کھی خویی جامیلی ؟
نہجہل نامادہیہ، بۆ تہخت و تاراجت، چ عہقلیکہ ؟
خہریکی گرد و کوی مالی، سبہی بۆ خہلکی جیدئلی
لہ لات وایہ بہ شاپی دا نہ پۆی و پووت لہ مہقصودہ
وہللی پیکھی دزانہ، ناگہیہ مہقصودی خۆت.. وئلی !
تہماشاکہ، لہ پانی ئہرز و تہنگی چاوی دونیا دار
چ چاو برسین بہ جوتیار نہمر نہکەن، بۆ ریکہ ناکئلی ؟
زہمینی بی نیزاع و(منبت) و ئہعلا نہگہر مایی
سہری گونایہ ناوی ئہشکی چاوه جہرگہ ئہستئلی
کە زاربع مہردووم و بیلی موژہی فرمیسکی ئاوی بی
لہ ئہرزی روو ئیرہم پەیدا ئہکھی گہر بی فہر و فیلی
مہتا ماوی عیلاجی تۆشہی ریکھی قیامہت کە
چ لازم مال و مولکت بۆ کوپی ئہحمہق بہ جی بیلی
شہوی پیری وتی: (صابن) جوانی بی و ہفا رۆی
وتم: تۆش ئاخری عومرم نہبی رۆئی بہ جیمبئلی

سۆزی جهرگی سوتاو

کـه سـی مانه ندی په روانه نه سوتا بی په پ و بالی
له سۆزی جهرگی سوتاو و دلی من که ی نه بی حالی
خودا ته وفیق بدا وه ختی مه لایک دیته ته ختی دل
که تو قه لبته له شه پ و وه سوه سه ی شه یتان بکه ی خالی
نه گهر خالیس نه بی نیته به تاله زیکر و جهمعیه
به رهنگ نه یوب خاسیه ته به باطن خویی ده جالی
به رهنگ و روو برنجیکی له سه ر سینی بژدراوی
به تام و بوی دهر وونت تو زه خیره ی کون و بن چالی
ته ماشایه کی ریشته که حه یاو شهرمی له نیشته که
به ریش و عومر باپییری به نیش و فیکر منالی
نیت به سیه خوی غه فله ته سهرت خالیکه له وعه قله ته
مه تاکه ی هر له دوی نه فس و هوا نه و بال و عه ودالی
دل ره عد و مه ناسه م به رق و نه شکم سه یله دونیا پر
که تو تینا گه ی بی سپ نییه، کویر و که پ و لالی
له رستی خپوه تی تو عاله می شل بوو (تامل) که
له رهش ماری قیامت تا به که ی مه غروری رهش مالی
حه یاکه (صابری) نه فست بناسه خوا شوناسیکه
له په نجا تیپه پی عومرت له خوت و خوا نه بووی حالی

تیغی نه برؤی

ماه روو ده رکهوت و خورشیدی جیهان هاته کزی
شه کهر و مه نگوین له چه سرهت لیوی دوو لیویان گه زی
تیغی نه برؤی پۆسته مو به مرامی عاجز کردوه
تیری غه مزه ی چاوی دی سه عدی بنی وه قاص به زی
کئبو وا نه م شه و جیهان یه کسه به مامی روومه تی
عاسی و مه عسوم هه موو مانه ندی که تان دارزی
زوشت و ناشیرینه بۆ پاشای عادل جهرده یی
تۆ که سولتانی جیهانی چه یفه بۆ تۆ شـه و دزی
شه و که سولتانی خه یالت هاته سه ر ئیقلمی دل
پاله وانی له شـکری بیگانه پـشتی دابه زی
پیاوی چاکی خـزمه تی خه لکی نه که ی بۆ ئافه رین
تا بلئی زۆر موکریمو چالاک و چوست و گوریزی
تا جوانی و تاقهتت بوو مه یلی ده رویشیت نه بوو
ئیستا وا پیری له پی بۆ زیکر و تاعهت عاجزی
وهک په موو به رگی هه موو عاله م به خاسیهت بکه
قه تعی ریگه و دامه نی خه لکی مه که وهک داری زی
(صابری) تاکه ی له نه زم و شاعیری وازنایه نی
رووت له ئاواپی نییه، دائیم له چۆل و کـه لبه زی

له کن حوکمی قه دهر

له کن حوکمی قه دهر نه عجازی پیغه مبه ر نه بی چس بی
 له کن (شق القمر) سه د فته تحی وه ک خه یبه ر نه بی چس بی
 له کن (یا نار کونی) ناگری نه مروود گولزاره
 به رامبه ر (حیه تسعی) فته نی ساحیر نه بی چس بی
 له کن دهر که وتنی نه و شه معه عالم شوبهی په روانه
 که سووتان و نه لاین له م نیعمه ته خوشتر نه بی چس بی
 به موژده ی یه ک گولیکی جه نه تی حوسنی هه موو عالم
 نه گهر بیکه م به قوریانی سه با یه کسه ر نه بی چس بی
 له کن به دری جه مالی یار چ یاراییکه دهم به دری
 له نووری مانگ و خور یا خوسره وی خاوه ر نه بی چس بی
 به نایه ی "یا نار کونی" مه یلی بی دوزخ به هه شتیکه
 له جه نه ت دهر کرا ناده م به یه ک ساوه ر نه بی چس بی
 گولی روخسار و لیوی نال و دانه ی خال که بنوینی
 گول و له عل و وه نه وشه ی خاک و خول به سه ر نه بی چس بی
 نه گهر بینی سه با بینی له باغی جه نه تی حوسنی
 گولاب و میسک و بوی سونبل و عه نه ر نه بی چس بی
 له قه د و قامه تی شمشاد و عه رعه ر نه زم و حه یرانن
 له باریکی مه یانی عاقلان قاسر نه بی چس بی
 که یارم هات و روحم چو که رویش دل به دویا چو
 خودایه نیعمه تی له م ناموشو چاتر نه بی چس بی
 له کن نوخته ی دهمی عه قل و زوبان حه یران و بی نوتفه
 دهمی سپی خودایه دهم مه ده "صابر" نه بی چس بی

یاری شیرین له پ

تا له مه یلی تیگه یستم ییاری شیرین (لام، بی)
رووله دونیا وه ریگپری دیته (قاف و سین و هی)
تا قسه ی یاری له گه ل نه غیار نه که ی بیزاره لیت
تیگه ناکا نه ئاری (ری و حی و میم و تی)
(رحمه الله) گهر چی زور و بی شومار و واسیمه
جومله مه حروومن له جهننه ت (کاف و ئلف و فی و ری)
کافر و جومان له سه د شیخ و مه لا خوشتر نه وی
لائقه بو ئیمه حور و (بی و هی و شین و تی)
نه ی به مه شتی تو له سوئی کرده وه ی خوت غافل
خوی به د نه تباته قاپی (دال و واو زئی و خی)
دوزه خی پر ئاگر و دوویشک و ماری زه مردار
بو گونه کارانه (صابر) روژی (حی و شین و ری)

دهرحق به گه دا که ره مت بی

تا که ی دلی سه ودا زده بیماری غه مت بی
مه حروومی گولی باغی جه مالی ئیره مت بی
فهرموو که خه راجات و خه زینه ی دل و جانم
قوریانی سه ری ری و نیئاری قه ده مت بی
نوقسان نییه بو سه لته نه ت و شه و که تی شامی
دهرحق به گه دا مه رحه مه ت و یا که ره مت بی

ناحق نییه شه و تا به سه‌ه‌ر کافر و موسلیم

دیوانه و په‌روانه‌یی روخساری شه‌مت بی

(صابر) به‌سه‌ه‌ر دهر و غمی دل نایه‌ته ته‌حریر

ده‌ریا مه‌ره‌که‌ب داری جیهان گشت قه‌له‌مت بی

ناگری دوری به‌ریو له زه‌ل و پووش

جانا به‌خودا باوه‌پ نه‌که‌ی ناگری دوری

به‌ر بوو له زه‌ل و پووشی بیابانی سه‌بووری

حه‌یفه به‌قسه‌ی ناکه‌س و نه‌غیار عه‌زیم

خۆت عاجز نه‌که‌ی له‌م هه‌موو خزمانه نه‌بووری

ناکه‌س دپکه‌ رووی مه‌ده‌ری نه‌ی گولی ناسک

نه‌وه‌وره‌ نزیک‌ی مه‌که‌وه چونکه‌ تو خۆری

دودی نه‌فه‌سی سوفله‌ غم و دهر و به‌لایه

دوربی له‌ له‌شی نازکی تو عه‌ینی سلوری

وینه‌ی نییه‌ ناوینه‌ی حوسنت له‌ به‌شه‌ردا

خۆری سیفه‌ت و دولبه‌ر و بی عه‌یب و قسوری

تا توری دلم موحریره به‌و نووری جه‌بینه

(والله) له‌ دل مدا نییه‌ ئارام و سه‌بووری

سه‌رگه‌شته و شیواوه شه‌وی شیوه‌ی تو دی

(صابر) به‌یه‌قین تیگه‌ییوه کۆمه‌لی نووری

دهم بینہ دهم با نہ مرم

جانا له هه ناسه ی دهمه کهت بونی شفا تی
دهم بینہ دهم با نہ مرم خیرت ده گاتی
عومریکه به پوژوم و نه بوو جه ژنی - صیام - ی
به دب ختم و نه مدی له شه واه قدر و به راتی
که وتووه له بهر قاپیه کهت سائیلی رووت
شادمکه به ئیحسان و به ئینعام و زه کاتی
ئه و وه عده یه فهرمووته که چی ئیفات نه فهرموو
باوهر بکه ئه مجا له ده ستت ئه چمه شکاتی
تا نیو نه فهس ماوه قه دهم بینہ سهرینم
با بیته وه خانه ی به دهنم تازه حه یاتی
له و ساوه که فهرمووته شه وی دیم و نه هاتی
ئیواره گالارومه تا بادی سه باتی
جانا که خه یالی گولی حوسنت به دلا تی
وهک باده ی سه با وایه به سهر باغی گولا تی
تهنها له دلی من نییه ئه و باده به قوریان
زوره له هه موو مه مله کهت و شار و ولاتی
دوا گیانمه فهرموو قه دهمی بینہ سهرینم
با بیته له شی و شکه وه بو تازه حه یاتی
(صابری) که نه خۆش کهوتووهر ههر چاوی له رییه
تو بیی و شیفای دهردی ئه وی وای به دلا تی

صابری کھی شا ئی بی رۆئی

خودا له م شەوی دە یجورە کە ی پەیدا ئی بی رۆئی
له داوی زولفی رزگاری دلی شەیدا ئی بی رۆئی
به نامە ق کوشتمی ماوارە شامیدین موسلمانان
یە خە ی بگرن له جینگایە کە سێ ئە فشا ئی بی رۆئی
چ حاجەت غوسل و تە کفینە شە هیدی خە نجەری موزگان
کە چونکە حوجەتی بە و بەرگە وە ئە قوا ئی بی رۆئی
و تەم جەزنی ویسالت کە ی ئە بینم روحە کە م فەرموی
مە حالە تا له دەوری قە برە کە ت غە و غا ئی بی رۆئی
فە قیر و موستە حە قم چا وە پێی حیسە زە کاتی کم
بە فرموو سا بزائین (صابری) کە ی شا ئی بی رۆئی
برین و عیللە تی (صابر) مە گەر چایبێ تە وە وە قتی
موحەمە د شافیع وزاتی خودا پاشا ئی بی رۆئی

موغنائیسی چاوت

ئەى به سورهت نوور به خشى ئافتاب و كهوكه بى
وهى به لیوانى مه سیح ئاسا شیفا به خشى ته بى
چاوه كانت مه سستی نازه یا له خه وه ئساوه یا
مه سستی مه ی یا خوین رزانی عاشیقانه مه تله بى
حه یدهرى چاوت به زولفقارى ئەبرۆ ئەى سه نه م
خه ییهرى دلمى له بن هیناوه شار و مه کته بى
تا به موغنائیسی چاوت ئاستى دل جهزب ئەكه ی
روحى عالم په په کایه تۆ میسالى كه هره بى
کاشكى من نامو نیشانى تۆم ئەزانی ماه روو
تۆ كه شازاده ی عه جه م یا کورد و رۆم و عاره بى
خۆ به روو ترشى له تۆ دوور تاكه وم ئەى خوب روو
وهك مه گهس سه د جار ده رمكه ی دیمه وه شیرین له بى
بى به لابی سه رفى سرکه ی رووت ئەكه ی بۆ ئاشنا
رووبه پووى بیگانه وهك (ئه سكه نجه بین) خوش مه شره بى
تا مه ناسه م عه رز و حسالى دل نه باته به رده مى
كه ی عیلاجى زوعفى قه لبى من ئەكا غونچه ی له بى
بۆ گروهى عاشیقان نابى له مه ولا راحه تى
تا به دوو جه للا ده وه تۆ حاکمى ئەم شاره بى
(صابرى) ئازا سه رى ته سلیم له بهر پیتی دابنى
تا له سایه ی یاره وه رۆژى به ساحیب به هره بى

مەرکەسی تالبی یارە با وەکو پەرمانەبی

مەرکەسی تالبی شەمعی تەلەتی جانانەبی
 شەو ئەبی خولق و رەوشت و سەنعەتی پەرمانە بی
 با دل و جەرگی بە خەنجەر پارە پارە و قیمەکن
 دەنگی ناخ و ئۆنی نایە چا نییە گەر وانی بی
 ئیشتەالی ناگری دل ئەو دەمە ئەکوژیتەو
 دائیرە ی دل خەیمە گاه و تەختی ئەو سولتانه بی
 مەست و مەدەووشی لایقا چی بکا لە دونیای بی بەقا
 مەر دەبی دیوانە دائیم بی لیباس و خانەبی
 موک و مال و مەرته بەی دونیای دونی بۆ چییە
 شەو دەبی مەجنونی زولفی لەیل و رۆژ بی خانە بی
 عەشقی یار و حووبی دنیا مەردوو (ضد) ی یەکتەرن
 گەر دلارامت ئەوی با ماسیوا بیگانەبی
 مەرکەسی مەجنونی لەیلا بی چ باکی تەعنەیه
 لازمە مەرچی بکا نا لایق و شیتانە بی
 ناوی مەجنون ناگری بەردایە دل ناحەق نییە
 مەن وجودم ماسی و ئەشکم وەکو رۆخانە بی^(۱)
 حەققە شەو گریان و نالینم بە چاوی سوورەو
 چونکە ئەنجامی عروسی عادیە سوورا نەبی
 پایزە و عالەم لە تەعمیراتی نەقشی خانەیه
 عاشقی رووت مەرەکانی کەپری تاوستانەبی

۱ - رۆخانە روبریکە کەوتۆتە رۆژمەلاتی شەڕیجەو لە نزیک شارەدیتی قادر کەرەمە.

شادییہ جہڑنہ مہموو عالہم بہ بہرگی تازہوہ
دوور لہ بالات تا بہکھی بہرگم رہش و زستانہ بی
دہستی بؤ گیرفانی مینا تاکو ژیرم کاتہوہ
من مہنوم مہلسا سہرم قوربانی تہو گیرفانہ بی
پیای عاقل گفتوگوی بی مودہ ناکا موتلقاً
مہست تہبی رفتار و تہواری مہموو مہستانہ بی
(صابری) پیر بووی خہوی غفلت لہ چاوت دہرنہچو
کوا حہکیمی واقیفی تہم عیلات و دہرمانہ بی

نہ خوشی چاوت

نہ خوشی چاوی بیمار ت مہتاکی ئینتیزارت بی
سہری تہ سلیمی دائیم بہردہ بازی ری گوزارت بی
لہ شوکری شہو کہ تو شامی خودا پیتی عہ تا فہرمو
دہبی فیکر و مہشورہتی بی نہوایان و مہژارت بی
(صبا) بیئی تہ گہر بیئی لہ باغی جہننہتی حوسنی
سہر و جان و دلم قوربان و شاباش و (نثار) ت بی
دہمیکہ دہس بہ جان و چاو لہ جام ساقیا فہرمو
کہ بگرہ و بہردہ جان و جام و مہر خیرہ بہ کارت بی
تہ گہر چی حوسنی تو موستہ غنی نییہ تہمما زہرہر نادا
مہزارانی و ہکو (صابر) بولبولی لالہ زارت بی

نہ گھر عاشق دلی زاماری چاوی بی

نہ گھر عاشق دلی زاماری تیری چاوی دولہر بی
نہ بی جوشی دل و سینہی ہمیشہ وہک سہ ماوہر بی
برین و عیللہ تی دوری بہ نووسین ٹینتہای نائی
مہ لائیک کاتب و دہریا مہرہ کب چہ رخ دہ فتر بی
بہ ناوی کہوسہر و زہ مزہم شہرارہی سینہ نابی کہم
بہ نہ حوالم (وراء الظہر) ہ کہی مہیدانی مہ حشر بی
وہرہ تو تہرکی لہ زہ تہ کہ قبولی فہ قر و زیلہ تہ
تہ ماشای نور و عیزہ تہ کہ جیہانت بؤ موسہ خہر بی
(صبا) بؤنی غوباری باغی روی و خاکی پی ہیٹا
نہ بی چاوم منوہریی دہ ماغی دل موعتہ بہر بی
بزانہ لہ زہ تی تہرکی لہ زائیز لہ زہ تی دونیا
قہ ببول ناکہی نہ گہر چی روی زہوی مہ نگوین و شہ کہر بی
کہ سی دہ رویش و قانعی بی دلی پرفیکری سانعی بی
چ دہ ربہ ستہ بہرہ و لیفہی زہ مین و چہرخی (أخضر) بی
بہ جہدہ تہرکی نہ فسانی بہ دہس نایہ بہ ئاسانی
بہ تہ ئیداتی رہ بانی مہ گہر (صابر) موزہ فہر بی
وتم تا کہی بہ چاوی سوورہ وہ مہر ٹینتیزارت بم
وتی: شیوہ نکہ تا روئی لہ کونجی سینہ جان دہریی
برادہر تہرکی نہ فسانی بہ دہس نایہ بہ ئاسانی
مہ گہر زیگری دہم و دل (صابری) "اللہ اکبر" بی

همو ساتی های نه یادم

له بهر دهر د و غه می عه شقت نه ما ئاسایشم ساتی
له یادی تو زیاتر نایسته فیکرم خه یالاتی
له زهوق و له زهتی جه ور و جه فایی تو (جزاك الله)
به غهیره ز جان و دل قوریانی تو نیمه موکافاتی
نه ئاگاداری دهس نویژم نه بانگ و قامهت و نویژم
دهمی مهست ودهمی گیزم که هر له حزه به حالاتی
مواعیدی عه قیمت گهرچی قهت نایه به جی نه مما
همیشه چاوه پیمه کی ده بی عیدی مولاقاتی
گه لی دهر د و نه مات و ماتم و جه ور و جه فام تووش مات
له ریگه ی عه شقی چاوی دولبه رم قهت تووش نه بووم هاتی
چ بی بـاکی له ئامی کوشته گانی بی خه تا روژی
ده کـه ی سه د قه تلی ناحق بی (شهود الحال) و نیسباتی
که تو هاتیت و روحم چووکـه رویشتی دلت بر دم
نیتـر بـوچی بـکا (صابر) ته مه نناو مونا جاتی

بہ شامی زولف و نہ بروی

بہ شامی زولف و نہ بروی ہیلالی
دیارہ سوبجہ کہی جہ ژنی ویسالی
لہ کن دہرکہ وتنی باغی جہ مالی
دلی من بولبولی ماہی جہ مالی
بہ رووی ئافتاب و لیوی ئالی
سہنای زولفی بکہم یا وہ سفی خالی
نہ گہر چی سورہ تہن دورم بہ معنا
لہ من نزدیکہ سولتانی خہ یالی
خودایہ کہس نہ بی تووشی غہ می من
کہ خہ لکی پیی بلین کافر بہ حالی
بہ شہ و تا روژ مہر گریانہ پیشہم
نہ ہاتی و پیم بلئی بوچی ئہ نالی
نہ گہر خوی بمکوژی پیم خوشہ ئہ مہما
رہ قیبیش بو نہ ہاتیم ہاتہ پالی
بہ دہستی خوی خوینیشم برپڑی
نہ لیم و ہک شیر ی بہر دایک حہ لالی
نہ مامی قامہ تی غایہ ت بلندہ
دہسم ناگاتہ سیو و پورتوقالی
خودایہ تو دہمی (صابر) شیرینکہ
مہموو عومرم بہ زایع چو بہ تالی

ئەبى مېرى بەر سېبەر

مەخۇ ئەبى مېرى تەن پەرور کەباب و کالەکی پردی
مەخۇ ئەبى مېرى بەر سېبەر وەکو شامی تەپیو بوردی
ئەلا ئەبى مېرى بىّ حاسلّ لە کن خۆت ئاقل و وردی
خەجالەت بىّ ھەموو رەنجت قوسوری خۆتە بابردی
سەنەبى عومرت لـ ھەشتا تێپەری و غافلی ھیشتا
کە تۆفانی ئەجەل ئەرز و سەمای شیوان و ھاوردی
لە ھەشتا تێپەری عومرت قیامت نایەتە فکرت
جووین و غەیبەتە زیکرت پیاوی زیرەکو وردی
گرومی ئەوەلین رابورن و ئیمەش ئەچین ئاخەر
ئەگەر چی من تەپۆلکەم تۆ لە چاوی من وەکو گردی
سەر و ریشت بوو پەمبو سەراپا عومری تۆ غەم بوو
موسلمانیت ھەموو دەم بوو پەشیمانی و روو زەردی
ئەگەر چی من فەقیری شار و تۆ سولتانی دەورانى
بە ھەر حالّی کە من مردم لـ ناکاوا ئەتۆش مردی
ئەگەر یارانى رابردوو بە خێر بێنیتە یاد ئەمەپۆ
بە خێر یادت ئەکەن خەلکی سببە و دوێکە رابوردی
عەبا و جوبەبى سبى و ساف و کەواى زەردت موبارەك بىّ
بە سوورەت شەکەرى ئەمما بەتام و پەنگ گۆگردی
زەمانى زوھد و پارێزکردن و تەوبەبە (صابر)
ئەگەر شیخی عەرەب یاخود رەئیسى تائیفەى کوردی
چیبە دنیا زمستانە _ آجل - ؟ بورەفت و بارانە
لە ھەوری قیبلەو (صابر) بە توندی ھات و ھاوردی

تیکه لکشی کوردی و تورکی

کئی بوو و تیری مه وادا خه لکی کوشت و پیکه نی
الله سیور سز موسلمانله نه ده ر بو نه رمه نی
کئیه سهیری کرد و روحم چوو وتی : نه ی موشتیری
دورمه بو قاپوده بوندن بویله اویلدرم سنی
کئیه به چای له حزه یه سه د گونه ئازارم ئه دا
قاشلرندن یه ک گويزهل یوز بیک علاج ویردی بنی
چای شه مباری دلی عالم به جاری (صید) ئه کا
قالمادی بیر ماعدا زولفی سیاهن ئه یه نی
چای دینی عالمه وه ریانته گیتی (لاجرم)
بیلیمور نه وعی به شهر بو مه کرنی رنگ و فه نی
مه وری زولفی نایه سه ر خورشیدی حوسنی (ناه ناه)
سه ن که اوندن باشقه بو دونیاده یوقدر روشه نی
پئی وتم: مه لسه برؤ با میری سه رپر بانگ نه که م
بن دیدم چاغر گوزهل تهرک ایده مه م بو مه سکه نی
کئیه نه و سولتانه وا عالم به حوسنی نه و نه زی
بهر گیرشمه ایله نه چه بیک (صابری) ایلر غنی

چہتہ و پۆلیس

(لہ کانی یاخی بوونی عہ شائیرہ کوردہ کان ئەم چەند شیعەرە ی فەرماموہ ١٣٤٤ ک = ١٩٢٤ ز)

(١١٧/٤ - ٢٢١/١)

ئومەرا کافر و سادات و موسلمان چەتە بۆ
قور و بۆیاغی دوو عالەم بە سەر ئەم میللەتە بۆ
چونکە پۆلیس و چەتە دوژمنی دین و مالن
ئوسەرا با ئیشی ئەم دەردی سەر و زیللەتە بۆ
ئەم ئەلێ گۆشتی فروجم ئەوێ بۆ قاوەلتی
ئەو ئەلێ شیوی شەوم مەرگە ی گیسکە قوتە بۆ
لە ولاتی کە گوزەرگامی چەتە و پۆلیسە
موختەسەر کەس نییە بۆ وەسوەسە و خت ختە بۆ
بە دوو سۆ سالی تری - نانی رەعییەت ئەپری
ئەگەر ئەم عالەمە لەم حالەت و وەزعییەتە بۆ
نەبزی فەللاح لە بەر بۆ گەنمی جەوجەوییە
پۆلیس و چەتە ئالیکێ ئەوێ گەرچی بە دوو قیمەتە بۆ
زەخیرە ی فەلاح گەر دوو سۆ باری مابۆ
باوەرم نایە بەشی لانیحە و مەزبەتە بۆ

(صابر) ئەم میحنەت و ئەحوالە جەزای ئەعمالە

حەزەرت لەم مەرەزە پێ دەرد و عیللەتە بۆ

مەزبەتە بۆ جەنابی حەق

(لە پاش مەلیک شیخ مەحمودی نەمر ئەم پێنج خشتەگییە داناو، لە سالی

١٣٤٤ک = ١٩٢٣ز که ئەو کاتە شیخی نەمر مەلیکی کوردستان بوو.)

لە موسلمانەوه بۆ جەنابی حەق مەزبەتەبی

چ ره‌وای حەقە عەدو حاکمی ئەم میلله‌تەبی

مەلیک و سەید و بەگزادە، فیرار و چەتەبی !

فوقه‌را و ئوسه‌را هەر بەشی ئەم زیللەتەبی

عوله‌ماو قازی هەم موفتی ئەم بیدعەتەبی

لە سوله‌یمانی و کەرکوک و ولاتی کفری^(١)

نووری چاوانی ئەگەر تابیی زوڵم و کوفری

وهرنه‌ وه‌ك (جەعفەری تەیار) بە بالیش بفری

بە خودا بیھونەر و زوشت و لە خانەئێ سفری

تا فه‌له‌ك سالاری ئەم کۆمەڵ و جەمعیه‌تە بی

^١ - سلیمانی، کەرکوک، کفری : سلیمانی و کەرکوک دوشاری گەورە کوردستان.

کفری : قەزایەکی سەر بە کەرکوک، دەکەوتتە نیوان خانەقین و خورماتوو،

(صلاحیە) شێ پێ دەوترێ، لە دوو رێیانی نیوان خورماتوو سلیمان بەگەوه دەچیتە کفری،

(١٣١) کیلۆمەتر لە کەرکوکەوە دوورە کەوتۆتە بەشی رۆژمەڵاتی باشوورەوە.

ئەم غەم و نەگبەتە چەوتی رەوشت و ئیقبالە

چونکە ئەم عالەمە ئیفوا بووہ عالەم (ضالە) ..

عسولەما و سولەحا تالبی گەنج و مالە

شکی تیدا نییە ئەم دەردە جەزای ئەعمالە

یا خودا ئاخیری ئەم مەبەت و دەزەعیەتەبی

تاقمی گەرچی نیزاعیانە لە سەر ئیستقلال

ناویان دەرچووہ بی چارە بە سوونی ئیستعمال

چونکە بی پاردەن ئەگەر لیرە بکەن (ایستحصال)

لە کەنم وایە بە تەیارە دەکەن (استدلال)

ئەم نییەتە چاترە عالەم لە سەر ئەو نیەتە بی

دین و ئیمانی مەموو دەولەت و میللەت پارە

مەنشأ و مۆرسی ئەنواعی موزیللەت پارە

جیبیە دەرمانی غەم و میحنەت و عیللەت پارە

مەسقلی قووەی ئیدراکی دلت پارە

(صابری) لۆرتە ئەگەر واقیفی ئەم حیکمەتەبی

یاری من توراوه

موده تیکه ئینتیزارم بهم تهنی بیماروه
بهم دلای پر حسرت و دهر و غم و ئازاره وه
ئهی ره فیکانم عیلاجی بیته ئهم ماواره وه
یاری من توراوه مه متی چوو به لای ئه غیاره وه
چاری تلیاکی بکه ن دل بوو به گازی ماره وه

کهی ده پرسی حالی دهردی عاشقی زار و مه لول
نال نالی عاشقانت که ی ده گاته گوی قه بوول...؟
خانه بیزارم جنونم دائیما مائیل به چۆل..
(امشی میلاً عد مریضاً) بیته جی ئهمری ره سول
ئهمری حق دینم به جی تویی خودا بمشاره وه

وا بریندارم به تیری چاوی (مازاغ البصر)
بو ته داوی سه د که لوقمانی زه مانم بیته سه ر
بو عیلاجم عاجزه ره د نا کرئ حوکمی قه دهر
مه ر ده بی مه جنون و شه یدابم له کیتو و ده شت و دهر
نیم به تهنگی میجنه ت و زنجیری عیب و عاره وه

تو خودا ئهی دولبه ری تهن ناسک و گهردن بلور
خوا له چاوی به دبه دورت کا له من خۆت مه گره دوور
وا له چاوم دی له دووری تو سروشکی زهر و سور

تو به سەر ئەم بەندە ی بێ چاره دا ناکە ی عبور
تا بەکە ی ئەم ئاوه لەم سەرچاوه بێتە خواره وه

عاقڵان چیتان به سەر سەحرانیشینی شیتە وه

خۆ به بێ حیکمەت نییه له و دەشتە وا ئەخولیتە وه

ئەلبەتە مه جنوونی لە یالایه که ئەیدۆزیتە وه

یا دلی تۆراوه سەرگەردانه ئەیهینیتە وه

حاسلی بێ سڤ نییه تو چیت به سەر ئەسراره وه

شەو له تاوی ناگری دووری خەوم لی ناکە وێ

پادشاهی سەر زەمینم پێی ببەخشن نامە وێ

غەیری ئەو جیگایه وا ته شریفی یارم وا لە وێ

وه سلی ئەو بۆ من موویه سەر بێ به کامی دل شە وێ

چیم به سەر (جنات تجري تحتها الأنهار) وه

من که تان ئاسابه شەوقی حوسنت ئە ی به در ی مونیر

گەرچی سووتاوم له ئازاری بـرین ناکەم نه فیر

سەد مه زاران عاشقی وهك (صابری) روت و فه قیر

تەیری دلایان بو به داوی زولفەکانی تو ئەسیر

تو که دانه ی خال ئەنێی به و روومه تی مەهپاره وه

پینج خشته کی

به نووری لامیمی حوسنت

به نووری لامیمی حوسنت که نووری عهینی لاهوته
شوعاع و نووری میهر و ماه هه موو شانامه ی رووته
به روژ و شه و که ناموشق نه که ن له م مولکی ناسوته
(شمس) سوتاوی روخسار و (قمر) شیتاوی گیسوته
نه این که میهر و ماه نه رز و سه ما فهرانبه ری رووته

مه لائیک وا به فهرانی خودا دائیم نه که ن ته قدیس
مه موویان سه جده یان میتاوه ته بهر تو (سوی ابلیس)
له زومره ی نه نبیا عالی مه قامن عیسا و ئیدریس
به نایه ی موسحه فی رووته نه که ن ته حسیل و هه م ته دریس
که شاری عیلمی تو قاپی (أسدالله) به فهرمووته

فتوحاتی (علی) و روستم و به هرامی تیر نه نداز
که شوره تیان هه تا دونیا بمینی هه ر ئه دا ئاوان
نه که رقه وسی برو یا تیری موژگانت بکه ی ئیبراز
هه موو ته رکی سیلاح و چه که نه که ن نه ی ساحیبی ئیعباز
به چاوی تو (کلیم الله) غولامی چاوی جادووته

(بحمد الله) حبیب الله که (فخر المرسلین) ی تو
خودا جبریلی کرده حامیلی وه حی و نه مینی تو
که روحی کائنات و (رحمه للعالمین) ی تو
سوله یمان و سکه ندهر خاتمه می ژیری نوگینی تو
سه لاتین و نه میر و شاه نه سیری دهست و بازووته

گرومی نه نبیا ته فصیلیان نه ختی نه که م (مجمل)

که (أفضل) یان (أولوا العزم) و کوتب ساحبین و مورسهل
مه موو په روانه ی شه معی جه مال و دیده بی نه که هل
نیتر با موخته سهر بی هره که فهرموویانه (قل و دل)
نه مینی وهی مونه زهل دا غرداری خالی هیندوته

به نووری مامی روخسارت شهوی ده یجوور روونا که
به غه مزه ی چاوی خون خوارت که وا خوین ریژ و چالا که
سبه ینانی نه خوخی چاوی بیمار ت ته ماشاکه
که تو نووری وهره توری دلم مه حوی (تجلا) که
که نوورت ناگری سوزانه (صابر) شوبهی بارووته

یه قینم وایه روحم تو فریشته ی یا پهری زاده ی
که چونکه نه وعی ئینسان پیر نه بن تو نه وهخت و ساده ی
نه خوشم پیتم عه تاکه جوته عینابی له بی ساده ی
نه گهر چی لوتفی مه حزه روومه تی خوتم نیشان ناده ی
ده زانی ناگری سوزانه (صابر) شوبهی بارووته

وهره (صابر) نه گهر عه شق و مورادت شامي له ولاکه
 ته ریکی شهرع و دین بگره له مه ولا روو له مه ولاکه
 مه چو نه ولاوه نه ولا^(۱) وایه بی ته دبیری نه ملاکه
 که دنیا جیفه یه هر گیز مه چو نه زیکی نه ولاکه
 که سی نالاهه له ولاکه گالو و پیس و نابووتنه

چوار غشته کی په کانه

ساقی وهره مهربانه به نای که نه نگوری
 نیحسانه که بکوژینه وه ناگری دوری
 موتر به خودا له شکری غم تاقه تی بر دم
 ره حمی بکه بیپینه ره وه تالانی سه بووری

له کوئی بینم ته بیبی مه لحه می زامی دلی پی بی
 له کوئی بینم حه بیبی حال زان نالینی کوئی لی بی
 له کوئی بینم نه سیمی مه حره می گولزاری له یلی بی
 خودایه قادری ره حمی بکه ی نه م کاره هر سی بی

په ریشان و بریندارم له دهر گامی تو که وتوومه
 نه هاتی پی بنییه سهر سهرم چن به خته که م شومه
 نه زانم مه شره بت جانا له سهر نازاری مه زلومه
 جه فاو جه ورت له نافاتا هه موو مه شهورو مه علومه

۱ - نه سله که ی اول وایه، واته چاکتر وایه ته دبیری لای قیامت بکه ی وریکه ی نیسلامه تی بگری

به بی ره حمی و جه لادی نه که ی قه سدی دل و جانم
ده می تیغت له گوشتم تیپه پی وا گه ییه ئیسقام
مه گه ر لوقمانی چاوانت بـ کا تیماری زامانم..
به چاوی تو بریندارم به زولفانت په ریشانم

له بهر ده رگامی تو قـ وربان زه مانیکه نه نالینم
نه ماتی بـ خودا روژی قه دهم بیتیت به نالینم
به چاوی سووره وه هر ئینتیزاری خاکی نه علینم
بفرموو به لکو رووناکی په یاکا نووری عهینیم

نه چوته مه دره سه ی رحم و وه فا نه یخویندوه ده رسی
مه موو دیناری نالینت له کن نه وکه ی نه کا فلسی
خودا به ختی نه خوش و خمر گرانم که ی له خمر مه لسی
نه بی تو موشکیله ی (صابر) به ره حمه ت حال بکه ی مه رسی

به دل تیمارکه

مه وای وهیشومه ی مه یله کس دلداری
مه زره عی شادیم فهوتان وهیه ک جار
قازانج غمه له گه ل سه رمایه
ئیتر چ باکم گه رما و سه رمایه
غم له جیی خوشی نایب مه نابه
عوشه تم مودام باده و شه رابه
موتربا له چاو منت که وتبی
مه قامی بلی که س نه ژنه وتبی
غم بی حیساب و سهر و سامانه
سه داکه ت شیفای دهر دو زامانه
به دل تیمارکه زامی بیماری
له و دهم و مه قام و ره حمه ت ده باری
زامار حه ربه ی موژه ی دلداری
بویه و مودام دیده خون ببارم
مه گه ر برینم وه ختی سارپژیی
من و یار ئیتر نه که س نه خویش بی
نه ی به خته، تاوی بده وه چاودا
نه و سۆسکه ی دل خنکا له داودا
ره حمیکه به حال گرانی دهر دم
به رهنگی زهر د و مه ناسه ی سه ردم
یا من به د به ختم یا یار بیزاره
وا ره نگم خه زان نه شکم به هاره

شیواوم ویتھی قہیسی عامیری

ناوم (نہ جمہ دین) لہ قہب (صابری)

نہ خوشی باتین ئہ گہر زامیر بی

مہ سلہحت وایہ بہ ندہ (صابر) بی

جہان و جہور

(صابری ئہم پارچہ شیعری بہ شیوہ زاری مہ ورامی وتوہ)

مہ وای ویشومہی مہیلہ کھی دلدار

مہ زہعہی شادیم فہوتان وہیہ ک جار

خصوصاً جہا و جہور روزگار

گرہ و بہر دہ و جہبی مہیلی یار

دل چ قہید غہم ئازاد نمہ بق

دہروازہی شادی گوشاد نمہ بق

تا ئوردوی شادی وہ سلہ کھی ئازیز

ماوای سوپای غہم نہ کھر و نا چیز

با دل وہ حہربہی موژگان دلدار

ناوہر زامی چہم نہ بو خونبار

سا بہختہ ئاوی بدو وہ چہمدا

با تابور غہم بدو وہ مہمدا

ئہی بہخت و زہمان ئہی جہور و ستہم

مہینہت و جہفا، غہم وہ بان غہم

یا رہب وہ حاجات رہسول ئہ کرہم

یاران ویتھی من نہ وینان وہ چہم

په شیوم وینهی قهیس عامیری

ناوم (نه جمه دین) له قه ب (صابری)

(یا مـالك الملك ستار العیوب)

وه نه م بیه خشی سه بره که ی نه یوب

یا دلای غه مگین وه وینهی به عقوی

ناخری روژی بگم به مه تلوب

به جاه نایه ی (سبع المثنی)

شادمکه ی وینهی پیری که نه نغانی

(صابری) نه خوش بی دهوا و ته بیب

سه برکه (ضرب الحبيب زیب)

سە فەر بەر ۱۳۳۶ ک

له تاریخی مه زار و سی ۳ سە د و سی وشه ش که مه شهوره

سه فەر بهر چوو گرانی مات و شیوا شار و مه عموره

که لی شاه و نه میر و قازی و موفتی که سوورگون بوون

که لی زه نگین و حاجی ناعیلاج موحتاجی هاموون بوون

بزانن ماده ری دنیا که مه مکی نایه ده م زاتی..

که سه د حه ولیش بژی، حه ولیش بدا حه ولیکی ناداتی

منیشی وا زه بوون و عاجز و رووت کرده وه "گیتی"

نه پاردی مالی مه پ بزیتون شو بی وه فا گیتی

که روت و سوکی کردم، مه قسه دی و ابو که بمهائی
 به شاخ و دهر به نی (دیلژه) دا بمدا، وه یا (خاوی)^(۱)
 له سایه ی لوتف و ئیحسانی خودا و هیمه تی پیری
 له زهر به ی قیفی چه رخی بی سه روپا نه مدی ته ئسیری
 عه جهب قوتبی عه جهب پیری که ناوی (شیخ) رهزا سووره^(۲)
 مه قام و مه رقه دی دیلژه یه مه علوم و مه شهوره
 زیاره ت گاهی خاس و عامه نه زدی عالم و عامی
 که رامات و مه قاماتی میسالی شیخی بوستامی
 (فیوضات) ی (ضریح) ناشکار (أظهر من الشمس)
 (لدى التحقيق أوقات) ی فسولی نه ربه ع و خه مس
 که داعی سالی قاتی چوومه دهرگا و مه رقه دی پاکی
 دلی ته نگم موفه پرح بوو نه ما ئاساری غه مناکی
 له پاش فاتحه خوانی و زیاره ت کردن و ته عزیم
 وتم یا شیخ (رهزا) سا هیمه تی شیعرم بکه ی ته علیم
 (بحمد الله) ئیتر له و ساوه کارم شیعر دانانه
 که سی میوانی سولتانه چ باکی ئاوه یا نانه

۱- دیلژه: گوندیکه به قه د پالی دهر به ند ئاوداره وه، سه ربه ناحیه ی قه ره داغه،
 خاوی: گوندیکه نزیک دیلژه.

۲- شیخ رهزای دیلژه: کوپی گه وری شیخ ئیسماعیل ولبانیه، ئه و بنیاد نه ری
 گوندی دیلژه یه و مزگوت و ته کیه ی گه وری تیدا دروست ده کات، که راماتی
 نللی لئ ده گینه وه، له سالی (۱۷۷۰) له دیلژه وه فات ده کات و مه رله وئ به
 خاک ده سپردری.

غەزەل کۆتاکە ی مەنزومە ی درێژ نەختی مەلەل دینی
مەبادا کەس لە بەیتی تۆ عەقیدە ی ئەو خەلەل بینی
کە لە زاتی لە زاتی شیخی دی زاتی شکا بۆیە
کە ساحیب زاتە "صابر" مەرۆکە کو توتی سوخەن گوێیە

سالی ١٣٣٧ك

بە تەقدیری خودا سالی سەفەر بەرک کە مەشهورە
بە جاری عەلەمی شێوا وەکو مەنگی بدا پـورە
جیهاد دەسپێکرا ئینگلیزو عوسمانیلی بە شەرھاتن
بە گوللە ی تۆپ و تەیارە تەلەف بوو شار و مەعمورە
گرانی کەوتە نێو مەخلوق و ئینگلیزەمات و رومی چو
نمونە ی حەشرە نەفسی نەفسی یە ئینسان کە مەخمورە
بزانن ئەم خەوشانە جەزای ئەعمالی خۆمانە
کە بیزارین مەمو لەم قاعیدە و قانون و دەستورە
وەگەر نەمەردی سەحرای چ باکی زەلزلەلە ی ئەرزە
کە رووت و قووتی دەریای لە ترسی جەردەو دەورە
ئەگەر تۆ سەلح و چاکی لە شەپ و فیتنە بی باکی
وەگەر نە تالعی دونیا بە تاراجی تۆ مەئموورە
دەروونت پڕ لە حووبی مالە وەك دووکانی حەلوچی
کە میشتی فیتنە لێت ئالاوە کردە ی خۆتە مەعزورە
خراپیت ناگری دونیا وەتوش مەگرە خراپی ئەو
خراپی خۆتە وا خانەت خراپ و مەحو و خاپورە

له قهول و فیعلی عالم دهم مده "صابر" به نیکو به د
نه گهر غه دار و بی دینه نه گهر مسکین و مه غدووره
وهره "صابر" ره زابه خوت نه زانی رزق مه قسمه
که ناغا ئوجره تی کهم دا بزانه عه یبی مه ز دووره
له چاوم بزر بوو

وا له چاوم بزر بوو روی (یاو نه لف و ری)
شه و له خه و مایوس و چاوو دل له (صادو بی و ری)
سه برو ئارام نه ماوه (واو، قاف، نه لف، ری)
خا نه بیزارو زه بونم شبیهی (شین و بی و تی)
زامداری تیری چاوی (دال و لام و بی و ری)
بی خه وو خوراک و دل پر (میم و حی و نون و تی)
تا له من ون بی جه مالی (دال و لام و بی و ری)
چاوه کهم بی نوره دل بی (شین و کاف و بی و بی)
بی شه کیبو بی قه رارم تن نه خوش و بی ده و

موسولمانان

موسولمانان موسولمانان نه مانزانی نه مانزانی
خه زینه ی دینی خو مان دا به جیفه ی عالمی قانی
له عیلمی دینه وه جاهیل له دنیا عالم و کامیل
له فرمانی خودا غافیل له نه مرو نه می قورثانی
بلندی قه سری دنیا مان چووه نه وجی قه له ک نه مما
بینا غه ی خانومانی دین نه وای روی کرده ویرانی

ئەي سەبا

(نامەيەكە بۆ دۆستێكي خوشەويستی)

ئەي سەبا، ئەي مەحرەمی رازی دەرونی دەردی من
ئەي حەکیمی رەنگی زەردو دۆستی ئامی سەردی من
چونکە تۆ تریاکی بۆ زەهری غەمی دوری وەرە
وەرگرە ئەم کاغەزە بۆ خزمەتی یارم بەرە..
بۆ حوزوری حەزەرەتی ئەو کاکە شیخ - عبد الستار -
ئەو لەن عەرزو سەلامی ئیحترامی بی ژمار
سانیهن مەر دەم دەلێم تۆ مەم دەمی مەر دەم نیه
دیده ئەم گەر دەم بە دەم بی تۆ دلم بی غەم نیه
تا بکەي دەردی جودایی فەتحی بابی یا موجب
تا بکەي فەقرو گەدایی ئینقلابی - عن قریب -
دەردی دوری زۆرە (صابر) بەس بلی قاسید بەسە
کافیە حەرقی بە شەرتی تیگەییوبی ئەو کەسە

نئی رہنمائی ماہ روخان

(پنج خشتہ کی ماموستا جمیل روڈیہ یانی لہ سر غزلی - صابری - لہ میٹھی ۱۹۲۸)

نئی رہنمائی ماہ روخان توئی بابو باپیر نہجہ بی
سہرہ بالات یا سنہ و بہر گنج روخی زولف عہ قرہ بی
تو بہ لہ نجات عہینی کہ بک و کوتری حق ہوو نہ بی
نئی بہ سورہت نور بہ خشئی نافتاب و کہ و کہ بی
وہی بہ لیوانی مہ سیح ناسا شیفہ بہ خشئی تہ بی

پیٹم بلی بہ درہ جہ بینت یا گلوی پر (ضیا)
زولفی خاوت عہ نہرہ حلقہی زہری رہش ماریا
موژہ کانت تیپی جہ رمانہ وہ یا ئیتالیا
چاوہ کانت مہستی نازہ یا لہ خہ و مہ لساوہ یا
مہستی مہی یا خوینرژانی عاشقانہ مہ تلہ بی

روژو شہ و پہروانہ ناسا ماہ روخی غونچہ بہ دہم
قہقنہس ناسا روج فیداتم جان و دل سوتان لہ غم
وا لہ داخی زولم و جہ ورت دل فگارا شین نہ کہم
حیدہری چاوت بہ (ذو الفقاری) نہ برو نہی سہ نہم
خہبہری دلمی لہ بن میناوہ شارو مہ کتہ بی

دەرکی لوتفت شوخ و شهنګه ګر له روم پټوه دده دی

مه نعی سائیل ناره وایه زولم و جه ورم لی ئه که ی

من به (لا تقهر) له تو ئومیده وارم سیو به ی

تا به موغنا تیزی چاوت ئاسنی دل جه زب ئه که ی

روحي عالم په په کایه تو میسالی که هره یی

ماهی نه برت که شتی قه لبم هر ده خاته جوست و جو

یا به وه سلم شاد بفهرموو یا شه میدی دوو برو

ئاگری عه شقت له دلما مه ل ګراوه خوب روو

کاشکی من نام و نیشانی تو م ئه زانی ماه روو

تو که شازاده ی عه جه م یا کورد و روم و عاره بی

دل سوتاوی زه مزه م ئاوی لیوی له علم خوش بوو

قه تره یه ئاوی حه یاتم پی بیه خشه ساقی زوو

چاره گرژیت ناره وایه نام داری نیک خوو

خو به روو ترشی له تو دوور ناکه وم ئه ی خوب روو

وه که مه گه س سه دجا دهرم که ی دیمه وه شیرین له بی

نامی تویه ویردی لیوم پر له دم مه دح و سه نا

ئینتیزاری لوتفی تویه چاوو دل له و گولشه نا

مه نعی دۆستان ناره وایه چون ئه دده ی ره نج و عه نا

بی به لابی سهر فی سرکه ی رووت ئه که ی بو ئاشنا

روو به رووی بیګانه وه (نه سکه نه بین) خوش مه شره بی

نهی سه با ره نجور و دل خهستم له به زمی مه مده می

ریشه ی جهرگم به غه مزه ی پاره یه کوا مهرمه می

لیم مه پرسه بۆچ مه لول و مات و دامماوی غه می

تا مه ناسه م عه رز و حالی دل نه باته به رده می

که ی عیلاجی (ضعفی) قه لیبی من ده کا غونچه ی له بی

با به کۆتی چاوی کالم به ندی قه یدی میخنه تی

خوین خوار و دل ره قه بی شه فه قه ته رووی ره فعه تی

که عبه یی عولیا په رستن فه رزه تۆی تیدا (بوت) ی

بۆ گرومی عاشقان نابی له مه ولا راحه تی

تا به دوو جه لاده وه تۆ حاکمی نه م شاره بی

عه شق بازی کاری مه رده زینده گانیست دابنی

(روژ به هانی) مائیلی وه سلی حه بیبی پابنی

بۆ فیدایی یاری لائیک روح له ئوغر دابنی

(صابری) نازا سه ری ته سلیم له بهر پی دابنی

تا له سایه ی یاره وه روژی به ساحیب به هره بی

نامه

(نهم نامهیه وه لآمه بۆ خوشه ویستیکی خوی که سید تهقی جه بارییه ناردویه تی) (۱)

رووحی ره وانم مامه سید تهقی یاره ب میانی وه موه فقهی
 مه رحه مهت نامهت گه یشته دهستم وه بی نه شته می مهی سهر بهرز و مهستم
 چون غونچهی نازیز بو سام و گهستم به وینه می مهستان بهزم نه لهستم
 (یا رب العباد) خانهت تاباد بۆ عومر و لوتف تۆ موقیم زیاده بۆ
 به وینه می یاقوب به جامه می یوسف فهرح دا وه دل (مع التأسف)
 چونکه من بی جی تۆ بی دیوه خان هردوو بیزارین له چته و میوان
 با وجود میوان جی بالای سهره (خصوصاً) که سی گهره و سهره ره
 نه گهر چی من بی جی و نزم و غریب نه مما جان فیدای خزم و قهریبم
 دهرمه چۆ له مال یوسفی سانی نهوا زوله یخا پیری بی به جوانی
 بینای مه حبهت بی غهش و پاک بی باجی ته نگه بهریا خۆل و خاک بی
 نه گهر موحیبهت له هردوو سهر بی وهک چای غهلیز نیمه می شه که ربی
 نیتر چی حاجهت سینی و سه ماوهر گوشت و قوبلی و جفاره می شاوهر
 (أطعمه ی لذیذ) بۆ قهله وییه نه رسد ده سکر دبی هر جه له وییه
 له بۆنی چهوری و شیرینی و ته عام خاسان بی وه فا ریسوان وهک عوام
 با موخته سهر بی (نه جمه دین صابر) تی فکره له (زرتیم المقابر...)

۱- سید تهقی جه باری: له گوندی تاویر بهرز دانیشتهوه، سهر به ناحیه می نادر که ره، پیاویکی قسه خوش و نذر هاوپی و خوشه ویستی صابری بووه.

ئەم سان

بۇ (خەسەن خانە) مەتا ھۆز (خەمك)^(۱)
لە ریش سېيىيەۋە، نەۋەي بەرمەك
ئەم سالىش دەستان ھەم داۋە بالىم
روفاھىيەتى زەخىرەي مالىم...
ئەمما سوتەنى بۇ ئەۋزەخىرە
لاي ئىۋە نەبى شەك نابەم لىرە
خۇتان ئەزانن سولتانى چە
لە شىكرى سەرماي ھىنا ۋەك گولە
ئەمما ھەركەسى كەيفى خۇيەتى
تەھلىلە ئەكا يا ھۆۋەيەتى

۱- خەمك: يەككە لە گوندەكانى ناۋچەي جەبارى كەۋتقە رۇز ھەلاتى شۇرجەۋە.

پینج خشتہ کی جاہید لہ سہر فہ زلی

صابری لہ میژوی ۱۰/۱۰/۱۹۶۰

ئەئى نەفسى دەنى بەسىە لہ ئىمدادو رەجابە
لەم ژینە لەگەل خالقى خۆت رێكو تەبابە
بەس تالیبى زەوق و مەوەسو سەيرو سەفابە
ئەئى دل بە بەلا سابىرو خوش نودو رەزابە
يا تاغى غەم و غوسە و قەلغانى قەزابە

بۆ سورەت و رەونەق بەتەما لارمەكە كوفى
لەم ژینە لەبەرچى تەلەبى حەسرەت و ئۆفى
بۆ روژى دوايىت ئەمەلى تاعەت و خووفى
بى يادى خودا عومر بە زايە مەدە سووفى
شیرانە لەگەل رێوى نەفسا لە غەزابە

ناژین ئەبەدا ئیمە لە ئەم ژینە بەتەنیا
ئەم خواپە لە بۆ ئیمە مەمووی کردو مەهیا
نەتباتە رەهى فیسقوفەنا خەلۆت و خولیا
مەركەس لە خودا غافل و مەغرورە لە دونیا
مەحرۆمە لە دونیا و قیامت لە غەزابە

مہردانہ لہ مہیدانی خودا خوٲ مہکہ تہءخیر
نہ فعی نیہ ئہ فسانہیی لادیـنو "مقصر"
بوٲ خوبو تہمہع دوٲستو برادر مہکہ دلگیر
فہرقی چیہ ئینسانی دزو شہـخی "مبذر"
مہردو لہ سہر ئہم چہوتیہ بے دنام و کہ زابہ

نائیل بہ ئینعامی خودا خوٲ مہکہ دوژمن
حہمدت مہبی بہم خالیقہ رازی بہ بہ مہرزن
"جامید" بہ سہ ئہم مہستیہ نہزدیک بوہ مردن
"صابر" مہکہ ئیسرافو مہ بہ یاری درون
مہر لہ حزہ لہ خہوفو خہتہری روژی جہ زابہ

پادشاهی دل

پینج غشته کییه کی تری (جاهد) له سهر خه زه لی (صابری)

پادشاهی مولکی ویرانی دلی خوش له قه بی
گهر مه بی شامیکی عادل گیانه مهر وهك خـوت نه بی
لازمه قه دری بچوکت بگری مهر چهند گه وده ی
ته ی به سوورته نور به خشی ئافتاب و کوکبه بی
وه ی به لیوانی مه سیح ئاسا شیفه به خشی ته بی

هینده مه جبوری دهمت بووم پیم نه ما شهرم و حه یا
روژ و مانگت خسته له رزین ته ی جوانی خوش (ضیا)
وه خته شیت بم خو له ده ست (طی) بکه م ده شت و چیا
چاوه کانت مه ستی نازه یا له خه و مه لساوه یا
مه ستی مه ی یا خوین رزانی عا شیقانه مه تله بی

دیمه پیشت سه د قه دهم گهر بییه پیشم یهك قه دهم
روح و گیانم پیٹ نه به خشم توژی گهر مه تبی کهره م
پاشی مهرگم بق له سهر قه برم ده که ی ناه و نه دهم
حه یده ری چاوت به (ذو الفقار) ی نه برق ته ی صه نه م
خه بیهری دلی له بن هیناوه شار و مه کته بی

من له گەل تۆ ناشنامە بو له گەل من حەرب ئەکە؟
تۆ له شەرقی تازە بو من باسی حویی غەرب ئەکە
من حیسابی تۆم تەواو کرد تازە تەرح و زەرب ئەکە
تا به موغنا تیزی چاوت ئاسنی دل جەزب ئەکە
روحي عالەم پەپرە کایە تۆ میسالی کەرەبی

چەند له خولقیکی عەزیمی (بارک الله) خولق و خو
تۆ میسالیکی قەدیمی وەک میسالی ماست و موو
من له بەردەم خزمەت دەستە و نەزەر هەلسام و زوو
کاشکی من نام و نیشانی تۆم ئەزانی ماہ روو
تۆ کە شازادە ی عەجەم یا کوردو روم و عەرەبی

ئاتەشی سەودا له دل گیرساوہ ناکوژی بە فوو
داغ و حەسرەت هێندە زۆرە نامریتن سوت و سوو
چەند (تکبر) لی بەدی هەر زۆر ئەبیتن ئارەزوو
خۆ بە پوو ترشی له تۆ دور ناکەوم ئە ی خوب روو
وەک مەگەس سەد جا دەرمکە ی دیمەوہ شیرین لە بی

شیتێ کردم گێژی کردم خۆ بە زولفو پەرچەمی
چارە نابەخشی بە من دوختوو دەرنی و مەرەمی
خەستە حالیکە وەکو من چوون بکیشیتن غەمی
تا مەناسەم عەرزو حـالی دل نەباتە بەردەمی
کە ی عیلاجی زوعفی قلبی من دەکا غونچە ی لە بی

روژئی توّم ناسی عەزیزم خوشی نەم دی ساعەتی
چاکە چاوت لێم مەبێ نەمما لە عەشقا تاقەتیی
نەوعە زیکرێکە ئەمەیش دەرویشو تەکیەو حالەتی
بوو گرووی عاشقان نابێ لەمەولا راحەتی
تا بە دوو جەللادەو تۆ حاکی ئەم شارەبی

لەنجەو نازو نەزاکەت زۆر ئەکە ی توو ئیعتینا
خانەیی عەشقم بە ئەم ئەحوالە کردت توو بینا
جاریکی بـوـوچی جەوابم نادەییە (این المنی)
بێ بەلابی سەرفی سرکە ی روت ئەکە ی بوو ئاشنا
پوبەپوی بیگانە وەك (ئەسکەنجەبین) خوش مەشرەبی

هوشی بردم بەندی کردم خەت و خال و گەردنی...
بەزمی توو ناگیرێ گەر کوویی مەزاران دەف زەنی
(جامدا) نەمدی لە ژینم وەك توو هیچ ئینس و جنێ
"صابری" ئازا سەری تەسلیم لەبەر پیی دابنێ
تا لە سایە یارەو روژئی بە ساحیب بەهرەبی

تاکه کان

دلّم خه سته ی فیراقی موتریبی شیرین نه وایی زوو
ته بیبا دهستی من دامانی توّ قه نده گولایی زوو
ده ترسم چه رخی ده وران بکا هم ئینقیالایی زوو
.....

(بیاض) ی داستانی ئه م "عجوز" ه سهر به سهر که تنه
له ئاده م تاگو نون مهرچی ده نویسی شهرچی ئه و مه تنه
شهو ی سهد شوو ده کا ئه و زانیه زانی به یه ک بطن - ه
.....

چاپه زی دلّ له چای عه شق ئاوی چاو ده م که توّ
شه کری عه قلی تی فریّده که خه یالی چا ده که ی
نیه ته ئه سلی کرده وه خزمه ته شهرتی به نده گی
وه رنه سه دایی ته پلّو ده ف شاهیده توّ جهاده که ی
شیری عه مه ل له دیکی دلّ به ناری عه شق دیته جوّش
مه وینی حوسنی نیه ته که روّنی لیّ په یا ئه که ی
ترسی خودا ئه له کتریکی جاده ی شهریه ته
به خه نجه ری مجاهده قه تعی سه ری هه واه که ی
.....

گه دایی خونمایی چی که وای دوو لیره بایی چی
به نانی جوّوه چایی چی که مالت به ش که ری دیزه
.....

دلّی (صابر) برینداری خه دهنگی چاوییه بوّیه
په ریشانه سروشکی چاوی ئه شکی ئاوی کارینه

.....

موترب به فیداتم به ده فو چهنگ و روبابی
ره حمّی که دلم عاجزو غه مبارو فوگاره...

.....

نه قدی که بی که مه پیش که ش موترب و ساقی
مه رجان و دلّی لایقی شاباش و "نثار" ه

.....

ئه مپوکه توّ ساحیب هونه ری مه رحه مه تی که
دهس گیری ئه فتاده و "صبی" سه د به ه ه زاره

.....

ئه و که سه وا پرته وی حوسنی شه وی گپرا به روژ
سه برکه ئاخر ده لّین سا موژده ئه ی دلّ ه اته وه

.....

پیّ به ئه رزدا داخشانی (طفل) ی دلّ یه عنی که یار
میوژ و گوینی بداتی به شک که ژیری کاته وه

.....

قه مره مانی عه شقی توّ ریّ که وته سه ر مه ر مه نزلّی
پاله وانی ما سیوا له و مه نزلّه ده رچوو به زی...

.....

مه تاکو مات و بیدهنگی بلوری ساف و بیّ ژهنگی
سپی نابیته وه رهنگی بلوریشی له سه ر ئالان

خه لاتی یار نه گهر چی عالمی پرکردوه نه ماما
نه سیمی (صابری) تیره له چاوی یاره سه وقتاتی

عاشقی واسل له بهر پیی یار نه بی کار بی بکا
خو به نه رزا دانی تهیری نیمه به سمل وانه بی

نه گهر له زهت بزانی ته رکی له زهت له زهت به باقی
له زائیر بی ره واج و له زهت گهر شه مد و شه کر بی

دهس به گیرفانا نه کا مه لبت نه زانی تفلای دل
بو شه کر گریا سهرم قوربانی نه و گـیرفانه بی

(صابری) نه م شیوه ن و نالینه ئیتر به سه سیه تی
نه ک به جاری عالمی ویرانی نه م توفانه بی

نه ی خه به ردار و ته بیبی عالم و دانایی راز
وهی سه به ب سازی نومورات و که ریمی کار ساز

نه گهر چی خالیقی ره زاق رزقی که م به که س نادا
وه لاکین ماده ری گیتی مه تا سهرمه م به که س ناد

حوبی دونیا عیله تیکی قاتیل و زگ ماکییبه
یا خودا تووشی نه بی چی نه سلی نه ادهم خاکییبه

.....
یارى من عیلمى مه جاز و مه م حقه قیقى خوینیه
بویه نه ندیشه ی له بهر هیچ عالیم و شیخی نییه
.....

چاوه کانت کویر و زیانت لال و غافل که ره گـویت
وه قتی ئیحسان و عیبادت چونکه شهیتان فیره پیـت
.....

پاوه ن و زنجیری دائم و له پیـت دا بیـ خه بهر
دائیمه ن کللی مهربه ند و وه یا پابـه نده پیـت
.....

ئیش نه گهر بۆ پادشا بیـ یه ک مه وایه روژ و شهـو
وه رنه بۆ سنفی گه دابیـ مه ورو بایه روژ و شهـو
.....

نه و شوخه عه جهب شه و دزه خاوه ن بـه یداغ
بانده ردی بـنی (صابری) او ایـ کی یناغ...
.....

نه دینارم مه یه نه زودی بـازوو
خودایه عـالمی بنیری سا زوو
.....

نه ماوه ئیعتباری قـهرز و حـازر
مه تا درمـ نه نیمه سه ر تهـ رازوو
.....

بہ جیٰ بینی خودایہ ئیحتیاجم..
بہ جامی شہیدی (خیر الوری) زو

.....

نہی فروغ و نوربہ خشی ئافتاب و کہوکہ بی
سہروری کورد و عہہم پاشایی روم و عارہ بی

.....

رہ ئیسی مہ جلیسی عوشرہت گہلی پشکوی لہ دل دانام
وتی سہیرانہ با لہم بہ زمہ شہ و سینہ موحہ مہر بی

.....

حہ کیمی پئی وتم موشکیل لہ دہستی عیلہ تی دوری
نہ جانت بی مہ گہر فہ سلی کہ عیدی وہ سلی دولہر بی

.....

لہ شہ ہدی تہرکی لہ زہت تہرکی، لیوانت تہ گہر مردی
بہ (صم بکم) تہ وادی دلالت (اللہ اکبر) بی

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

دیوانی صابری

۱۸۸۱ - ۱۹۴۴ز

بهشی فارسی

در بیان قدرت الهی

ای خدایی واحد و منان و رزاق و کریم
وی مورید و قادر و ستار و خلاق و علیم
ای بقدرت آفریده عالم بالا و پیوست
جملگی پیوست در حکمی تو باشد هرچی هست
هرچی آید در جهان یا که فانی میشود
باقضا و قدرت می آید و هم میرود
ز آسمانهای مـ لائک راکعون و ساجدون
و از زمینهای خلائق صابرون و حامدون
گردش آن چرخ دوران و فروغ مهر و ماه
بر وجود قدرت ای بی نیاز آمد گواه
فعل باد و آب و خاک و نار از تـ و فیک رب
آنچنین در حکم فرمانند هر یک روز و شب
هرچی بینی ای برادر از سماوات و زمین
نیست جز آثار صنع فضل رب العالمین

مر نبات و ذی حیاتی چون بیاید در وجود
در تسابیح و قیامند و رکوعند و سجود
چون نفس در تن فرو رفت بیرون آمد بزود
أشهد است بر فرد وحدانیت حی و دود
زانکه بی توفیق حوکم پادشاه ذو المنن
روح را نتوان کسه شاهی کرده اقلیم تن
جز بتأییدات باری دست کی گسرد قلم
یا قلم را کی نویسد خط و تحریر و رقوم
ای فقیه آثاری لطف اوست تصنیفات تو
ای حکیم آثاری فضل اوست تعریفیات تو
کردگارست و توانا هرچی خواهد آن کند
عالمی را دردم بی خان و مان و جان کند
گر به انگوشتی محمد ماه را دو نیم کرد
یا سلیمان را به خاتم حوکم هفت اقلیم کرد
نار ابراهیم چون گولزار شد از لطف رب
یا که موسی را عصا چون مار شود نبود عجب
یا بکشتی از غم طوفان خلاص یافت نوح
یا علی با ذو الفقارش کرد آن فتح و فتوح
از عنایات خدا يك قطره نعمانی شود
شانی است از لطف او يك لقمه لوقمانی شود
ماهم از ناقص ترین بنده گان حضرتیم

واز شمار پاسبان نان و خـوان نعمتیم
 دستها بر آسمان و روی بر خـاک نیاز
 فاستجب لی دعـوتی ای کردگار کارساز
 مشکلی دارم خدایا لطف و توفیقم رـسان
 از ره غفلت براه اهل تحقیق رـسان
 ما ز دور افتادگان و تشنگان سـاحتیم
 طالب و مشتاق فیض آن زلال رحمتیم
 بو که از دریایی جودت حصه یا بم قطر هی
 یـا برم از بویی (جنات النعیم) ت بهری
 در ازل با جـان ما ان تشنگی شد آشنا
 ز آن شفای جان فزایی سـاست آن حمد و ثنا
 ذکر عیش نصف عیش از لطف حق دارم کنون
 بعد از آن جور فلك مارا نگراند زیـون
 زنی پس سودایی عشق این نـگارو (صابری)
 داستان عارض لیلی و قـیسی عامری

* * *

ابتدا کردم بنام خـالق کون مـکان
 کارساز صـانع ارض و سما و انس جان
 آن که ارض و آسمانها را بـشش روز آفرید
 اوبه قدرت بندگان را برتر از حـبل الوريد
 آن خداوند محمد را ز نور ایجاد کـرد

آدم و عالم را بنمودش زینده و دلشاد کرد
قادری چون در وجود آورد عالم از عدم
گر بخواهد در زمان نیز آن جهان سازد عدم
آنکه بیرنگ و لطیف است نه جوهر نه عرض
نه که او را خورد و خوا بست غم و رنج و مرض
عالم غیب و شهادت جمله پیش او عیان
ساکنان آسمان و خاکیان و آبیان
نه جهات و صورت و جسم است نه اقطار او
نیه کسی را رهبرد بر کس نه بر اسرار او
من چرا از بحر بی پایان علم کس بریا
دم زخم چون رشک‌هایی زوشود علوم انبیا
(صابرا) علم خدا بحر محیط بی حد است
سریر آور جایی نعمت معجزاتی احد است

فرموده "محمد (ص)" فخر المرسلین

چون محمد پیدا شد از نور خدا
لا جرم خیر الخلائق گشت شاه انبیا
کل یوم هو فی شان کلام باریست
از نواقص او مبری از عوائب عاریست
در ازل (کنت نبیا) گفت فخر المرسلین
معجزاتش را نگر لا آدم ولا ماو و طین
ذو الجلالش از عنایت گفت لولاک ای حبیب
نه چنین افراشتیم ارض و سماوات عجیب
صاحبه خالق جمیل و خاتم سیف و بیان
لیله الاسری لقای حق مر او را شد عیان
خلعت قرآن و تاج از جانب رب الجلیل
یا براق پیش او آورده آمد جبرئیل
نعت و اوصافش بیرون از حدی امکان است او
زانکه جمله ماسوی جسم آمد و جان است او
از دم صبح ازل بساد (الی یوم القیام)
بر روان پاک او هم آل و اصحابش سلام
(صابرا) اتباع او گیرند راه راستی
ای گرفتار هوا تا که ای در ان سوداستی

غزلیات

تا بر چمن حُسن تو رامست صبارا
بر خاسته صبر از دل آوارهی مَـا
تا روی چوما هت به من خسته نمودی
باز ام چو کتان سوختی (والله) نگارا
تا چشم خوشت بر ابر خواب بدیدیم
در دیده‌یی ما خواب نه پیداست نگارا
تا رویی دوگیسوی نمودی و گشودی
مجنونم و سودا زده ام لیل و نهارا
وقت است که آتش فکنم از ابر آه
آرامگه مسکن سکان سـما را
تاجان بکفو دهست و خریداری تو باشیم
نادیده چو طاوس به جوز زشتی پارا..
تا در دلی ما در زده‌ی آتش دوری
خواهم که کنم پیرامن وسینه قبارا
قامت چو الف بود مرا نون شدم آخر
تا غطه خورم بحر غـم عشق شمارا
عومر است که در عهد تو مشغول دوعایم
حاشاکه زعهدت ابری نیست دوعا را
تا که ی صنما جور و جفا ید کشم آخر
یک بار نظر جانب ما دراه خود را...

ان جوړو جفاها که تو بر مامی پسندی
شاهان نکنند ان ستمو جوړو جـفـاـرا
دانم که ندانی خبرم لیک پس از مـرگ
زا خوان لحد یـاـبی سکان سـماـرا
حاشاکه پریشان شود از جور تو (صابر)
اهدأ است به نزدیک من آن جوړو جفا را

★ ★ ★ ★

از ما چه خطا دیدئی شوخ شکرراز
چون دشمنی خو نـخـوار بیما مینگری باز
زان روزی که آن دیده شهباز ترادید
دراج دل از بیم بیرون نامـده آواز....
تا برقمر حسن توگیسوی چو ابر است
باران سرکشم نشکبید زـنـگ تـاز...
ناوک چه زنی بر دلم از غمزه به ایما
گوید که مکن ناله نهاندار هـمـین راز
تا چند جفاو ستم از دوست خـدا را
تا چند کنی نازو عتاب و گـله آغا
(صابر) زشبی هجر از ان است نخسپید
یـاـد رخ زیبای تو اوراشده هـمـراز

★ ★ ★

ای که چشم از توتیای خاک پایت بی نصیب
دردو آزارو فراقت حسرت افزای طبیب
بی جمالت گولشتم گولخن نماید در نظر
بی شما اندرمیان اشنا یانم غریب
چیست خوی چرخ جز یاران جدا کردن زهم
نیست مارا غیر از اشک باران شکیب
حالیا قربان اگر حالات را جو یاشوند
از غم دوریت نالانم بسان عندلیب
از خدا خواهم بجاه مصطفی آن غصه را
هم مراید (صابریرا) اتصالت عن قریب

★ ★ ★

عارض زچه پوشیدنی اشفتهئی از ناز
از بهر خدا پرده زرخسار بر انداز
در حیرتم از ما چه خطا دیدی که چشمت
درخشم فرو رفته کند مهرکه آغاز
پنهان چه زنی بر دلم از عمر به سی تیر
لبرا چه گزی یعنی نهاندار همین راز
تنهانه (صابر) بلبل داستان سرایت
آری زسما تا به سمک جمله در آواز

.....

والشمس جمالت قسم ای شوخ شکر راز
آن پرده زرو ان غم دل باز بر انداز

مردم که بخونی جگر اندر شده از بیم
زان چشم که از خشم بر آشفته از ناز
در حیرت از ماچه خطا دید که اشفت
چشمان تو هر لحظه کند معرکه آغاز
تا شمس و قمر بر فلک چرخ دوار است
همتای تو نه آمد به جهان نادر و همراز
تا روی ترا دیده ام ای شوخ شکر راز
آتش به بیابان دل افکنده ای از ناز
از ماچه خطا دیده ای کج کرده ای ابرو
ای یار چو بیگانه بما مینگری باز
چشمی تو اگر عربده جویست عجب نیست
رسم است اگر مست کند معرکه آغاز
پندار دیگر طاقت آن یار نداریم
تا چند نهی بار عتاب و گله از ناز
لبرا چه گزی که نهی (صابری) خاموش
چشمت به دلم گفت که (قوی باش) پرداز

★ ★ ★

مله ساقی موسی بادهء گلگون دارم

به دل و جان گله از گردش گردون دارم

زغم یار پری چهره چنان مجنونم

به خم طرهء لیلی سری همامون دارم

من دیوانه چو زیر قدمش مالیدم

گفت بر خیز مزاران چو تو مجنون دارم

نظری پر اثری خواب زچشمیت ای دوست

بـه خدا دوستر از دولتی قارون دارم

چو تو از چشم من دل شده غائب گشتی

بی شك از اشکی روان قلزم و جیحون دارم

بوی مشکم ز نفس ایدو از اشك گولاب

كه از ان زولف از ان عارض گولگون دارم

به طلوع سحر طلعت پاکت ای جان

ز شبی مجری شما طالعی میمون دارم

(صابر) ان اشك روانت ز محیط عشق است

چه غم از بحر جهان کشتی مشحون دارم

★ ★ ★

گرچ در پیش نظر اشك چو جیحون دارم
زندان خانه‌ی دل عیش دیگرگون دارم
بوی اشك ز نفس بشنود از اشك گلاب
كه از آن زلف سیاه رُخ گلگون دارم
زیبشت آنچه زیاد اش عمل می گیرند
ز خدایی سببی زهد من اكنون دارم
زاهدان گرتو قبولش نكنی معذوری
تو سبك باری و من كشتی مشحون دارم
بپسند آنچه خدا از كرم احسان فرمود
به سلیمان و به اسکندرو قارون دارم
تا توهم بر ابر خواب نبینی چشمش
كه من اندر نظرت صورت مجنون دارم
(صابر) آزار دلت چون ز محیط عشق است
كافرم روی دو عاجز سوی بیچون دارم
.....

هر كرا بر دولت دیدار حوسنت راه یافت
دولت دارین پیش چشم دارد كم رواج
جرعه‌ی از شربت لعل لبث هر كس چشید
طبع اودیگر ندارد بالذائد امتزاج
ای نیکارا گرشبی مهمان هر مفلس شوی
میسزد بستاند ان درویش از سلطان خراج

مهر حسنت در دل و جانم نشست از بهر آن
رودهد مـا را بهردم خـرمی و ابتهاج
این چونان جوهر جفایت جان و دل را خوش بود
دیده‌ی مرمود را تقطیر بیاض بیض و زاج
(صابری) از طول مقاتل خلق تعیبت کنند
گرچی یارت دوست دارد نالهای نامیزاج

عاشقان

ای آفتاب رویی تو برگو نوایی عاشقان
وی کعبه و کویی ترا دار الشفای عاشقان
از عاشقانی بی نوا پنهان شوی نبود روا
زیرا فروغی روی تو مشرب نوای عاشقان
زان عقد و ابرویی تو از حلقه‌ی گیسویی تو
بشنو که در هر سویی تو آید صدایی عاشقان
از ما چرا آزدنی ابرو به هم نـاورد ده‌ئی
مریاده و افزون خورده و ای دل ریای عاشقان
از دردی هجرت ای پری گشتم چو قیسی عامری
تا (صابری) را بشمری ان درلویی عاشقان

نه بابہ ت پزشکی پھوہ

بشفا جویندہء راہی علاج شمعہ وان در بیان نامزاج
یاد دارم از حکیم خوش مقال اول از آغاز بیماران سؤال
ثانیا بنگر ز رنگ روی او درد را بشناس پس دارویی او
تا نباشی آشنای علتش جفت نیاید با دواست ز لبتش
دیده بر رخ گوش بر آوازکن عقل را بانقل او دم سازکن
بعد از انها نبض اوگیری بدست تابدانی حالش نیکو یا بد است
آن چنان باشد کہ انگشت چہار نہ بسختی نہ بسستی وا گوزار
نبض او اگر چہد دیرو قوی علت از خون است یار معنوی
با حجامت یا بفصدش چارہ ساز یا بدارو خون او آوارہ ساز
وریہ جنبد نبض او را دیروسست بلغم اش غالب بود آی یارچست
تاتوانی چیزهای گرم دہ وزیوار مدتی پھریردہ

میژوی و وفاتی مه لا نه حمەد روژبه یانی^(۱)

میژوی شهید بونی مه لا نه حمەدی روژبه یانی - فەرقان - سالی (۱۳۵۳) ی کوچی.

بسانکون غدار زخمها خوردیم

شبان عمر بماتم بروز آوردیم

جـریحـها سامی مخلوق مـهـلـک

قبول کرده به جان به دل نیازدیم

ولی جریحه ی جان سوز افضل علما

چونان که در خبر آمد ز ماتمش مردیم

غرض ز ماتم احمد شهید فرقانی ست

که علم برتر ازان بود ماگمان بردیم

تنم غصه چو نون است اشک خون جیحون

که مول مول زده استیم غوطها خوردیم

چون موج بحر سرشکم ره خیالم بست

علاج کار به ملاح عقل آوردیم

سؤال کرده شد از عقل رحلتش فرمود

جهان گریست چو ما او بگور بسپاردیم

۱- مه لا نه حمەد گەورە ی روژبه یانی (۱۸۷۰) له فەرقان له دایک بو، به کێکە له زانا گەورەکانی کوردستان، ماوه یهکی زۆر موده پێس ده بێت له مزگهوتی سلێمانی له حکومهتی شیخ مهحمودی نهر، له سالی (۱۹۳۴) له فەرقان شهیدکرا.

میژوی و مفاقی ره فیک نه هندی خادم السجاده سالی^(۱) (۱۳۵۵ ل- ۱۹۳۵ ز)

حیف آن نادر ره فیک ارما گشت نهان
آفتاب عالم آرابود بر اهل جهان
خادم السجاده پیغمبر آخر زمان
غبطة بخشای گروه عالمان و زامدان
آن چونان در انجمن افتاد نالان و فغان
آندر ان دنیا علامات قیامت شد عیان
با دل غمگین آمی آتشین و چشم اشکبار
کی کجا دانم توانم شرح داد این داستان
روز رحلت (صابری) از هاتف غیبی شنید
جان خادم یا حبیب حق قرین دان زجنان

۱ - ره فیک نه هندی خادم سجاده: محمدهد ره فیک حاجی نه مین حاجی مه لا محمدهد مه لا
سه عیدی (خادم سجاده) یه، (۱۸۶۶ ز) له کویه هاتووه ته دونیاوه، خویندنی لای
ماموستایانی که رکوک ته واو کردووه، نیجازهی زانستی لای ماموستا علی حیکمت
سیامه نسوری و هرگرتووه، له سالی (۱۹۲۴) ی زاینی به نوینهری که رکوک له پهرله مانی
پاشایه تی عیراق هه لب ژیردراوه (۱۹۳۶ ز) کوچی دواچی کردووه.

میژووی له دنیا دهرچوونی باپیری خوی

شیخ مه حمودی قطبي شوریجه‌یی^(۱) (۱۳۱۴ک - ۱۸۹۷ز)

بدان سانم غم اندر زد آتش

نپندارم که نیشاند فراتش

بهر دل لشکر غم خیمه انداخت

ضرورت رفت بریندد نیشاطش

اگر چی شعر دل کش برنخیزد

از آندل غم براند بساطش

ولیکن می جهد از آشیانه

تیز روی چون بگیرد گردش آتش

غرض زین غم وفات شیخ محمود

برون از حدی اوصاف است ز آتش

۱ - شیخ مه حمودی (قوتب)ی شوریجه‌یی به‌رزنجی شیخ عبدالرحمن شیخ عه‌بدولعه‌زیز شیخ محیسه‌دینی که‌رکوک، (۱۸۳۶ز) له‌ دبی (وه‌سمانه‌که) له‌ ناوچه‌یی قهره‌حه‌سه‌ن هاتووه‌ته‌ دونه‌او، خویندنی له‌ مزگه‌وتی نائب له‌ که‌رکوک لای ماموستا مه‌لا محمدی قپگه‌یی ته‌واو کردووه، شه‌ش کتیبی داناه، گرنگترینی نه‌و کتیبانه (بحر و لئه‌نساب)ه‌ که‌ به‌ زمانی فارسی نووسیویتیه‌وه، وه‌رگیزدراوه‌ته‌ سه‌ر زمانی عه‌ره‌بی و کوردی، له‌ سالی (۱۸۷۷ز)، شیخ مه‌حمود سه‌ر کردایه‌تی (۲۵۰) سواری کردووه و چووه بق جیهاد دئی ده‌وله‌تی روسیا و تا ده‌گه‌نه‌ یریفان پایته‌ختی نه‌رمینیا، له‌ سالی (۱۸۹۷ز) له‌ گوندی شوریجه‌ کوچی دواپی کردووه و هه‌ر له‌وی به‌ خاک سپیدراوه.

که کمتر وصفیش از مورد ملخ بیش

خلائق روز و شب گیرد سماعش

چون زین محنت سرا جانش برا آشت

أجل بو سید دامانی حیاتش

روان شد جان باکش سوی جنت

چون از زند ان قالب شود نجاش^(۱)

بیامد هاتفی از عالمی غیب

بگفتا حبذا جنت و براتش

کسی کوجز رضا ای حق بجوید

همین باشد جزای صالحاتش

همان بمختصر سازیم دفتر

مبادا رخنه افتد در نکاتش

سؤال از عقل کردیم رحلتش را

جوابم داد بعد از التفاتش

چو جان دا شت سید داغی جانان

بسوی هو بردنش ناشطاطش

^۱ - نه به یته له چاپی دوه مدا نه نوسراوه ته وه

میژووی له دوتیا دمرچوونی سهد محمد جباری^۱ (۱۳۵۴ ل-۱۹۳۵ز)

آن جور که با آل نبی دور زمان کرد
با برگ گول تازه مگر باد خـزان کرد
ماه رمضان آمدو بر خلق فرحناک
کچ بخت ما این رمضان مرضان کرد
این شب رمضان است همه شمع فروزان
حکم ازل شمع کوش ما رمضان کرد
آن خار که درچشم عدو بود بر آورد
در قـلب ستمدیده ما باز نهان کرد
ما ازستم دوست ننالیم ولیکن...
رو بـاه عدو بر سری ما شیر ژبان کرد
بسیار چشیدیم و غم و ماتم ایام..
اما نه چنین باز ابر در دل و جان کرد
گـمگشته ز ما اشجع سادات درفا
او رفت و بسی قامت ما همچون کمان کرد

۱- سهد محمد سهد سهد: سرداری هوزی جه باریه، مه لویستی نوری دلیرانه‌ی
نیشتمانی مه‌یه، به‌کیکه له و که‌سانه‌ی که به‌رده‌وام خوی و هوزه‌که‌ی پالپشتی شیخ
مه حمود بوون دژی نینگلیز، به‌کیک له کورده‌کانی له سالی (۱۹۱۹) له شه‌پی دهره‌ند بازیان
شه‌هید نه‌بیت (۱۹۳۵ز).

این ظلم نـه از ماو شما کرد بتنها
 تاهست جهان بادیگران نیز همان کـرد
 جز صبرو تحمل نبود چاره بـرادر..
 تقدیر بتدبیر شما رد نتوان کـرد
 دیدند هلال رمضان و لوله بر خـاست
 بر روحی محمد صلوات خلق عیان کـرد
 این گفت شب رحلت او (صابری) غـمگین
 (هنگامی) عشا مردن بجان قصد جنان کرد
 در جواب نامه و ملا عبد المجید قـطب^(۱) (۱۳۴۶ ک - ۱۹۲۶ ز)

ای بیادت در دلم پیوسته چون سور است عید
 غره‌ی شهری رجب پیک آمد و دل آرمید
 مدتی بود از فراق مرغ جانم می تنید
 از سروش عالم غییم بگوش و جان رسید
 بخ بخ این عیش و نشاط و حبذا نعم البرید
 یار این شادی برات و قدر باشد یاکه عید

۱- مه‌لا مه‌جیدی قوتب: کوری مه‌لا مردان له عه‌شیره‌تی شیخ بزینیه (۱۹۰۶) له که‌رکوک له دایک
 بوه، خویندنی له خزمه‌تی ماموستایانی که‌رکوک ته‌واو کردوه، نیجازه‌ی له مه‌لا ناصح سیامه‌نسوری
 وه‌رگرتوه، زمانی عه‌ره‌بی و کوردی و توکی و فارسی به باشی زانیوه، له مزگه‌وتی شیخ نوری و
 حاجی خلیل ناغا و حیدر پاشا مه‌لایه‌تی کردوه، به‌پتوه‌به‌ری مه‌دره‌سه‌ی نیزامی نه‌بیته ماوه‌یه‌ک،
 پاشان نه‌بیته به‌پتوه‌به‌ری (معهد اسلامی) سالی (۱۹۶۴) وه تاکو (۱۹۷۵)، دوی نه‌وه نه‌بیته نیام و
 خه‌تیب له مزگه‌وتی (نعمان الجدید) وه (رئیزی علمای که‌رکوک) له (۲۶ / ۴ / ۱۹۸۶) کوچی دوایی
 کرد.

ویزلرم عبد المجید مکتوب کز بولدی وصول
شادمان گشتم بیرون از حد اوهام عقول
از خدا خواهم بجاه آل و اصحاب رسول
جمله آمالت بود در حییزو قیدی حصول
در فصول اربعه یک روز ننشینی ملول
شب برات و قدر باشد روز عمرت هم چو عید

حوسن خط شایسته‌ی تحسین و نظم اش دل پزیر
نکته های جان فزایش خوشتر از عطرو عبیر
هم چو (القوه علی وجه ابی یأتی بصیر)
گرچی مصر دل زجوع دوریت شدنیمه سیر
لیک از گرمی شوق تا بجانم چون سمیر
حملها آرد هنوز نعرهء هل من مزید

گرچی از دنیا نداریم از شما محبوب تر
چون ندارم دست گه مردم شوم محبوب تر
از عطا‌های خدا نیست از دوعاها خو‌تر
خواهمت پیش همه مردم شوی مرغوب تر
تا که نالد رعد و گرید ابرو روید چو بتر
تا جهان باقی بود یا رب به قرآن مجید

صابری صد کاشکی کرکوک می بودی مقام
نکته های دل پزیرت می شنیدم صبح و شام
گاه در ایوانی مسجد گاه دیگر سطح بام
باقی از ما بر پدر فرمان تبلیغ سلام
چشم محمود و محمد بوس دارم والسلام
حفظتان سازد خدا از شر جبار عنید

خورشید جمال

ای که خورشید جمالت مردو دنیا را سراج
وی به احسان و نوالت مردو عالم احتیاج
هرکس را بر دولت دیدار حسنت راه یافت
ننگرد در ماسوی الا چو نقد بی رواج
مهر حسنت در دل ما ثابت و غم محو شد
زان نیا شد در دلم جز خرمی و ابتهاج
در دل و جانم بجانب من خوشتر بود
جور تو از طلعتی مهتاب در شبهای داج
عاشق از سودای عشقت دائما در جوست جو
هم چو روز عید به هر طواف کعبه سعی حاج
از ثریا تأثیری بالای ان زیر آن
هرچ مخلوقست جمله باتو دارد احتیاج

بس چو ابراهیم ادم بهر طواف کعبه ات
سلطنت بگذشتند پادشاهان تخت و تاج
سر زفرمان خطت هرکس بیرون سازد شها
هم سواد الوجه فی الدارین فرطی احتیاج
شهسوارم اسپ تا زیر در میدان رود
نه عرب با او براید نه کورد با قیرو قاج
وی که پایت بسر شاهان عالم هم چوتاج
ای که حُسن آفتاب هر دوگیتی را سراج
کی بود یا رب ببینم روی خوش نا گهان
رخ نماید چون قمر در ابر شبهای داج
عاشقان بیمار جویان سر نهاده بر رمت
تا که پا بر فرقشان مالی همین باشد علاج
آفتاب حسن تو چون سایه بر (صابر) فکند
شوقی دلدا پدید آمد هزاران ابتهاج

ای لاله رخ و غونچه لب و شوخ شکرراز
وی یاد تو مارا همه شب مونس و همراز
تا دیده بماند رخت دیده‌ی مردوم
تا نوع بشر در دو جیهان چشم کندباز
تا شمس و قمر بر فلک نورفشانند
بر گردی رخ شمع تو پروانه‌ی جانباز
تا در دو مرض در رود از دل و جانها
تا خنده زدی جمله دواکردی باعجاز
اندر نظرش سرمه چه نام است کسیرا
کاش خاک رخت دیده‌ی او گشته جلا ساز
از غونچه‌ی گولزار رخت مومبتی کن
تا بلبل بیچاره‌ی دل لابه کند باز
در حسرتم ان دیده‌ی فتان که همیشه
ان چیست که درخشم کند معرکه آغاز
(صابر) تو مپندار از ان چشم رمائی
تی موی دلت در شده در مصلب شاباز

ز مجرانت چ نویسیم که در دفتر نمی گنجد
چو بوی عود هندیرا که در مجمر نمی گنجد
اگر باور نمیداری بخوان (المال لم یشبه)
که خورشید جهان ارا به کشور در نمی گنجد
اگر شیخ و اگر شابی و گر خورشید مهتابی
بفرمان و رضای دوست کوشیدن شوی امجد
درون اینه صورتی خود را تماشاکن
که مویت شیرو دل چوقیرو عومرت شود ابجد
زدل پرسید پیری رونق عهد شبابیرا
بگفت از دیده پرسى اینرا اگر مردم نمی رنجد
ز آندوهی دلی محزون نشسته مردمان درخون
نه اکنون است این قانون مجاز اند اباجد
اگرچی میوه‌ها بسیار است (صابر) در این بازار
بغیر از نیک انهارا ترانو بر نمی سنجد

میثروی نه دنیا دهرچونی صابری

ماموستا عبد المجید قطب دایناوه

شیخ نجم الدین عالی همت زهرانسب

حاتم اهل زمان بود خاتم اهل ادب

شاعرو دانا ادیبو محترم عالی جناب

مجلس آرا مرجع شاه و گدا در روزوشب

از دعای مستجاب و از دوی پر اثر

هیچ سستی را نداند در ادای ما وجب

گفت تاریخ وفاتش یار او عبد المجید

شیخ نجم الدین عند الحق فی قصر الرحب

پاشکوی

دیوانی صابری

پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی

پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی

پاشکوی

پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی

دیوانی صابری

دیوانی صابری

پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی

پاشکوی پاشکوی پاشکوی
پاشکوی پاشکوی پاشکوی

پاشکوی پاشکوی پاشکوی

مفردات صابری - تاکه بهیت

۱. نه ته وایه تی

صابری کوردده حه کیمانه هونه ر نه نوینی
هونه رت زشته نه گهر تازیه یا په هله ویه

که ره نیر^(۱) حاکمی ئیسلام و که ریم به گ چه ته بی
حالی نه م میله ته کورده نه بی نه م زیله ته بی

نه م جا ده نوسم عهریزه ی کوردی
به لکو ته و او بی به ده ستو بردی

۲. وه سف و دلداری

نه ی به سوره ت ماهی تابانو به بالا عهره ری
نه ی برۆت شمشیری برپانو به موژگان نه شته ری
نه ی غه زالو که و له چاو روینت شه رمنده یه
سامری حه یرانی چاوی تو یه بو جادو گهری
تا نه خوشی چاوی تو بم سه د حه کیمم بیته سه ر
سا به چاوی تو قه سه م سه رسامن سوکو سه رسه ری

کوشتمی نه و شوخه بی دینه بناسن قاتلم
هه رسه ری تیری موژه ی خوینی هه زاری پیوه یه

۱ - مه به ست له کزلۆنیلکی ئنگلیزه که کار به ده ستو حاکم بووه.

ئەو بە لەفزی نەرمو شیرین بانگی کردم صابری
من وەکوو فەرهاد نالانم وەم لـ و کتوویە

یاری من عادی مانەندی قەمەر شەو پەویە
دأبو سونەتی من بوویە بە شەو بی خەویە

لە حالی من دەپرسی بوچ وا غەمگین و شادمانم
دەمی حازر دەمی غائب دەمی نزیک دەمی دوری

ئەگەر چی دل گرفتارە بە دواى زلفی زنجیرت
بحمد الله خەیاڵی جەنەتی حوسنت زیافەتمە

پەنا بە خوا لە فیتنەى چاوی یارم وا لە پارێزە
بە چە ترساوی ئەو ترسا بە چەم^(١) ماموری ئینگلیزە

٣. ئایینی

ئەى خودای حالزان و عالیمی سیری نیهات
تابەکەى حەسرەت بکیشم تووی خەبیری حالزان
توکه پەزاقی حەقیقیت لیت عەیانە حالی من
سا پەناهم هەر بە توویە پەبی حەبو موستەعان

١- واتە بە چکەى گاور

شہمہ یہ اعجاز و اوصاف جہمیلی نہو بہس
تو بزان مہر کہسی دانایہ حہرفیکی بہس

نومہ تو تہ تباعی نہو خاسن بہ پئی خاسا تہ پون
نہی تہ ریقی عام مہ چو ریگہی عوام بو نان و پون

صابری نالی عہبا وا چاکہ نہفسی نالده بی
زیوی قہلبی قال دہبی فرمیسکی تہوسا نال دہبی

دہس بہ لوقمہی شوبہہ دارو دہم بہ بسم اللہ چہہ
کوفری مہ حزہ شوبہہ بو ناوی خودای بی نیاز

تہ گہر عہ شقت حہ قیقہ تہ بی مورادت شامی لہ ولاکہ
وہرہ تہ کبیری تہم لاکہ مہ چو نزیکی تہ ولاکہ

۴. کوہ لایہ تی

وہرہ تو سہ برو و ہفا فیریہ لہ گا جوتو سہگ
تہوہ حہ مالی جہفا تہم بو و ہفا عو عویہ

غہم نہتومی دہرون جہم بیہن سہف سہف
ناخ پہی زیو بہم چہنگ و نای و دہف

تخمیسی (صابری) له سه ر شیعری (له حوی)

دلښه خسته ی فیراقی موتریبی شیرین نه وایی زوو
ته بیبا دهستی دامانی تو قه نده گولایی زوو
ده ترسم چه رخی ده وران بکا هم ئینقلابی زوو
له پړ پرده ی نه چل بو شیشه ی عومرم نه وایی زوو
فیراقم دهست و بردی ساقیا جامی شهرایی زوو

(بیاض) ی داستانی هم "عجوز" ه سهر به سهر که تنه
له نادم تا کو نون هرچی دهنوسی شهرچی نه و مه تنه
شهو ی سهد شوو ده کا نه و زانیه زانی به یه ک - بطن - ه
چیه دنیا ژنیکه هر شهو ی سک پړ به سهد فیتنه
سبهینی زو به خوینی جهرگی نه ملی دل ده کا بیتزوو

تقریض (صابری) له لایه ن ماموستای پایه بهرز (ماموستا مه لا هه بدولکه ریمی موده پریس)

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على سيد الاولين والآخرين وخاتم النبيين والمرسلين والمبعوث رحمه للعالمين وشفيعا للمذنبين سيدنا محمد اكرم الخلائق اجمعين وعلى آله وأصحابه والتابعين له بأحسن الى يوم الدين وبعد:

براکان پتویسته له پیش پیشکەش کردنی تقریضی ئەم دیوانە جوانە چەن شتی بزانی:
ئەدەب چییە - شعر چییە - صابری کییە.

ئەدەب: بە مەعناى راگرتنى سنورى وتارو کرداره، وه به زمانى عەرەبى: الأدب رعايه حدود الاشياء

جا هەر ئاده میزادی وتاری به ئیعتبار بوو وه کردارو کاری دوور بوو له رهخهئى شهرى و عورقئى نه و کاته نه و کهسه به ئەدیب ده ناسرئى له عورقئى عاماء، وه له عورقئى خاصى نووسه رانا هەر کهسئى وتاری، پهخشانی، هۆنراوهئى به سوود بوو نه وه ئەدیبه.

شیعر: له لوغه تا عیلم و شعوره، زانیاری و تیگه یشتن و په یبردنه به کاکلهئى کار و وتار، له عورقئى نه هلی ئەده با بریتیه له وتاری هۆنراوه یی وه ها که له کانگای دله وه ده رچئى بۆ ده برپینی ئیشتیاق و غه رام بۆ بینینی دولههه و نازدار، یا ده برپینی مهینهه و ئازاریکی نه فسی و له پیشنامه ده یی رۆژگارا، وه یا ئامۆژگاری شه خصیکی نه زان یان کۆمه لئیکى پاشکه وتوو له عیڵ بۆ نه وه ی تیگۆشن و ریگه بهرن و به ئامانجی خویان بگه ن، وه بۆ گه لئى کهس له گه لئى جارا شیعر بورکانی نه فسی ئینسانه که مه لئه چئى بۆ به یانی حیکمهت وه عریفهت و پیگه یاندنی کۆمه ل.

ئەم شیعره که له م بابە تانه یا صه رف بکړئ ژۆر مه مدوح و مه رغوبه وه ئەگه ر له تانه و ته شه ر و جنیو فروشی و عه یبدار کردنی خه لکیدا بوتړئ یا بۆ مه دح و سه نای بئ جیگه و

بیّ مه غزاییّ نه و شیعره کانی عیب و قصوره وه مه شغول بوون به و شیعران وه حرام و تاوانباریه و نا په سنده.

جا له بهر نه وه شاعر (هؤنراوه) زۆریه ی به درؤی دهروونی و مهدی روحی بیّ نه ساس پهیدا نه بیّ وه په یوه سته به وه زن و قافیه و ثرائیوه زه حمت کیشان بۆ ریکخستنی غزه لی یان قه صدیکی نه بیّ، خوا فهرمویه تی ﴿وما علمناة الشعر وما ينبغي له ان هو الا ذکر و قرآن مبين﴾ وه له حقیقه تدا نه و شیعره ناشرینانه مه رغوب ته بیعه تی عامه یه له گومرا مان، خوا فهرمویه تی ﴿والشعراء يتبعهم الغاؤون، ألم تر أنهم في كل واد يهيمون وأنهم يقولون ما لا يفعلون﴾ نه گهر نا شیعریّ که له کاکله ی شعور ساغ و سه لیمه وه دهرچیّ و باسی حکمت بکا و ئاده میزاد ته میّ بکا نه وه زۆر باشه و به سووده بوونی، حه زره ت محمه د (ص) فهرمویه تی: (إن من الشعر لكمة)، والحاصل شاعر چه کی دهستی نه دیبه نه گهر بۆ حیکمت بیّ نه جیب و حه بیبه و نه گهر بۆ زه حمت بیّ مه کروهی ته به و حه رانه له دینی ئیسلامدا.

صابری کییه؟

صابری ناز ناوه بۆ شیخ نه جمه دین کوپی شیخ عه بدولپر حمان کوپی شیخ مه حمودی قوتب له نه وه ی خوالیخوشبوو حه زره تی شیخ محیدین کوپی قوتبی عارفین ذو الجناحین شیخ حه سه نی گله زه رده یه که به که مه ردی مهیدانی عیلم و ئیصلاح و ئیرشاد بووه، نه م زاتانه له نه ته وه ی شیخ عیسی به رزنجین که له خالصه ی نه وه ی ئیمام موسای کازمن ره زای خویان لیبت مه مویان.

صابری ئینسانیکی به مه غز و خاوه ن مه عرفه ت، سه رچاوه ی حیکمت بووه، وتاره کانی په خشان و شاعر مه موو بریتین له ئامۆژگاری چینی ئاده میزاد ی هاو نیشتیمان بووه. شیعره کانی له شعوری ئیسلامی و ئینسانی، له سینه ی ئینسانی ره بانی و روحانییه و دهرچووه، ئینسانی و نه بووه که به زۆر وشه له گه ل وشه دا ریکبها، به لکو ته بهی وه کو

سەرچاوهی ئاوی پهوان بووه، صابری نهگهپاوه به دواى قافیه دا به لکو قافیه به شوینی
نه مدا گهپاوه.

دروسته بلتی صابری و شیخ رهزا مه شهوور دوو لفانهن و به یهك سك له دایکی نه ده ب
دهرچوون، به لام اختلافی زه مان نه و دوو لفانه یه ی جیا کردونه ته وه، صابری به شوینی
تاریفی خهت و خال و قهه و بالای شمشالدا نه گهپاوه، عاشقی زینهت و جه مالی زاهری
نه بووه، و به شوینی مه دح و سه نای نه ملی دنیا دا نه گهپاوه بۆباری دونیایی، چونکه زۆر
عه زیز النفس و خاوه نی شه هامت بووه، وه به شوینی واته ریکخستن و نوکته بازی و
جناس و طباقدا نه گهپاوه، نه گه رشتیکی وا له شیعره کانیدا هاتبی نه و سیه لان و
هیرشی ده روونی بووه.

صابری دیوانه که ی یا اظهاري نه سهف بۆ خۆی له سهر رابوردنی عومری و نه گه یشتنی به
ئامانج، ویا بۆ ته رغیب دانی هاو نیشتمانی له سهر که سبی مه عریفهت، یا سه رزه نشتی
شیخی ناتا و او و مه لای بی اقدام و ههنگاو یا سته مکاری به د کردار، یا به چکه ده وله مه ندی
سه رخۆشی به دکار و به دکردار بووه، بانگی کردوون بۆ لای حه قیقهت و بۆ خزمهتی
شه ریعهت و نه شری اخلاص و ئادابی ته ریقهت بوون، من وا نه زانم صابری مه موو شعوری
شعری جوان بوون، به لام برێکیان ئالتوون و هه ندیکیان زیو و هه ندی ئاسن بوون، یانی
طه به قات هه یه بۆ شیعره کانێ، گه لیکیان نه وه نده به قیمهت و به نرخه پتویسته ئینسانی
فامیده بیکاته بهر و رهفتاریان پی بکا، کاشکی مه موو قطریکی نه م نیشتمانه به کێکی
وه کو صابری نه بوو، هه تا نه م کو مه له غافله بی خه به ره یان ناگادار بکرایه ته وه، له
نووستنی غه فله تو به دب ختی و پوو یان بکرایه له شا ریگی سه عادهت و پیروزی.

نه گه ر له سهر هه ر واته یهك که به نیسه بت صابری وتمان، شیعرێ له شیعره کانێ بکهین
به ده لیل، پتویسته که له باتی نه م پێشه کییه کتیبی بنووسین، خۆزگه م به و که سه ی که
نه م دیوانه ی صابری له بهر نه کا و به شیعره کانێ شعوری خۆی تیژ نه کا.

شیعری صابری شعوری مہر دہ

مہر کہ س تیگا تہ و کہ سہ فہر دہ

رہ فتاری پیگرد مہردی مہیدانہ

لیتی دورکہ وتہ وہ حہیوانی مہر دہ

شادین لہ بۆ دل کہ پیٹی دلشاد بی

بۆ ناساگی روح دہرمانی دہر دہ

بۆ چی ناروانیت بۆ جوشی دلی

شہرارہی نارہ یا ٹامی سہر دہ

یا خوا صابری پایت عالی بی

دوربی لہ مہرچی غوبار و گہر دہ

لہ شورجہ دا ٹاوی وا شیرین

مہر خاصہی میزی قادری فہر دہ

نامی بہ فیدای مہردانی حق بی

لہ روویونہ وہ لہ بگرہ و بہر دہ

تہ مجار سہ لامم بۆ روحی بہر زت

بۆ شیعہ کانت غہزل یا فہر دہ

۱. غہزلی صابری کہ تہ خمیس گراوہ لہ لایہن (جاہد) وہ:

وہ فای یاریکی دلسوزم بہ یہک دوو مہرحہ با نادہم

نہ خوش بووم گہر بیرسی لیم بہ دہرمان و شفا نادہم

جہ فا تہی یار گہر نہ بری لیم بہ ہیچ خوش و سہ فا نادہم

کلاوی سہر درای خۆم بہ تاجی پادشا نادہم

کہ لاوہی دوو کہ لاوی خۆم بہ قہسر و گہنجی شا نادہم

.....
که خۆم سەرلەشکری یاریم بە خۆم چى روتبە و قایش
لە دەورم خێوەتیی غەم مەلگرایی تیپ و ئالایش
دلم ناچیی لە بۆی دەستمکەوئ دەولەت بە خۆپایش
پالۆی سەر بە کشمیشی فەقیری یەعنی ئاسایش
خودا بیدا لەمەولا روو بە ترشی و شوربا نادەم
.....

بڵێن بەو شوخە ئەم پەردەى لە سەر روو چاکە نەدرێن
وەلامى خوڤشی و شادی ئەگەر پێى ماوہ بۆم بێن
ئەوا ماتم حیسایێکی لە گەل من مابى بیستین
کەلۆی خۆم بە دەستی خۆی گولۆم لى بپەرژین
ئێتر حاشا و کەللا دەس لە داوینى سەبانا نادەم
.....

لە دەس خۆت بۆ ئەدەى من مەرزەمانى جیگە و رێتم
لە یادم مەر ئەمێنى من مەر وەقت من مەر تەما پێتم
ئەگەر تۆ نانى تەندورى منیش مەوین و مەم خوێتم
بە خوینى جیفە بەرگی زامدى ئالودەکەم شیتم
بە تەوفیقى خودا دینم بە دوو نان و کەوا نادەم
.....

لە رێگەى عەشق و سەودایى نەنالینى و گەرنەگرى
لە بۆ تەحقیقى ئامالت نەدەى مەلمەت لە بۆی نەمرى
عەزاب و ئەزیەتو محنەت لە (جامید) تۆزى وەرنەگرى
کللی (صابرى) قاپى مەموو مەقصودى مەلدەگرى
بحمد الله بە دەس گرتوو مە رەنجى خۆم بە بانادەم
.....

۲. غەزەلی صابری تەخمیس کراوە لە لایەن جاھیدووە لە ۱۹۶۸/۲/۱۰ ئە دێی شۆڕیجە.

وجودی ناوجودی من لە خزمەت دەرکرا چیبکەم
شەھادەتی شێتی و مەستی بە ناحەق پێم درا چیبکەم
بەرەڵا بونی دەشتو دەر لە بۆ من داندرە چیبکەم
خودا ھاوارە ئەم شەو دۆلبەرم لێ دابرا چیبکەم
شەرارە ی ناگری دوری لە سینەم مەلگرا چیبکەم

ئەمەندە ناتەوانو سەر بە ئیشو دل خەفەت بام
تەبیب پێی ناگرێ وەللا عیلاجی نالەیی زام
کەزومات و غەریب و بێ کەس و بێ مەمدەم و چارم
لەبەر دەردو غەمی یارم نەخۆش و خانە بێزارم
وەکو مەجنون دڵم بۆ چۆلو سەحرا مەلخرا چیبکەم

لەسەد سەودا سەر و شەیدا حیسابی عاشقی پەرسیم
لەسەد فەرھادو مەجنونیش وەرم گرت دەرسو مەم تەعلیم
نەبوم رزگار مەگەر وابو نەسیبو بەختو مەم تەقسیم
خودا روژی ئەزەل گریان و قورپ پێوانی پێ بەخشیم
بە ئەمری حەق و جودم مەلنەکیشم لەم قورپا چیبکەم

ژیانم چو بەسەر چیبکەم نێ چارەم بە مەئبوسێ
فەلەك سەت نەوعە خۆی گۆپی وەکو ئەشکالی تاووسی
لەناو بەحرێ غەما غەرقم بە مەحکومی و مەحبوسی

قه لہم روژی ئہ زہل بو ئیمہ ہر دہردو غہمی نووسی
مہمو روژ گہر نہ نالینم شہوانی بی چرا چیبکہم

لہ سہر ئہم حالہ تہی خوشم ژانی خوّم بہ کہس نادہم
رہ قیب با سہر کہوئی بو من کہ خوا نہ یخات و من نایخہم
نہ فس سہد ئارہ زووکاتن عہ قل نہ بیات و من نایبہم
قسہی بی فایدہ و بیجی زہرورہت پیم نہ کا نایکہم
ئہ گہر گریہ و فغان ناکہم کہ ئارام برا چیبکہم

بہ ہارہ دہشت و دہر رازاوہ بولبول وا لہ ئیقبالہ
مہ حالہ پایہ بوسی گول بکہم بہم وہ زعو ئہ حوالہ
نہ تیجہی عاشقی ہر روت و پسرپوتو عہ دہم حالہ
مہمو عالہم بہ بہرگی جہ ژنہ وہ سہرمہست و خوشحالہ
ئہ گہر قانع نہ ہم (صابر) لہ نئیو بہرگی شہرا چیبکہم

قہ ناعت کہنزہ بو (جامید) مہ ژاری ہر بہ سہر چاوان
چہ دہ خلم پیئہ بو عالہم ئہ گہر شایی بی یا سہیران
نہ بو جاری مہ والی من بپرسی یارہ کہی جاران
نہ گہیہ دامہنی حوسنی مہناسہی صابری یاران
لہ دونیادا بہ بہ دناوی کہ من زہنگم زپا چیبکہم

جامید تہ کیہی شورجہ ۱۹۶۸/۲/۱۵

شاعری مه لا محمده شاتری^(۱)

بۆ دەرچوونی دیوانی صابری

دیوانی صابریم به روبعی که و ته دهس
زهوقی نییه ئه گهر نه یسینی هه ر کهس
تافهرین بۆ ته و کهسه، ته م دورپی له ناو خسته دهر
ماوهی نه دا بۆ مایه بمایه سه رنگون و بۆ خه بهر
ده لیله صابری بۆ ئه وانه و له ری دهرچوون
به لای وایه خوا فهرمووی (وبالنجم هم یه تدون)
نه جمی صابری وه که لاویژ پرشنگ نه دا
دای له زهرعی دل خوی به خوی ئه دا نه دا
پرچ و میزه ر، ریشی پانیش تو فریده بۆ په نا
بۆ دلی فهرموو ئیشاره شامی لولا ما هنا
له ریشهی صافی دل شیعره کانی هۆنیه
بیگهرد و خاوینه هم بیخوینه بۆ خوئی نیه
صابری، شاتری نه خو له وه سفی تو دا شاتری
تو که نه جلی شا شه میدی بێشک له شاهان شاتری

مه لا محمده شاتری

نیام و خه تیپ له مزگه وتی نورالدین

شۆرجه - که رکوک - ۱۹۷۰

۱- شاتری په کێکه له تیره کانی جاف زیاتر له ناوچهی کفری بوونیان ههیه.

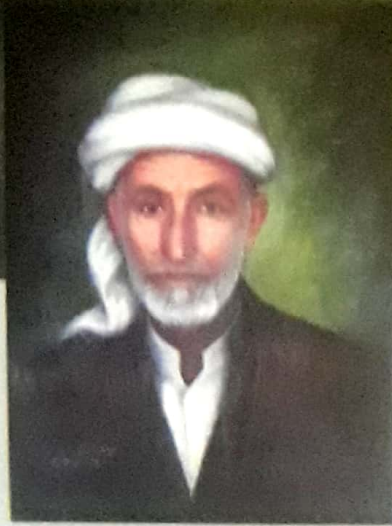
پښت

لاړه	باب
۴	پېښه کې چاپي جوړم
۵	صابري يا د مناسري.....
۸	سهره.....
۱۲	صابري.....
۱۶	زنجيرې يارک و پاچاڼي صابري.....
۱۷	په سندن.....
۱۹	به بالا برين.....
۲۰	به يادى : جهاني شېخ نهجهدين صابري.....
۲۱	تأخر پض.....
۲۲	شتم عبيدو رحمان... نه نا...
۲۴	کلمه...! الفضيلة الأستاذ عبدالمجيد القطيب...
۲۶	سهرگزه شته صابري.....
۲۸	تکا
۲۹	بق گوري يه زندان.....
۳۱	الله...
۳۲	ستايشي پېغمبر (دخ).....
۳۳	پيښي تالف (ا)... نسيمي "صبح" ي دهم.....
۳۴	نومېدى دل.....
۳۵	خودايه چ خزه.....
۳۶	دوردى دل.....
۳۷	په يامى بل مسلمانان...
۳۸	بېر ليمه تې لوبيا.....
۳۹	خړ.....
۳۹	يار نه بېر چوڼ بېر...؟!.....
۴۰	پاينې پېرې.....
۴۱	خړت بناسه.....
۴۲	سکاډ.....
۴۳	شمعې يار.....
۴۴	چاوي يار.....
۴۵	بووېکي لوبيا.....
۴۶	چاودړوانې.....
۴۷	پيښي بېر (ب)... کابو سي ليراني.....
۴۸	جهنمي روغې يارې من.....
۴۹	بلچې بېر سوچ و خهتا و نه مگرې.....
۵۰	دوردې لوبېر.....
۵۱	پيښي (د)... به خپرماتنې خړشمويست...
۵۲	مازه ماڼي سهيلي چارم...
۵۳	لقدان و جنوداني به پيلان...
۵۵	نيگارا مست و بيمارم...
۵۶	بل خوند.....
۵۷	پيښي (پ)... شمعې جهالي...
۵۸	هاوړ.....
۵۹	پيښي (ج)، (ح)، (خ)، (د)... نه ي به شپيښي له محبوبان
۶۰	علاج...
۶۱	نيگامې تړ...
۶۲	لورې جهالت.....
۶۳	مهشقي پېرې روښانه.....
۶۴	به ناسدي گرځنتم.....
۶۵	گرځنتم...
۶۵	لورې پېرې...
۶۶	تا به کې...
۶۷	په پېمانې.....

۶۸	نامورادې...
۷۰	بيخه زه و ز... يارې لښ...
۷۱	لوبېرې عيشو فرخ...
۷۲	به مه سهد گه پښتن...
۷۳	چاوي بازي...
۷۴	چاو و دل رقطن و شاده...
۷۵	گژتري دل له ترسي چاوت جتي نه ما...
۷۶	له سهار هاتېره...
۷۸	هاوار له لورې نه نسي پيښي...
۷۹	نهي پرتهوي حوسنت...
۸۰	نازارم مده...
۸۱	شهم شاديه.....
۸۲	پيښي (ن)، (س)... په ريشانم
۸۳	چاوي گه لاروي...
۸۴	مه سيجا له پ...
۸۵	چاودکم سهيکه...
۸۶	مهرحمت که يک نه نسي...
۸۷	نهي ته پيښي مسيح ناسا...
۸۸	پيښي (ش)... شپړه ن که نهي دل...
۸۹	نهي شاه تماشا که...
۹۰	نازارت خزه به گيانم...
۹۱	چاوي تقيه لولمانې نه خوش...
۹۲	يار نه زمي شکار نه کا...
۹۲	لوبېر سهنگين دل...
۹۳	و دده ي کهرمه...
۹۵	پيښي (ص)، (ج)، (گ)، (ځ) بڼي که سي رنگاري نايي له
۹۶	غواص...
۹۶	نهي شړخه...
۹۸	سړي...
۹۹	بېو موسه نې حوسنت له سيم...
۱۰۰	ساليک نه بېر دلي پاک بې...
۱۰۱	رڼو و شوي...
۱۰۲	تړ روحي...
۱۰۳	پيښي (ز)، (ف)، (ق)، (ډ)، (ل)... عشق پېرې کرېم...
۱۰۴	بل عالي سينه...
۱۰۴	عومري شپړنم له رڼگي عشقا روښ...
۱۰۵	شوي که سولتاني خه يالي...
۱۰۶	ته پيښي دل...
۱۰۷	کړا موسلمانې بزاني چارم...
۱۰۸	تا به کې قوربان سړوښک...
۱۰۹	خړي يا پېرې...؟!...
۱۱۰	شپيښي ته کېه زل...
۱۱۱	چاوي خه شمناک...
۱۱۱	نهي پېرې شپسکه گران...
۱۱۲	عاشقان...
۱۱۳	بياپاني دل...
۱۱۵	ولگي دل په لې دوه...
۱۱۶	عاشق و مائل...
۱۱۷	پيښي (م)، (ن)... رڼا که ته پيښي روغې يار...
۱۱۸	ومره جاننا...
۱۱۹	مهرحبا له يارې شړخ و ناهوړ چاو...
۱۲۰	ره حېکي خوند بڼه دل...
۱۲۱	کلاوي سر لورې خړم به تلې پاندا نادم...
۱۲۲	يار وني کړي روښانم نه نو پيښم
۱۲۳	چيپکه م...؟!...

۱۷۹	تپه‌ی شهر...
۱۸۰	له کن حوکنی له ده...
۱۸۱	یاری شهرین له ب...
۱۸۱	ده رحل به گدا کرهعت بی...
۱۸۲	ثاگری دوری پیریو له زهل و پیری...
۱۸۲	دهم پیته دهم با تهر...
۱۸۴	صابری که ی شا نه بی رز...
۱۸۵	موفناطیسی چاوت...
۱۸۶	هرکسی ثالی یاره با وکو پیرانه بی...
۱۸۷	نه خرقی چاوت...
۱۸۸	نگار عاشق دلی زاماری چاوت...
۱۸۹	همو ساتی های له یادم...
۱۹۰	به شامی زلف و نه بی...
۱۹۱	نه ی مری بهر سیتی...
۱۹۲	تیکه لکشی گری و نور...
۱۹۲	چته و پزایس...
۱۹۴	مه زیته بی جهایی حه...
۱۹۶	یاری من قلدی...
۱۹۸	پیچ خشته کی به دوری لامی حوسنت...
۲۰۰	چرا خشته کی یکان...
۲۰۲	به دل تیمارکه...
۲۰۲	جهلای جوی...
۲۰۴	سه فر پیر ۱۲۳۶...
۲۰۶	سالی ۱۲۳۷...
۲۰۷	له چایم بزر بوی...
۲۰۷	موسلمان...
۲۰۸	نه ی صبا...
۲۰۹	نه ی رهتسی ماه روخان...
۲۱۲	نامه...
۲۱۳	نه م سال...
۲۱۴	پیچ خشته کی جامه له سر غزلی صابری...
۲۱۶	پادشاهی دل...
۲۱۹	ناکه کان...
۲۲۴	دیوانی صابری (به فارسی) در بیان قدرت الهی
۲۲۸	در مدح "محمد (ص)" فخر المسلمین...
۲۲۹	غزلیات...
۲۳۵	عاشقان...
۲۳۶	له بابته پزیشکی یوه...
۲۳۷	مژدوی و ملاتی ملا محمد رز...
۲۳۸	مژدوی و ملاتی رفیق نهاندی...
۲۳۹	مژدوی و ملاتی یابری خلی شکر محمودی قطب
۲۴۱	مژدوی له نونیا ده چونی سید محمد جباری...
۲۴۲	در جواب نامه ملا عبدالمجید قطب...
۲۴۴	خورشید جمال...
۲۴۸	مژدوی له نونیا ده چونی صابری - ساملستا عبدالمجید
۲۴۹	پاشکوی دیوانی صابری - بهر همه بلونیکر و کانی
۲۵۰	ناکه کان
۲۵۳	تخمیسی (صابری) له سر شیری (محمود)...
۲۵۴	تکریح صابری له لایه ملا عبدولکریمی مودریس...
۲۵۷	غزلی صابری که تخمیس کره له لایه جاهد موه...
۲۵۹	غزلی صابری که تخمیس کره له لایه جاهد موه...
۲۶۱	شیری ملا محمد شانی...
۲۶۲	پیرستی نلوه کان

۱۲۴	به چاوی مست...
۱۲۵	خودا هاراره...
۱۲۶	پارافره له پزنان...
۱۲۷	چارت به کینایت و بی...
۱۲۸	ده سخی بهره سر دلم...
۱۲۹	له موری دل...
۱۲۹	شهر و دیم دی له خدی...
۱۳۱	به یانیانی ورم نه ی نازنین...
۱۳۲	ده شخی سین...
۱۳۳	رژیکان شهر و دیم دی نه گریان...
۱۳۵	پیش (و) (ه) یارب...
۱۳۶	بریم کاریه نه ش...
۱۳۷	رژ و ش...
۱۳۸	دل...
۱۴۰	نه ی دوری دوری پاکت...
۱۴۱	نه یوباره...
۱۴۱	پرتوی خورشید...
۱۴۲	دلی تنگ...
۱۴۳	مهاری نهلمتی سوتانمی...
۱۴۳	چاوت...
۱۴۵	تابه کی قوریان...
۱۴۶	حسبیا دوری روخسارت...
۱۴۷	له سدی روحم...
۱۴۸	فیدای رفته مانگ و خلی...
۱۴۹	نه ی به شخی رو نیلیفاتیکه...
۱۵۰	زکری دل...
۱۵۱	عاشقی لریسکی سوور...
۱۵۲	دیده ی من چیگی ناشتی نهامه...
۱۵۳	نه ی دل صابر و ره زابه...
۱۵۴	برا شیتی بهسه...
۱۵۵	مهرمی گول...
۱۵۶	عشق بازی راستی سه رانه...
۱۵۷	دهری عشقت نه ی پری...
۱۵۸	نامه موری دنیا...
۱۶۰	به چاوی که لرماته تماشا مکه...
۱۶۱	نه ختی بترمه له نه ی صابری...
۱۶۱	بیچ چار و برت مانیلی ده عوایه...
۱۶۲	کاتی به عاره...
۱۶۳	نسی شتی و ملا حیکمت و پنده...
۱۶۴	تیری مژگانی خدیجی قزونی...
۱۶۵	هاتوه دلیری...
۱۶۵	نه ی یار خلی له من عاجز مکه...
۱۶۶	له دی یارم سروری باغی جهلته...
۱۶۷	گر دمیسی بچی بی خیم...
۱۶۸	خوا که هلال و دینی نلوه پیمان...
۱۶۹	رژ مهلات...
۱۷۰	نه ی جوان...
۱۷۱	دوری خود و پندمیری ناکی...
۱۷۲	چاوی مست حاله می مخمور کرد...
۱۷۳	روصالت...
۱۷۴	نه مانی یق تملوی زامان...
۱۷۵	خوا ناسین...
۱۷۶	نپشانی عاشق...
۱۷۷	پچی تلخ ش...
۱۷۸	سکزی جه رگی سوتان...

صابرى - شېخ نەحمەدىن كۆرى شېخ عەبدولرەحمان
كۆرى شېخ مەحمۇدى (قۇتب) ى بەرزىچى.
سالى ۱۸۸۱ ز لە دىنى شۇرىچە ھاتۇتە دونياۋە، لە
بىنەمالە يەككى تايىنى.

خويندى سەرەتاي لاي باوكى تەۋاۋ كىردۈە.
دوچار لە كەركوك لە خىزمەت مەلا مەردان باوكى
مەلا عەبدولمەجىدى قۇتب دەرسى خويندۈە. زماى
غەرەبى و تۈركى و فارسى بەجۋانى زانىۋە شىعرى
پى و تۈۋە.

مەلایەتى كىردۈۋە لە گۈندى دىلىژە و تالەبان و
سالەبى و خەسەن خانە.

دوچار گەراۋەتۈۋە دىنى شۇرىچە مەلایەتى
مىرگەۋتە كەۋ شىخايتى تەكەبى شۇرىچە كىردۈۋە
تا سالى ۱۹۴۴ ۋەفاتى كىردۈۋە و ھەر لەۋى بە
خاك سېرىدراۋە.

صابرى تۈانى بېيىتە قۇتايخانە يەك بۇ بىنەمالە كەبى كە
چەندەن نوۋسەر و ھۆنەر و زاناپان لىھەل كەۋتۈۋە.
شاپان باسە ئەۋ ناۋچەبە تا ئەمىر شاعىرىكى دىكەبى
لە ئاسى صابرى بەخۇۋە نەبىيۈۋە.